2021

JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

spf
Stichting Pensioenfonds SABIC

2021 JAARVERSLAG

Stichting Pensioenfonds SABIC

INHOUDSOPGAVE

Introductie 7

Kerncijfers 11

Verslag van het bestuur 15

1 Profiel pensioenfonds 22
1.1 Missie, visie en strategie 22
1.2 Pensioenregelingen 22

2 Governance 25
2.1 Organisatie en bestuursmodel 25
2.2 Ontwikkelingen in 2021 28
2.3 Geschiktheid 29
2.4 Gedragsregelingen 30
2.5 Beloningsbeleid 33
2.6 Beheerste en integere bedrijfsvoering 33

3 Beleid 35
3.1 Beleggingsbeleid 35
3.2 Bijdragenbeleid 43
3.3 Toeslagenbeleid 43
3.4 Tekortsituaties en kortingsbeleid 46
3.5 Communicatiebeleid 47
3.6 Integriteitsbeleid 51

4 Interne ontwikkelingen 53
4.1 Financiële positie 53
4.2 Uitvoeringskosten 57
4.3 Bestuursbesluiten in 2021 60

5 Externe ontwikkelingen 65
5.1 Financiële markten in 2021 65
5.2 Wet- en regelgeving 65
5.3 Toezicht in 2021 66

6 Risicomanagement 68
6.1 Risicobeleid 68
6.2 Risicomanagementmodel 69
6.3 Eigen Risicobeoordeling 71
6.4 Risk & Control Assessment 73
6.5 Gevoeligheid dekkingsgraad voor marktontwikkelingen 75

7 Vooruitblik 76

8 Jaarrekening 81
8.1 Balans per 31 december 83
8.2 Staat van baten en lasten 84
8.3 Kasstroomoverzicht 85
8.4 Grondslagen voor de waardering 85
8.5 Toelichting op de balans 89
8.6 Toelichting op de staat van baten en lasten 100
8.7 Toelichting op de actuariële analyse 104
8.8 Toelichting op het kasstroomoverzicht 104

INHOUDSOPGAVE

8.9 Gebeurtenissen na balansdatum 104
8.10 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur 105
8.11 Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht 105

9 Overige gegevens 107
9.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 109

10 Overige informatie 119
10.1 Verslag van de raad van toezicht 121
10.2 Oordeel van het Verantwoordingsorgaan 134
10.3 Actuariële verklaring 141
10.4 Rapportage Compliance officer 144
10.5 Personalia 145

11 Summary in English 151

12 Bijlagen 159
A. Afkortingen en begrippen 161
B. Checklist code pensioenfondsen 164

INTRODUCTIE

INTRODUCTIE

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) is een ondernemingspensioenfonds dat de pensioenregelingen van SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. en SHPP Global Technologies B.V. uitvoert.

In dit jaarverslag informeert het bestuur van SPF alle belanghebbenden over ontwikkelingen t.a.v. het fonds in 2021 en legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid. Met name voor (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden verstrekt het bestuur ook het jaarbericht over 2021. Het jaarbericht is een samenvatting van het jaarverslag, op hoofdlijnen.

SPF voert drie regelingen uit: de basispensioenregeling, de nettopensioenregeling en de prepensioenspaarregeling.

KERNCIJFERS

KERNCIJFERS

(Ultimo jaar in € mln, tenzij anders aangegeven)

Pensioenen	2021	2020	2019	2018	2017
Totaal aantal deelnemers	**8.565**	**8.482**	**8.396**	**8.298**	**8.193**
Deelnemers (actief)	2.960	3.037	3.063	3.060	3.064
Pensioengerechtigden	2.222	2.066	1.959	1.828	1.728
Gewezen Deelnemers (slapers)	3.383	3.379	3.374	3.410	3.401
Toeslagverlening					
Toeslagverlening Actieven	0,55%	0,00%	0,00%	0,36%	0,40%
Toeslagverlening Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	0,46%	0,00%	0,00%	0,41%	0,29%
Cumulatieve achterstand toeslagverlening Actieven	29,05%	24,85%	24,85%	20,92%	19,56%
Cumulatieve achterstand toeslagverlening Pensioengerechtigden / Gewezen deelnemers	18,63%	15,38%	14,10%	12,16%	10,75%
Premie en uitkeringen					
Feitelijke premie	53,8	55,2	54,4	52,7	52,1
Ongedempte kostendekkende premie	92,1	79,6	66,5	61,4	65,1
Gedempte kostendekkende premie	47,5	48,6	47,0	40,3	41,4
Uitkeringen	55,5	51,4	46,6	42,8	40,0
Uitvoeringskosten Pensioenbeheer per deelnemer (in €)	**295**	**285**	**296**	**313**	**283**
Financiële positie					
Pensioenfondsvermogen	3.346,9	3.137,8	2.947,8	2.518,4	2.584,8
Technische Voorziening	2.854,4	3.039,1	2.740,8	2.344,3	2.254,0
Pensioenfondsreserve	492,5	98,7	207,0	174,1	330,8
Dekkingsgraad	**117,3%**	**103,2%**	**107,6%**	**107,4%**	**114,7%**
Beleidsdekkingsgraad	**111,9%**	**98,4%**	**105,7%**	**113,2%**	**112,9%**
Minimaal vereist eigen vermogen	104,2%	104,2%	104,2%	104,3%	104,3%
Vereist eigen vermogen	120,4%	119,6%	120,6%	122,2%	124,6%
Gehanteerde rekenrente	0,6%	0,2%	0,7%	1,4%	1,5%
Beleggingen					
Belegd vermogen	**3.345,6**	**3.138,7**	**2.947,3**	**2.520,0**	**2.585,8**
Matchingportefeuille	1.336,3	1.402,3	1.311,2	1.078,2	1.010,5
Rendementsportefeuille	1.880,0	1.634,5	1.534,7	1.417,5	1.565,0
Overige beleggingen	127,9	104,3	97,5	-	-
Liquiditeiten	1,4	-2,4	3,9	24,3	10,3
Beleggingsrendement in % netto*					
Portefeuille	7,0%	6,5%	16,9%	-2,8%	6,6%
Benchmark	5,2%	7,8%	16,8%	-2,9%	6,3%
Kosten Vermogensbeheer (in basispunten / gem bel verm)	36,0	40,0	45,0	42,0	36,0
Transactiekosten (in basispunten / gem bel verm)	5,0	9,0	6,0	5,0	8,0

* Het rendement op vermogen na aftrek van alle beheerskosten (inclusief DPS beheerskosten) die gedurende de periode zijn gemaakt.

VERSLAG VAN HET BESTUUR

VERSLAG VAN HET BESTUUR

Het jaar 2021 was een jaar van herstel. Waar in het eerste kwartaal van 2020 het fonds fors werd geraakt door het dalen van aandelenbeurzen en (reken)rente, zette het herstel van de aandelenbeurzen daarna ook in 2021 door. Vaccins tegen COVID-19 kwamen beschikbaar, besmettingscijfers daalden en optimisme en vertrouwen keerden terug.

In maart 2020, bij de start van de wereldwijde COVID-19-pandemie, daalde de actuele dekkingsgraad van SPF naar een dieptepunt met 92,6%. Eind 2021 had deze zich hersteld en kwam uit op 117,3%. In 21 maanden tijd een stijging met 24,7 %-punt. Deze forse stijging werd veroorzaakt door de stijgingen op de aandelenbeurzen én door een (beperkte) stijging van de rente.

Ook in 2021 had de COVID-19-pandemie invloed op het functioneren van het bestuur van SPF en de uitvoerder DSM Pension Services (DPS). Gesprekken met deelnemers en vergaderingen van bestuur en commissies vonden overwegend via video-conferencing plaats. Alleen in het najaar van 2021 vond een beperkt aantal vergaderingen fysiek plaats. Op de dienstverlening naar deelnemers hadden deze ontwikkelingen nauwelijks effect, met dien verstande dat ook de deelnemersbijeenkomsten en de individuele pensioengesprekken virtueel konden plaatsvinden.

In het najaar van 2021 heeft het bestuur de maatregelen geëvalueerd, die zijn genomen na het uitbreken van de COVID-19 pandemie in maart 2020. De conclusie was dat het bestuur tijdig maatregelen nam waardoor bestuur en uitvoering niet in het gedrang zijn geweest. Het bestuur hield verder vast aan de uitgezette koers in de vorm van het langetermijnbeleid. Uiteindelijk heeft dat z'n vruchten afgeworpen.

Resultaten

De ontwikkelingen op de kapitaalmarkten hadden een positief effect op de beleggingen. Het uiteindelijke netto beleggingsresultaat kwam uit op 7,0%.

Toeslagverlening

SPF streeft naar een optimaal pensioen. Uiteindelijk wil SPF de pensioenen ieder jaar verhogen en mee laten groeien met de prijs- of loonstijging. Bij de jaarlijkse besluitvorming om een verhoging door te voeren, spelen de financiële positie van het fonds en de wettelijke regels rondom toeslagverlening een grote rol. Begin 2022 kon het bestuur een beperkte indexering toekennen. Op basis van de beleidsdekkingsgraad wordt bepaald of en hoeveel toeslag het fonds mag verlenen. Bij een beleidsdekkingsgraad van ongeveer 126% mag het fonds toeslagen volledig toekennen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de laatste twaalf maanden.
De beleidsdekkingsgraad kwam eind 2021 uit op 111,9%. Voor deelnemers betekende dit dat de pensioenaanspraken per 1 januari 2022 met 0,55% werden verhoogd. Voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden kwam de verhoging uit op 0,46%.

Missie, visie en strategie

In 2021 heeft het bestuur gewerkt aan het herijken en herformuleren van Missie, Visie en Core Beliefs. In plaats van uit te gaan van de governance en doelstellingen van het fonds is de focus verlegd naar het ondersteunen en terzijde staan van deelnemers en pensioengerechtigden.
Ook benoemde het bestuur aan het begin van het jaar de strategische onderwerpen die het in 2021 ter hand wilde nemen:

- De uitwerking van het Pensioenakkoord;
- De herziening van Missie, Visie en Core Beliefs;
- De toekomstbestendigheid van de inrichting van de informatie- en communicatietechnologie van het fonds;
- Het uitvoeren van een Eigenrisicobeoordeling;
- Het beleid inzake maatschappelijk verantwoord beleggen;
- De inbedding van risicomanagement in de governance van het fonds; en
- Het uitwerken van een toekomstbestendige uitvoering naar het nieuwe pensioenstelsel, gegeven een bepaalde contractkeuze.

Het bestuur heeft alle onderwerpen ter hand genomen. Bij onderwerpen die niet tot een afronding konden komen, was het bestuur doorgaans afhankelijk van andere stakeholders. Dat geldt met name voor de uitwerking van het Pensioenakkoord.

Evenwichtige belangenafweging

In het boekjaar werd gewerkt aan het verbeteren van voorleggers bij vergaderdocumenten. In die voorleggers wordt expliciet gevraagd om de evenwichtigheid van een besluit te beargumenteren en te onderbouwen. Ook was er meer aandacht voor het per bestuursbesluit aangeven of en welke belangenafweging heeft plaatsgevonden. Bij belangrijke onderwerpen wordt het aspect evenwichtigheid nadrukkelijk in de commissies voorbereid en maakt het onderdeel uit van het afwegingsproces in het bestuur.

Governance

Per 1 januari 2021 maakte John van Moorsel de overstap van het verantwoordingsorgaan (VO) naar het bestuur. Hij nam de plaats in die vacant werd vanwege het vertrek van Arthur Smit. In juli werd Leon Jacobs door het bestuur benoemd voor een tweede termijn. Beiden zijn als bestuurslid voorgedragen door de werkgever. Hun benoemingen zijn voorgelegd aan en goedgekeurd door De Nederlandsche Bank (DNB).

Voor de raad van toezicht (RvT) was 2021 het vierde volle toezichtjaar. Per 1 januari 2021 werd Willeke Ong herbenoemd voor een periode van vier jaar, na een bindende voordracht van het VO. DNB keurde deze benoeming goed. Per 1 januari 2022 werd Kees Scheepens - eveneens na bindende voordracht van het VO en goedkeuring door DNB - voor een periode van vier jaar herbenoemd. Voor beide RvT-leden geldt dat dit hun laatste zittingstermijn is.

Herziening Nederlandse pensioenstelsel

In 2020 werd overeenstemming bereikt tussen werkgevers, vakorganisaties en de regering dat Nederland de stap zou zetten naar een nieuw pensioenstelsel. De bedoeling was dat alle pensioenregelingen uiterlijk per 1 januari 2026 zouden overgaan naar het nieuwe stelsel. De omvang en complexiteit van de hele operatie heeft ertoe geleid dat het wetgevingstraject vertraagd is. Dat was reden om al in een vroegtijdig stadium de uiterlijke datum te

verplaatsen naar 1 januari 2027. Eind 2021 is het wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State gestuurd. De verwachting is dat in het eerste halfjaar van 2022 de behandeling in de Tweede Kamer start.

Het nieuwe pensioenstelsel is er een met minder zekerheid voor deelnemers, maar ook met kans op een hoger pensioenresultaat. De herziening van het pensioenstelsel moet leiden tot meer toekomstbestendigheid. Belangrijke pijlers hiervan zijn:

- Betere aansluiting op de ontwikkelingen in de maatschappij en de arbeidsmarkt;
- Pensioen wordt meer inzichtelijk en persoonlijk;
- Het perspectief op een hoogwaardig pensioen voor alle generaties.

Wat het nieuwe pensioenstelsel voor SPF en zijn (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden inhoudt zal de tijd leren. Het bestuur monitort de ontwikkelingen rondom het nieuwe pensioenstelsel nauwgezet en bespreekt deze ontwikkelingen met de sociale partners (werkgevers en vakverenigingen). In 2021 waren de inspanningen bij de fondsgremia met name gericht op kennisontwikkeling over het nieuwe pensioenstelsel en de consequenties daarvan voor de pensioenregelingen die SPF uitvoert. Tijdens een gezamenlijke werkconferentie in het najaar van 2021 hebben het bestuur, het VO en de RvT gezamenlijk de gevolgen van het pensioenakkoord en de routekaart om te komen tot de uitwerking hiervan, voor SPF besproken. In de routekaart zijn alle stappen van het transitieproces om te komen tot de uitwerking van het nieuwe pensioenstelsel en ook de beoogde (gezamenlijke) kennissessies opgenomen, om het beeld- en besluitvormingsproces te ondersteunen.

Beleggingen

Op de beleggingen behaalde SPF in 2021 een nettorendement van 7,0%. De benchmark die het fonds hanteert kwam uit op 5,2%. Het resultaat op de rendementsportefeuille bedroeg 17,4%, hetgeen 1,9 %-punt hoger is dan de benchmark die uitkwam op 15,5%. Het resultaat op de matchingportefeuille was negatief, namelijk -/- 5,5%. De benchmark kwam uit op -/-7,2%.

Duurzaamheidsbeleid

Het duurzaamheidsbeleid van het fonds werd in 2021 goedgekeurd. Het duurzaamheidsbeleid van SPF berust op 6 pijlers: ESG-integratie, Thematisch Aandachtsgebied, Engagement, Stembeleid & Corporate Governance, Uitsluitingen en Transparantie. In 2021 heeft SPF zijn duurzaamheidsbeleid verder inhoud gegeven. Zo ziet het bestuur klimaatverandering als een belangrijk risico en legde daarom zijn ambitie vast wat betreft klimaatbestendig beleggen.

Ook heeft SPF in 2021 het stembeleid verder uitgebreid. SPF ziet naast stemmen ook engagement als een effectieve manier om bedrijven te beïnvloeden om hun gedrag te veranderen en hierdoor bij te dragen aan het inperken van de negatieve impact en het vergroten van positieve impact. Om de invloed die het fonds met het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen heeft volledig te benutten, heeft SPF in 2021 besloten om niet meer alleen te stemmen op de aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse beurgenoteerde bedrijven, maar om te gaan stemmen op de aandeelhoudersvergaderingen van alle beursgenoteerde bedrijven waarin het fonds wereldwijd belegt.

In 2022 neemt het bestuur het doorontwikkelen van het duurzaamheidsbeleid en de implementatie hiervan verder ter hand.

De verplichte wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid is de afgelopen jaren steeds verder uitgebreid als gevolg van het Europees Actieplan 'Duurzame Groei Financieren'. Doel van dit actieplan is het stimuleren van de financiële sector om een bijdrage te leveren aan de klimaatdoelen van Parijs. Uit dit actieplan komt nieuwe Europese regelgeving voort zoals de 'EU Sustainability Finance Disclosure Regulation' met als doel het harmoniseren van transparantie over ESG risicobeheersing en de 'Taxonomy Regulation' met als doel het creëren van een duidelijke definitie van ecologische duurzaamheid. Daarnaast heeft SPF zich aangesloten bij het IMVB-convenant en zich daarmee gecommitteerd om de 'OESO-richtlijnen' en de 'UN Guiding Principles on Business and Human Rights' te implementeren. Gedurende het verslagjaar heeft SPF veel tijd geïnvesteerd in de implementatie van deze nieuwe Europese duurzaamheidswetgeving en het IMVB-convenant. Ook in 2022 zal veel aandacht worden besteed aan de verdere implementatie van deze regelgeving.

Om transparantie te bevorderen op het gebied van duurzaamheid publiceert SPF zijn duurzaamheidsbeleid, engagement rapportages en stemgedrag op de website. Het verder vergroten van de transparantie op het gebied van duurzaamheid en de bereikte resultaten naar alle stakeholders van SPF is een belangrijke doelstelling voor de komende jaren.

Informatietechnologie

Gezien het toenemende belang van informatietechnologie heeft het bestuur al in 2020 besloten om zich hierin nader te verdiepen om zodoende het beleid verder te ontwikkelen en in control te zijn van de processen (in relatie tot onze leveranciers en uitvoerders). Daartoe volgden de bestuursleden gezamenlijk een opleidingstraject bij SPO. Eind januari 2021 werd het opleidingstraject afgerond.

Het bestuur besloot daarnaast om te participeren in een belangrijk (IT) project dat verband houdt met de investeringen bij de herinrichting van SimCorp Dimension, een systeem van DPS voor het uitvoeren van de beleggingsadministratie. Dit systeem biedt een stevig fundament voor het uitvoeren van het nieuwe pensioenstelsel.

In de Commissie Pensioenen & Communicatie en de Commissie Vermogensbeheer wordt het IT-beleid voorbereid en daarna met een advies aan het bestuur voorgelegd. Op meer specifieke IT-risico's wil het bestuur meer grip krijgen en verbeteringen in de rapportages hiervan realiseren. Dat was de reden om medio 2021 te besluiten tot het laten uitvoeren van een IT-Assessment door een externe partij (Quint). Alhoewel het fonds de verwachting had dat IT goed geborgd is, wilde het bestuur hierover een onafhankelijk advies. Het IT-Assessment is in het najaar van 2021 uitgevoerd. In de decembervergadering van het bestuur rapporteerde Quint over haar bevindingen.
Het advies luidt onder meer dat het bestuur de strategische IT-doelstellingen helderder en meer meetbaar kan formuleren. Verder wordt voorgesteld om één bestuurslid aan te wijzen dat de coördinatie van het IT-beleid op zich neemt, met behoud van de huidige opzet van de governance van het fonds. De huidige wijze van rapporteren door DPS over ontwikkelingen op het IT-vlak is onvoldoende structureel van opzet. Voorgesteld wordt dat DPS periodiek rapporteert in de vorm van een brede rapportage en daarnaast ook door middel van een dashboard.
De adviezen en verdere aanpak worden in 2022 ter hand genomen. Het bestuur baseert zich bij haar keuzes voor de inrichting van het IT-beleid en organisatie, vanzelfsprekend op het "three lines of defense" principe, waarbij het de bedoeling is dat het bestuur meer 'in control' komt van IT-risico's.

Kosten

Kosten van pensioenfondsen en de transparantie over kosten staan in de belangstelling van zowel de sector als de toezichthouders. Kosten worden uiteindelijk gedragen door de deelnemers en drukken het pensioenresultaat. Om deze reden blijft het fonds kritisch op de hoogte van de uitvoeringskosten.

Jaarlijks worden de kosten vergeleken met een externe vergelijkingsgroep om zeker te stellen dat de kosten van SPF marktconform zijn en acceptabel. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar de drie typen kosten die in de periode 2018-2020 zijn gemaakt:

1. Pensioenbeheer: de driejaarsgemiddelde kosten voor de pensioenuitvoering bedroegen €298,- per deelnemer, een daling ten opzichte van het driejaarsgemiddelde 2016-2018 van €306,-. De vergelijkingsgroep van Nederlandse pensioenfondsen laat in de periode 2018-2020 een gemiddeld kostenniveau zien van €272,- per deelnemer;
2. Vermogensbeheer: voor vermogensbeheer gold dat de kosten uitkwamen op 0,42% van het totaal belegd vermogen. Dit percentage was hoger dan dat van de vergelijkingsgroep (0,34%). De reden voor deze hogere kosten was met name toe te wijzen aan de zogeheten ‘search for yield’. Binnen de ‘search for yield’ wordt meer belegd in specialistische en daarmee meer kosten-intensieve beleggingsstrategieën;
3. Transactiekosten: de door de vergelijkingsgroep gemaakte transactiekosten kwamen uit op 0,08% per jaar. Deze kosten bedroegen bij SPF gemiddeld 0,07%. Het fonds heeft de langeretermijnkosten als acceptabel aangemerkt.

In het hoofdstuk over uitvoeringskosten worden naast de ontwikkeling van de driejaarsgemiddelde kosten in meer detail de kosten over 2021 toegelicht.

Collectieve arbeidsovereenkomsten

SABIC sluit met de vakorganisaties collectieve arbeidsovereenkomsten af, één voor Zuid-Limburg en één voor Bergen op Zoom. Voor SPF zijn met name de paragrafen over de algemene loonrondes van belang.

Voor de deelnemers die op 1 januari 2020 in dienst waren van SABIC Innovative Plastics hebben de Sociale Partners in 2021 met terugwerkende kracht per 1 januari 2020 een algemene loonronde afgesproken. Omdat voor het opbouwen van pensioen het pensioengevend salaris per 1 januari van enig jaar bepalend is, is met terugwerkende kracht de pensioenopbouw over 2021 opnieuw bepaald. Dat heeft geleid tot hogere pensioenuitkeringen voor deelnemers en nabestaanden voor wie in 2020 al een pensioenuitkering was ingegaan.
Voor de deelnemers van SABIC Limburg is een algemene loonronde afgesproken per 1 juli 2020. Deze heeft geleid tot verhoging van de pensioengrondslag per 1 januari 2021.

Behalve de pensioenopbouw wordt voor deelnemers ook de toeslagverlening gebaseerd op de algemene loonrondes. Aangezien SPF over 2020 geen toeslagen mocht verlenen, had dat geen verdere consequenties. Voor het bepalen van de achterstanden in toeslagverlening worden de algemene loonrondes in 2020 en 2021 nu wel meegenomen.

Het bestuur,
Stichting Pensioenfonds SABIC

1 PROFIEL PENSIOENFONDS

1.1 Missie, visie en core beliefs

Missie

SPF voert de pensioenregeling van SABIC in Nederland uit. Binnen de gekozen risicohouding streeft SPF naar een optimaal pensioenresultaat voor haar deelnemers en zorgt voor goed geïnformeerde deelnemers die ondersteund worden in hun pensioenkeuzes.

Visie

SPF is een fonds waarin zowel deelnemers als sociale partners met vertrouwen de pensioenregelingen laten uitvoeren, dat dicht bij de deelnemer staat en optimale pensioenresultaten behaalt. SPF speelt daarbij in op maatschappelijke veranderingen, informeert haar deelnemers proactief en op een heldere wijze via verschillende communicatiemiddelen.

Core beliefs

Het bestuur hanteert in zijn strategie de volgende 'core beliefs':

1. Het fonds staat dicht bij deelnemers, is herkenbaar en goed benaderbaar;
2. Het voor de deelnemer realiseren van een optimaal resultaat dat gepaard gaat met acceptabele kosten;
3. Besturen betekent keuzes maken. Daarbij worden alle belangen op evenwichtige wijze gewogen;
4. SPF verhoogt tevredenheid naar alle belanghebbenden door proactieve, transparante en begrijpelijke communicatie;
5. Sociale Partners zien SPF als de 'preferred partner' om hun pensioenovereenkomst te laten uitvoeren;
6. SPF speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen en helpt bij het realiseren van de doelstellingen van de deelnemers;
7. Bestuurders zijn integer, deskundig en divers en vormen een goede vertegenwoordiging van alle stakeholders.

1.2 Pensioenregelingen

SPF kent drie pensioenregelingen. De pensioenregelingen worden hieronder kort toegelicht.

Basispensioenregeling

De deelnemers van SPF bouwen pensioen op in een uitkeringsovereenkomst (middelloon) met voorwaardelijke toeslagverlening en een 'Collective Defined Contribution' (CDC)-financiering. De pensioenregeling van SPF in 2021 houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Opbouw van ouderdomspensioen met 1,875% per jaar over de pensioengrondslag, gedefinieerd als het vaste jaarsalaris (gemaximeerd op het grensbedrag zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964 (€112.189 – niveau 2021)) minus de franchise van €14.544 en opbouw van partnerpensioen voor de partner ter grootte van 1,3125% per jaar over de pensioengrondslag. Hierbij wordt als peildatum voor de vaststelling van het jaarsalaris uitgegaan van 1 januari 2021;
- De aanspraken op ouderdomspensioen kennen een pensioenrekenleeftijd van 68 jaar. Met ingang van 1 januari 2022 kan een (gewezen) deelnemer zijn ouderdomspensioen vervroegen tot uiterlijk 55 jaar (tot 1 januari 2022 was dit 60 jaar);

- De voorwaardelijke toeslagverlening voor deelnemers wordt gebaseerd op het gemiddelde van de loonstijgingen overeenkomstig de cao's van SABIC Limburg B.V. en SABIC Innovative Plastics B.V. De voorwaardelijke toeslagverlening voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden wordt gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI-Alle Bestedingen-afgeleid), zoals vastgesteld door het CBS;
- Wezen ontvangen, als zij aan de vereiste criteria voldoen, een wezenpensioen. Opbouw van wezenpensioen vindt plaats met 0,2625% per jaar over de pensioengrondslag. Voor volle wezen wordt dit pensioen verdubbeld;
- Bij arbeidsongeschiktheid is er onder voorwaarden recht op een arbeidsongeschiktheidspensioen en/of premievrije pensioenopbouw.

Nettopensioenregeling

SPF voert ook een vrijwillige nettopensioenregeling uit voor werknemers met een vast jaarsalaris dat uitgaat boven het grensbedrag zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964 (€112.189 – niveau 2021). De vrijwillige nettopensioenregeling houdt op hoofdlijnen het volgende in:

- Een vrijwillige premieovereenkomst, waarin inleg plaatsvindt op basis van een fiscale, leeftijdsafhankelijke staffel voor het (pensioengevend) jaarsalaris boven het grensbedrag zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964 (€112.189 – niveau 2021);
- De deelnemer kan daarbij kiezen om alleen over het vaste (pensioengevend) jaarsalaris boven het bovengenoemde grensbedrag pensioen op te bouwen of ook over het variabele (pensioengevend) jaarsalaris boven het bovengenoemde grensbedrag;
- Het nettopensioenkapitaal, zijnde de ingelegde nettopensioenpremies verrekend met de voor beheer- en transactiekosten gecorrigeerde maandelijkse rendementen, wordt belegd volgens de leeftijdsafhankelijke beleggingsmix van het pensioenfonds. De leeftijdsafhankelijke beleggingsmix is gebaseerd op de matching- en rendementsportefeuille van de basisregeling van het fonds;
- Op pensioendatum dient de (gewezen) deelnemer een keuze te maken tussen een stabiele of een variabele uitkering. Als de (gewezen) deelnemer geen keuze maakt, wordt er standaard een stabiele uitkering ingekocht;
- Gedurende het deelnemerschap biedt de nettopensioenregeling een nettopartnerpensioen, netto-wezenpensioen en (gedeeltelijke) premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid op risicobasis. Voor deze risicoverzekeringen betaalt de deelnemer risicopremies. De deelnemer kan ervoor kiezen om af te zien van het nettopartnerpensioen op risicobasis. Dit kan de deelnemer kenbaar maken aan het fonds door middel van een hiervoor bestemd formulier. Hierdoor komt er meer premie beschikbaar voor de deelnemer voor pensioenopbouw.

Prepensioenspaarregeling

SPF voert ook een prepensioenspaarregeling (PPS) uit. De PPS is een gesloten regeling waar geen opbouw meer plaatsvindt anders dan door toevoeging van de jaarlijkse rendementen. De hoofdlijnen van de regeling zijn als volgt:

- Een vrijwillige premieovereenkomst ten behoeve van prepensioen, waarbij geen inleg meer mogelijk is;
- De PPS-saldi worden belegd in overeenstemming met de beleggingsmix van SPF. Het PPS-saldo wordt verhoogd met het behaalde rendement, met dien verstande dat de verhoging over het eerste halfjaar gebeurt met het rendement behaald over het voorlaatste kalenderjaar en de verhoging over het laatste halfjaar gebeurt met het rendement behaald over het laatste kalenderjaar;

- Als de totale beleggingsopbrengst in enig jaar negatief is, kan het bestuur besluiten om het toe te kennen rendement vast te stellen op nihil. Wanneer in de toekomstige jaren de totale beleggingsopbrengst positief is, wordt het negatieve rendement gecompenseerd op het toe te kennen rendement;
- Op prepensioendatum wordt het PPS-saldo aangewend voor een direct ingaande PPS-uitkering tot uiterlijk de AOW-datum. De prepensioendatum is standaard drie jaar voor het bereiken van de AOW-leeftijd. Onder voorwaarden kan een (gewezen) deelnemer anders besluiten;
- Bij overlijden vóór de PPS-datum, wordt het PPS-saldo aangewend ten behoeve van een toeslag op het partnerpensioen.

2 GOVERNANCE

2.1 Organisatie en bestuursmodel

SPF is een ondernemingspensioenfonds dat de pensioenregelingen van SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. en SHPP Global Technologies B.V. uitvoert. Onderstaande figuur illustreert de organisatiestructuur van SPF en de fondsorganen die daarvan onderdeel uitmaken.

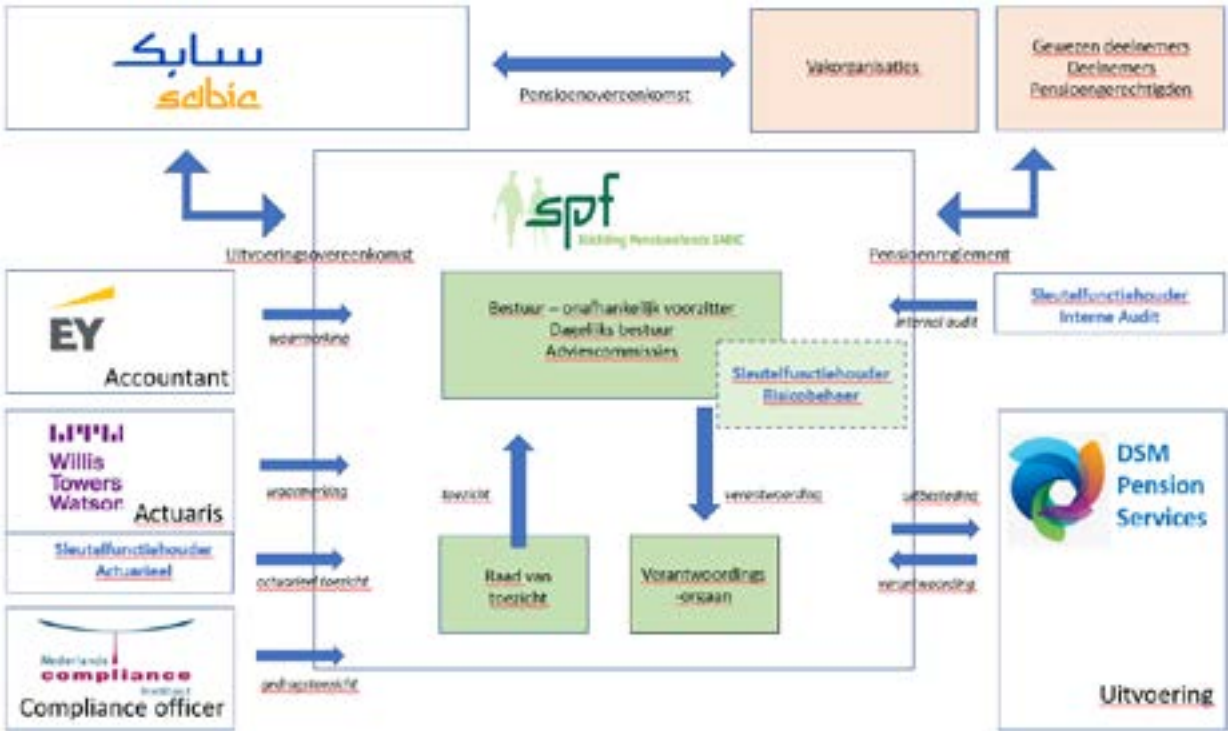

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het strategische beleid van SPF en het beheer van het pensioenfonds zoals vastgelegd in de Pensioenwet, de statuten, de uitvoeringsovereenkomst, de Actuariële Bedrijfstechnische Nota en het Reglement Bestuurlijk Raamwerk.

SPF heeft een paritair bestuur, dat wil zeggen dat de werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden in het bestuur vertegenwoordigd zijn. Deze leden worden aangeduid als paritaire bestuursleden. De werkgevers dragen minimaal twee en maximaal vier leden voor, de ondernemingsraden van SABIC dragen twee bestuursleden voor. De pensioengerechtigden kiezen twee bestuursleden. Het bestuur van SPF heeft verder twee externe bestuursleden aangesteld vanwege hun expertise op specifieke aandachtsgebieden (bestuursprofessionals). SPF heeft sinds 1 januari 2019 een externe, onafhankelijk voorzitter die geen lid is van het bestuur en geen stemrecht heeft. In totaal hebben dus 10 bestuursleden stemrecht.

Het bestuur legt verantwoording af over het gevoerde beleid aan het VO dat tevens de bevoegdheid heeft over bepaalde zaken advies uit te brengen. De RvT ziet toe op de juiste procesgangen die het bestuur heeft gevolgd bij zijn activiteiten.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter. Het dagelijks bestuur behandelt dagelijkse (uitvoerings-)aangelegenheden, voortkomend uit beleidskeuzes en passend binnen de door het bestuur gegeven kaders. Daarnaast adviseert het dagelijks bestuur het voltallige bestuur over alle aangelegenheden die te maken hebben met de governance van het fonds.

Commissies

Het bestuur kent drie commissies: de Commissie Pensioenen & Communicatie, de Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Risk & Compliance. De commissies adviseren het bestuur en bereiden het beleid voor waarover in het bestuur besluitvorming plaatsvindt.

De Commissie Pensioenen en Communicatie bestaat uit het externe bestuurslid Pensioenen en Communicatie (bestuursprofessional) als voorzitter en drie paritaire bestuursleden. De Commissie Vermogensbeheer wordt voorgezeten door een externe bestuursprofessional. Daarnaast zijn twee paritaire bestuursleden lid van deze commissie. Voor beide commissies geldt dat het eerstelijns commissies zijn en de Sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer toehoorder is; hij kan op eigen initiatief de vergaderingen bijwonen.
De SFH Risicobeheer is een paritair bestuurslid die ook voorzitter is van de Commissie Risk en Compliance. De Commissie Risk en Compliance wordt naast de SFH Risicobeheer door twee paritaire bestuursleden bemenst. De voorzitters van de Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Pensioenen en Communicatie zijn toehoorder bij de Commissie Risk en Compliance.
De Commissie Vermogensbeheer wordt verder ondersteund door een externe beleggingsdeskundige. Een externe risicoadviseur kan alle drie de commissies ondersteunen.

De Commissie Vermogensbeheer draagt zorg voor de adviesvoorbereiding op het vlak van vermogensbeheer. De commissie ziet erop toe dat de uitvoering van het beleid bij vermogensbeheer binnen de kaders die door het bestuur zijn vastgesteld wordt uitgevoerd.

De Commissie Pensioenen & Communicatie adviseert het bestuur over pensioenontwikkelingen, actuariële vraagstukken, de inhoud van de pensioenregelingen en de communicatie naar alle stakeholders, met name naar deelnemers. De Commissie Pensioenen & Communicatie treedt in voorkomend geval op als de Commissie Klachten & Geschillen. De Commissie Klachten & Geschillen is belast met de behandeling van Klachten & Geschillen op basis van de Regeling Klachten & Geschillen.

De Commissie Risk & Compliance biedt de SFH Risicobeheer een omgeving om te komen tot het formuleren van zijn onafhankelijke risico-opinies.

Sleutelfunctiehouders

Op basis van de Europese richtlijn IORP II zijn in de Pensioenwet nieuwe regels opgenomen met betrekking tot de organisatorische inrichting van pensioenfondsen en de wijze van rapporteren en escaleren over belangrijke ontwikkelingen en risico's binnen pensioenfondsen. Op basis van deze nieuwe regels moet een pensioenfonds SFH's benoemen. Deze functionarissen hebben ieder op hun eigen terrein de taak om onafhankelijk van het bestuur de kwaliteit van beleid en uitvoering te toetsen, te beoordelen en erover te rapporteren, naar het bestuur dan wel de RvT of zelfs DNB. SPF kent drie SFH's: één voor Risicobeheer, één voor Actuarieel en één voor Interne Audit.

De SFH Risicobeheer is Jos van Gisbergen, ook bestuurslid. De SFH Risicobeheer toetst of het risico-managementsysteem van SPF effectief is en ook daadwerkelijk wordt toegepast. De uitvoerende werkzaamheden worden door de sleutelfunctievervuller (SFV) DPS verricht.

De SFH Actuarieel wordt ingevuld door Willem Eikelboom (Willis Towers Watson) die ook de rol van certificerend actuaris voor SPF invult. Behalve dat de SFH Actuarieel door het jaar heen de omvang en samenstelling van de voorziening pensioenverplichtingen toetst, wordt hij ook betrokken bij beleidskeuzes die de waardering van de verplichtingen materieel kunnen beïnvloeden. De uitvoerende werkzaamheden worden door de SFV Willis Towers Watson verricht. Aangezien de SFH ook bij dezelfde organisatie in dienst is, is in 2021 nog nadrukkelijker de onafhankelijkheid van de SFH ten opzichte van de SFV reglementair vastgelegd.

Paul Bergers is de SFH Interne Audit. Paul is werkzaam bij SABIC en is voor dit doel beschikbaar gesteld. Met Paul en SABIC is een tripartite overeenkomst gesloten, waarbij de onafhankelijkheid van Paul namens SPF is gewaarborgd. De SFH Interne Audit toetst de werking van het risicobeheer, ziet toe op de werking van de administratieve organisatie en interne beheersing en toetst of bij de totstandkoming en opvolging van het beleid de interne procedures en processen zijn nagevolgd. De uitvoerende werkzaamheden worden door de SFV verricht. Daartoe wordt PwC ingehuurd.

Verantwoordingsorgaan

SPF beschikt over een VO dat bestaat uit zes leden. De werkgever, de deelnemers en de pensioengerechtigden hebben ieder twee leden in het VO.

Het VO beschikt over de op basis van de Pensioenwet toegekende bevoegdheden. Dat houdt in het uitbrengen van adviezen, het doen van bindende voordrachten ten aanzien van leden van de raad van toezicht en het jaarlijks uitbrengen van een oordeel over het door het bestuur gevoerde beleid.

Bij de benoeming van VO-leden worden de betreffende kandidaten vooraf getoetst aan de hand van vastgelegde deskundigheidseisen en een competentieprofiel. Deze eisen liggen op het deskundigheidsniveau A zoals ook omschreven in de Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie. Alle VO-leden voldoen hieraan.

Raad van toezicht

De RvT bestaat uit drie onafhankelijke leden die verder geen enkele relatie hebben met SABIC. Leden van de RvT worden benoemd vanwege hun deskundigheid op specifieke beleidsterreinen.

Uitvoering

SPF heeft voor de periode 2019-2023 met DPS een dienstverleningsovereenkomst afgesloten. Deze dienstverleningsovereenkomst is modulair opgezet. De modules zijn Pensioenbeheer, Vermogensbeheer en Fiduciair Beheer. Dit betekent dat het bestuur de volledige uitvoering aan één organisatie heeft uitbesteed, waardoor de coördinatie van de activiteiten over de diverse beleidsterreinen heen door DPS gebeurt. Beleidsterreinen zijn bijvoorbeeld: pensioenbeleid, communicatiebeleid, fiscaal beleid, integraal balansmanagement en vermogensbeheer. DPS ondersteunt de beleidsvoorbereiding, brengt voorstellen in de commissievergaderingen en het dagelijks bestuur en werkt de adviezen van de commissies uit in voorstellen voor

het bestuur. De commissies laten zich waar nodig bijstaan door externe adviseurs. Het bestuur stelt het beleid vast, hetgeen vervolgens leidt tot concrete uitvoering, zoals het beleggen van het vermogen, het toekennen van pensioenaanspraken aan deelnemers, het doen van pensioenbetalingen, het informeren van de deelnemers, en zo verder. Ook deze uitvoeringsactiviteiten zijn aan DPS uitbesteed.

In 2021 is de dienstverleningsovereenkomst aangepast, als gevolg van de investering in de herinrichting van SimCorp Dimension, de applicatie die SPF ondersteunt bij de uitvoering van het vermogensbeheer. Vanwege het belang van de applicatie voor een blijvend beheerste en integere bedrijfsvoering van SPF, en met het oog op toekomstige ontwikkelingen, heeft het bestuur ermee ingestemd dat het fonds een deel van de investeringen voor zijn rekening neemt.

2.2 Ontwikkelingen in 2021

Bestuur

In 2021 zijn twee bestuursleden benoemd op voordracht van de werkgever. Per 1 januari 2021 trad John van Moorsel toe tot het bestuur. Van Moorsel heeft gedurende meer dan één decennium deel uitgemaakt van het VO. Per 7 juli 2021 werd Leon Jacobs op voordracht van de werkgever herbenoemd. Voor Jacobs is dit zijn tweede termijn.

Raad van toezicht

Voor Willeke Ong eindigde haar eerste periode als lid van de RvT van SPF. Het VO deed een bindende voordracht waarna zij door het bestuur per 1 januari 2021 werd herbenoemd. De eerste termijn van Kees Scheepens eindigde per 1 januari 2022. Ook hij werd op bindende voordracht van het VO door het bestuur benoemd voor een tweede termijn.

Verantwoordingsorgaan

Begin 2021 nam Gerard Tummers afscheid van het VO. Nadat verkiezingen waren uitgeschreven bleek dat Herman Polderman de enige kandidaat was. Hij werd op bindende voordracht door het bestuur benoemd. Medio 2021 bleek dat Ben Jonker zijn lidmaatschap van het VO niet meer kon combineren met zijn werkzaamheden. Hij trad per 1 juli af. Na verkiezing en op bindende voordracht van het VO is René Witjes (voormalig bestuurslid van SPF) benoemd als lid van het VO.

Na de overstap van John van Moorsel naar het bestuur is Toine Jansen op voordracht van de werkgever benoemd als VO-lid. Dit besluit tot benoeming nam de werkgever al in 2020.

Adviseurs

SPF heeft twee externe adviseurs: een risicoadviseur en een adviseur vermogensbeheer. Beiden adviseren onafhankelijk en maken onderdeel uit van de interne countervailing power richting de commissies en het bestuur. Eind 2020 verliet de risicoadviseur, Jeannette Cox, het fonds. Per 1 januari 2021 stelde het bestuur Ben Velzeboer aan in deze functie.

2.3 Geschiktheid

Het bestuur is kritisch op zijn eigen functioneren en heeft aandacht voor deskundigheid. Als basis hanteert het bestuur zijn eigen geschiktheids- en opleidingsplan. In dit plan wordt invulling gegeven aan het voldoen van de vereiste basis- en dieptekennis op de door het bestuur vastgestelde deskundigheidsgebieden.

Het bestuur hanteert voor het monitoren van de geschiktheidscriteria een deskundigheidsmatrix die periodiek wordt bijgewerkt. In het deskundigheids- en opleidingsplan kiest het bestuur voor één opleidingsinstituut voor alle bestuursleden en kandidaat-bestuursleden gericht op de ontwikkeling van (diepte) kennis. Dit betekent dat naast de basisopleiding (kennis) ook de opleidingen die gericht zijn op breedtekennis en dieptekennis (inzicht en oordeelsvorming) standaard deel uitmaken van de opleidingsafspraken bij hetzelfde opleidingsinstituut. Alle bestuursleden dienen bij hun aantreden te voldoen aan geschiktheidsniveau A (ook een eis van DNB) en op termijn te voldoen aan geschiktheidsniveau B. Een aantal heeft verdere opleidingen gedaan dan wel aanvullende expertise op een andere wijze opgedaan.

In de tweejaarlijkse beoordelingsgesprekken met bestuursleden worden afspraken gemaakt die leiden tot een persoonlijk ontwikkelplan. In dit ontwikkelplan worden eveneens afspraken gemaakt over de deelname aan (externe) seminars of workshops. Daarnaast hebben alle bestuursleden in 2021 de gezamenlijke IT-opleiding afgerond.

Het bestuur heeft veel aandacht besteed aan het Pensioenakkoord en de gevolgen voor SPF. Tijdens de werkconferentie in oktober 2021 zijn het bestuur, de RvT en het VO geïnformeerd over de gevolgen van het Pensioenakkoord en de vervolgstappen die door sociale partners en het fonds gezet moeten worden.

Eens in de twee jaar evalueert het bestuur zichzelf als collectief. Eind 2020 voerde het bestuur de laatste zelfevaluatie uit. In 2022 vond begin februari opnieuw een zelfevaluatie plaats. Het bestuur heeft zich daarbij laten bijstaan door een externe partij.

Diversiteitsbeleid

Het bestuur streeft ernaar dat de samenstelling van het bestuur een afspiegeling is van de deelnemerspopulatie. Het bestuur erkent de voordelen van een diverse samenstelling, waardeert de verschillen tussen personen en hecht belang aan diversiteit. Hieraan wordt uitdrukkelijk aandacht besteed bij de ‘succession planning’.

Het bestuur streeft naar diversiteit door het vaststellen van het Diversiteitsbeleid en de vertaling daarvan naar een actieplan. Nadrukkelijk is in dat beleid de verbinding gelegd tussen diversiteitsbeleid en de continuïteit binnen de fondsorganen en de ‘succession planning’. De diversiteitseisen zoals deze zijn vastgelegd in de Code Pensioenfondsen zijn belangrijk, maar het bestuur interpreteert diversiteit breder: het gaat er niet alleen om dat de fondsorganen meer divers worden langs de assen jong/oud of man/vrouw, maar dat de fondsgremia ook versterkt worden door mensen aan te trekken die anderszins divers zijn, bijvoorbeeld holistisch/gedetailleerd of strategisch/pragmatisch.

Succession planning

Het bestuur moet beschikken over alle deskundigheden, geschiktheden en competenties, zowel op individueel als op collectief niveau. Om dit naar de toekomst te borgen, heeft het bestuur een opvolgingsplan ('succession planning') gemaakt. De partijen die bestuursleden voordragen zijn verantwoordelijk voor het tijdig aanwijzen en ter beschikking stellen van geschikte en betrouwbare kandidaten.

Met enige regelmaat benaderen de voordragende partijen medewerkers en pensioengerechtigden om hen te interesseren voor een (toekomstige) functie in één van de fondsorganen. Het bestuur en SABIC hechten belang aan continuïteit. Vandaar dat periodiek (ex-)medewerkers van SABIC in de gelegenheid worden gesteld om de basispensioenopleiding te volgen die leidt tot Geschiktheidsniveau A. In het najaar van 2021 is een nieuwe groep gevormd die de SPF Academy in 2022 gaat volgen. Het actief werven van kandidaten om inhoud te kunnen geven aan de diversiteit zoals in het beleid is vastgelegd, heeft ontegenzeggelijk vruchten afgeworpen.

2.4 Gedragsregelingen

Code pensioenfondsen

Het bestuur heeft de aanbevelingen en best practices vanuit de Code Pensioenfondsen ingevoerd in de bedrijfsvoering en in het bestuursverslag. De Code Pensioenfondsen omvat toetsing aan 65 normen waarbij het comply- or explain-principe wordt toegepast. Er is een analyse uitgevoerd op de naleving van de Code Pensioenfondsen (zie bijlage B). Uit deze analyse blijkt dat aan alle normen wordt voldaan op drie na. Hieronder volgt daar een toelichting op. Ook geeft het bestuur een toelichting op de positie van de onafhankelijke voorzitter.

De eerste norm waaraan niet wordt voldaan is die van de "harde" diversiteitseis. In het VO is geen vrouw vertegenwoordigd en in zowel het bestuur als in het VO heeft momenteel niemand jonger dan 40 jaar zitting. Het bestuur hecht veel waarde aan diversiteit, maar interpreteert diversiteit ruimer dan uitsluitend over de assen man/vrouw en ouder/jonger dan 40 jaar. Bij de werving van nieuwe leden voor beide organen alsook via de 'succession planning' wordt uitdrukkelijk rekening gehouden met de diversiteitsaspecten waar de voordragende partijen uitdrukkelijk in worden betrokken. Voortvloeiend uit de voornoemde diversiteitsaspecten worden bewust mannen én vrouwen en ook leden jonger én ouder dan 40 jaar benaderd in het kader van de 'succession planning'. Maar ook wordt gekeken naar andere aspecten zoals de professionele achtergrond van kandidaten (financieel, HRM, commercieel, research), introvert/extrovert, strategische denkers en meer detailgeoriënteerde mensen. Ook is van belang dat paritaire leden van het bestuur en het VO in de organisatie herkenbaar zijn. Dit betekent dat ook de verdeling over de verschillende productielocaties een rol speelt, zoals ook vastgelegd in het diversiteitsbeleid.

De tweede norm die anders wordt ingevuld betreft de zittingsduur van bestuursleden. In de statuten van het fonds is bepaald dat in een uitzonderlijke situatie een bestuurslid niet slechts twee maar drie keer kan worden herbenoemd. De reden hiervoor is dat de komende jaren als gevolg van de verwachte wijzigingen in het pensioenstelsel er grote veranderingen optreden. Het adequaat managen hiervan vraagt zeer ruime kennis en ervaring. Het bestuur houdt zich het recht voor om bestuursleden langer aan het fonds te binden. Een besluit tot een bestuurstermijn boven de maximale termijn van 12 jaar behoeft wel de goedkeuring van de RvT.

Een derde norm behoeft nadere toelichting. In de Code Pensioenfondsen wordt beschreven dat elk bestuurslid stemrecht heeft. De stemverhoudingen en de toekenning van stemrecht is vastgelegd in de statuten. Hierin is

bepaald dat ieder bestuurslid stemrecht heeft. De externe voorzitter is formeel geen bestuurslid en heeft daarom geen stemrecht. In dat opzicht is deze bepaling niet in strijd met de code.

Gedragscode

Als belangrijk onderdeel van het integriteitsbeleid heeft SPF een gedragscode opgesteld die in 2021 verder is aangescherpt. De gedragscode is gebaseerd op de modelgedragscode van de Pensioenfederatie. Deze wordt ook getoetst aan de gedragscode van SABIC omdat de bestuursleden die in dienst zijn van SABIC daaraan dienen te voldoen, ook bij nevenfuncties voortvloeiend uit hun SABIC-dienstverband.

De gedragscode is van toepassing op alle aan SPF verbonden personen, te weten de leden van het bestuur, de onafhankelijke voorzitter, de beleggingsadviseur, de risicoadviseur en de leden van de RvT en het VO. Aan SPF gelieerde derde partijen, waaronder de uitvoeringsorganisatie DPS en externe vermogensbeheerders, accountants en actuarissen vallen niet onder de gedragscode van SPF. Deze partijen dienen te beschikken over een eigen gedragscode. In het uitbestedingsbeleid van SPF is als voorwaarde opgenomen dat een uitbestedingspartner beschikt over een gedragscode die minimaal gelijkwaardig is aan de gedragscode van SPF. Als de uitbestedingspartner verder uitbesteedt, geldt dit ook voor die derde partij.

Insiderregeling

De gedragscode voorziet ook in een insiderregeling. Insiders zijn verbonden personen die direct of indirect betrokken zijn bij de uitvoering van transacties in financiële instrumenten, dan wel vanuit hun werkzaamheden, of functie bij SPF over voorwetenschap beschikken of kunnen beschikken. Insiders die vallen onder deze regeling worden door het bestuur aangewezen en hebben onder meer te maken met een meldingsplicht voor uitgevoerde persoonlijke transacties in financiële instrumenten. Het bestuur heeft alle bestuursleden en de onafhankelijk voorzitter aangewezen als insider. De Compliance Officer bevraagt elk halfjaar de bestuursleden naar de uitgevoerde persoonlijke transacties.

Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen

In 2019 heeft de Pensioenfederatie de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen vastgesteld. Met de Gedragslijn wil de Pensioenfederatie de volgende doelen bewerkstelligen:

- Uniforme en specifieke gedragslijnen voor Pensioenfondsen voor het Verwerken van Persoonsgegevens;
- Inzicht geven aan personen van wie Persoonsgegevens door Pensioenfondsen verwerkt (zullen) worden;
- Bijdragen aan de transparantie over de uitgangspunten die door de Pensioenfondsen worden gehanteerd met betrekking tot het Verwerken van Persoonsgegevens; en
- Een passende interpretatie te geven aan het wettelijk kader dat aansluit bij strekking van de wetgeving en op de specifieke kenmerken van de pensioensector.

In 2020 is in samenwerking met DPS en de SFH Interne Audit onder meer geëvalueerd in welke mate SPF voldoet aan de eisen uit Algemene Verordening Gegevensbescherming en de Gedragslijn Verwerking Persoonsgegevens Pensioenfondsen. Hieruit volgde een aantal verbeterpunten die in 2021 projectmatig zijn opgepakt. Doel van het project was om te komen tot een beheersbare en proportionele inbedding van de AVG binnen het fonds en DPS. In dit project zijn onder meer de volgende acties genomen:

- De verbeterpunten uit de evaluatie door de SFH zijn geanalyseerd en waar mogelijk zijn acties genomen tot verdere verbetering van de AVG binnen SPF en DPS;

- Beleidsstukken, waaronder het privacybeleid, het incidentenbeleid en het DPIA-beleid zijn geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd; en
- Alle verwerkingen zijn op procesniveau geïnventariseerd en beoordeeld en verwerkt in het geactualiseerde verwerkingenregister.

Aan het einde van 2021 heeft op initiatief van de SFH Interne Audit, een audit plaatsgevonden naar de inbedding van AVG bij SPF en DPS. In deze audit is nagegaan of de geconstateerde verbeterpunten dusdanig zijn opgevolgd dat aan de betreffende onderdelen van het NOREA Privacy Control Framework voldaan wordt, met inachtneming van proportionaliteit voor SPF en DPS. De SFH Interne audit onderschrijft dat op basis van de uitgevoerde werkzaamheden de inbedding en naleving van de AVG bij SPF en DPS voldoet aan de daaraan te stellen eisen, met een aantal aanbevelingen.

Klachten en geschillen

Als een (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde het niet eens is met de uitvoering van het reglement of de wijze waarop hij of zij is behandeld dan kan de betrokkene een klacht indienen bij het fonds. SPF heeft daartoe de Regeling Klachten & Geschillen opgesteld. De klachten- en geschillenregeling van SPF bestaat uit een drietal mogelijke stappen:

1. In eerste aanleg kan de betrokkene zijn klacht voorleggen aan DPS. DPS beoordeelt vervolgens de klacht of het geschil en informeert de betrokkene over het oordeel van DPS. Ieder kwartaal informeert DPS de Commissie Klachten & Geschillen over hoeveel klachten, geschillen en uitingen van ongenoegen DPS heeft behandeld;
2. Als de betrokkene het niet eens is het met het oordeel van DPS dan kan de betrokkene bij wijze van beroep de klacht voorleggen aan de Commissie Klachten & Geschillen van het fonds. De Commissie bestaat uit vier bestuursleden. Ieder jaar rapporteert de Commissie Klachten & Geschillen over de klachten en geschillen die de commissie heeft behandeld aan het bestuur;
3. Als de betrokkene de interne klachten- en geschillenprocedure heeft doorlopen dan kan de betrokkene zijn of haar klacht voorleggen aan de Ombudsman Pensioenen. De Ombudsman Pensioenen is een onafhankelijk instituut voor bemiddeling bij klachten en geschillen over de uitvoering van een pensioenreglement. Pensioenfondsen, pensioenverzekeraars en premiepensioeninstellingen zijn bij het instituut aangesloten.

Een betrokkene kan, ongeacht of de klachten- en geschillenprocedure van het fonds is doorlopen, in alle gevallen zijn klacht of geschil (ook) voorleggen aan de Nederlandse rechter.

Klachten en geschillen behandeld door DPS	Aantallen	
In behandeling op 1 januari 2021		0
Ingediende klachten & geschillen 2021		0
Afgewikkelde klachten & geschillen 2021		0
- Waarvan aanpassing besluit	0	
- Waarvan handhaving besluit	0	
- Waarvan ingetrokken door betrokkene	0	
- Waarvan niet ontvankelijk	0	
In behandeling op 31 december 2021		0

Klachten en geschillen behandeld door Commisie Klachten en Geschillen SPF	Aantallen	
In behandeling op 1 januari 2021		0
Ingediende klachten & geschillen 2021		0
Afgewikkelde klachten & geschillen 2021		0
- Waarvan aanpassing besluit	0	
- Waarvan handhaving besluit	0	
- Waarvan ingetrokken door betrokkene	0	
- Waarvan niet ontvankelijk	0	
In behandeling op 31 december 2021		0

Klachten en geschillen via de Ombudsman Pensioenen	Aantallen	
In behandeling op 1 januari 2021		0
Ingediende klachten 2021		0
- Waarvan behandeld als klacht/geschil	0	
- Waarvan normaal in behandeling genomen door het fonds	0	
- Waarvan behandeld door de Ombudsman Pensioenen	0	
Afgehandeld in 2021		0
In behandeling op 31 december 2021		0

2.5 Beloningsbeleid

Het bestuur voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. SPF toetst en vergelijkt zoveel als mogelijk het beloningsbeleid bij externe partijen.

De leden van het bestuur en het VO die in dienst zijn van SABIC ontvangen geen bezoldiging of onkostenvergoeding vanuit SPF. Zij zijn in dienst van SABIC en vallen onder het algemene arbeidsvoorwaardenbeleid van SABIC. De vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden in het bestuur en het VO ontvangen een vergoeding gebaseerd op de verordening Vergoedingen Sociaal-Economische Raad 2011-2012. Het Beloningsbeleid is daarnaast ook in lijn met de Wet normering topinkomens.

De externe bestuursleden, de leden van de RvT en de externe beleggings- en risicoadviseur ontvangen een marktconforme vergoeding. Er worden geen prestatie gerelateerde beloningen en ontslagvergoedingen verstrekt. Aan (voormalige) bestuurders zijn geen leningen verstrekt door het fonds. Ook is geen sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders. Het pensioenfonds heeft geen medewerkers in dienst.

2.6 Beheerste en integere bedrijfsvoering

Het bestuur hecht erg aan beheerste en integere bedrijfsvoering.

Nagenoeg alle bedrijfsprocessen zijn uitbesteed aan DPS. Dat laat onverlet dat het bestuur van SPF eindverantwoordelijk blijft. Daarom beschikt het bestuur over Uitbestedingsbeleid. Dat is van toepassing op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten, zoals de uitbesteding van pensioenbeheer, vermogensbeheer, riskmanagement en de sleutelfuncties. In de overeenkomsten worden afspraken gemaakt over het monitoren van de dienstverlening aan de hand van Service Level Agreements. Periodiek worden overeenkomsten geëvalueerd en vindt herijking plaats van de uitbestede werkzaamheden. Dat gebeurt onder andere aan de hand van een ISAE 3402 verklaring die door DPS wordt opgeleverd. De dienstverlening wordt

daarnaast elk kwartaal getoetst op basis van Kritische Performance Indicatoren. Elk jaar vindt een formele evaluatie plaats van de DPS-diensten.

Behalve een beheerste bedrijfsvoering heeft het bestuur ook integere bedrijfsvoering hoog in het vaandel. Om dat te bevorderen is een Compliance Officer aangesteld. Deze rol is belegd bij een externe partij. Behalve dat het bestuur het belangrijk vindt dat de bij SPF betrokkenen zich houden aan wet- en regelgeving (compliance), bevordert het bestuur ook het handelen in de “geest van de wet”. De Compliance Officer wordt jaarlijks in de gelegenheid gesteld om tezamen met het bestuur een awareness sessie te houden gedurende welke dilemma's worden besproken.

Elke drie jaar herijkt het fonds fundamenteel de risico's die het fonds loopt. Dat gebeurt in de vorm van een Risk & Control Assessment (RCA) en een Systematische Integriteits- en Risicoanalyse (SIRA). In de tussenliggende jaren wordt het assessment geactualiseerd. In paragraaf 6.4 volgt een toelichting.

Op basis van wet- en regelgeving is het fonds ook gehouden om minimaal elke drie jaar een Eigenrisicobeoordeling (ERB) uit te voeren. De ERB heeft als doel om robuuste, toekomstgerichte en toekomstbestendige strategische besluitvorming te realiseren en bij te dragen aan doelmatig risicobeheer. In paragraaf 6.3 wordt nader ingegaan op de ERB.

3 BELEID

3.1 Beleggingsbeleid

SPF maakt gebruik van een zogeheten Integraal Balansmanagement (IBM) proces. Binnen de aanpak van IBM wordt de samenhang tussen het vermogen en de pensioenverplichtingen als beginpunt van de strategische besluitvorming genomen. Daarbij wordt voor de beleidsvorming een duidelijk afgebakend en gestructureerd proces doorlopen en zijn er lange termijn strategische fondsdoelstellingen geformuleerd. Daarnaast is vastgesteld welke te nemen risico's passend zijn voor de realisatie van deze doelstellingen.

Het bestuur stelt de risicohouding en de strategische doelstellingen vast na overleg met sociale partners. De risicohouding is voorafgaand aan dit overleg getoetst bij de deelnemers en pensioengerechtigden via een risicobereidheidsonderzoek. Ten slotte zijn de Investment Beliefs en Policy Beliefs van het fonds over respectievelijk beleggingen en pensioenen omschreven. De Investment Beliefs en de Policy Beliefs vormen, samen met het risicobereidheidsonderzoek en de risicoacceptatie van het bestuur, de pijlers voor beleidsontwikkeling.

Binnen het IBM-proces worden op basis van de doelstelling, de risicohouding en het lange termijn economisch basisscenario, de strategische normwegingen voor de kernportefeuilles matchingportefeuille en rendements-portefeuille bepaald. Ook worden de strategische afdekkingspercentages voor (nominaal) rente- en valutarisico vastgesteld. Het strategisch beleid is vastgelegd in het Strategisch Beleidsplan 2019-2023.

In het Beleggingsplan 2021 is de strategische normportefeuille verder operationeel ingevuld met normwegingen per beleggingscategorie en benchmarks, risicokaders en richtlijnen (onder meer voor het gebruik van derivaten). Het door het bestuur uitgevoerde beleid is hierna weergegeven. In lijn met de IBM-aanpak zijn de beleggingen ingedeeld naar kernportefeuilles met elk een duidelijke doelstelling.

SPF kent een dynamisch strategisch rentebeleid. Dat wil zeggen dat de mate van renteafdekking afhankelijk is van de hoogte van de rentestand. SPF verwacht dat op de lange termijn de rente terugkeert naar een hoger renteniveau dan het huidige, lage niveau. Dit hogere niveau (evenwichtsniveau) wordt bepaald door de lange termijn groei en inflatie. Als de rente hoger is dan het evenwichtsniveau is de kans groter dat de rente gaat dalen en andersom. Bij de samenstelling van het beleggingsplan is een optimalisatie naar rendement en risico uitgevoerd door middel van een uitgebreide portefeuilleconstructie op basis van de economische uitgangspunten.

In lijn met het bestaande beleid is eind 2021 een correctie vanwege de aangepaste UFR-methodiek doorgevoerd. De strategische renteafdekking is verhoogd van 37,5% naar 40,0% van de verplichtingen gebaseerd op marktwaarde. Op deze manier wordt het totale risico dat SPF loopt (beperkt) verlaagd, mede met het oog op de aankomende transitie naar een nieuw pensioencontract.

3.1.1 Positionering en behaald beleggingsrendement

In de volgende tabel is het rendement over 2021 weergegeven. De delta in de tabel geeft het verschil aan tussen het rendement van SPF en het benchmarkrendement en is daarmee een maatstaf voor de toegevoegde waarde die SPF door middel van actief beleid wist te realiseren over 2021.

Rendement 2021	Portefeuille	Benchmark	Delta	Bijdrage
Matchingportefeuille	-5,5%	-7,2%	1,7%	-2,5%
Rente overlay (bijdrage)	*-109,3%*	*-102,6%*	*-6,6%*	*0,0%*
Staatsobligaties	*-8,0%*	*-8,0%*	*0,0%*	*-1,6%*
IL bonds	*8,3%*	*8,4%*	*-0,1%*	*0,5%*
Credits	*-1,0%*	*-1,0%*	*0,0%*	*-1,6%*
Hypotheken	*2,0%*	*-3,6%*	*5,6%*	*0,2%*
Rendementsportefeuille	17,4%	15,5%	1,9%	9,5%
Valuta overlay (bijdrage)	*-2,5%*	*-2,5%*	*0,0%*	*-1,3%*
Aandelen	*24,1%*	*23,7%*	*0,4%*	*7,2%*
Obligaties	*6,9%*	*5,9%*	*1,0%*	*0,7%*
Onroerend Goed bg	*26,5%*	*26,7%*	*-0,2%*	*2,3%*
Onroerend Goed nbg	*10,0%*	*4,3%*	*5,7%*	*0,2%*
Infrastructuur	*16,3%*	*5,1%*	*11,2%*	*0,3%*
Private Equity	*4,5%*	*4,5%*	*0,0%*	*0,0%*
Liquiditeiten				
Totaal	**7,0%**	**5,2%**	**1,8%**	**7,0%**

In 2021 is op de totale beleggingen van SPF een positief nettorendement behaald van 7,0%. Dit is meer dan de benchmark die een positief rendement van 5,2% realiseerde. Zowel de matchingportefeuille als de rendementsportefeuille behaalden een outperformance ten opzichte van de benchmark. Binnen de matchingportefeuille werden positieve selectieresultaten behaald binnen de beleggingscategorie Nederlandse hypotheken en werd een positief allocatieresultaat behaald als gevolg van de overweging van inflation-linked bonds ten opzichte van nominale staatsleningen. Binnen de rendementsportefeuille werden positieve selectieresultaten behaald binnen de beleggingscategorieën aandelen, hoogrentende obligaties, niet-beursgenoteerd onroerend goed en infrastructuur. Daarnaast werden binnen de rendementsportefeuille positieve allocatieresultaten behaald als gevolg van de overweging van beursgenoteerd onroerend goed ten opzichte van hoogrentende obligaties. In de kolom “bijdrage” wordt de bijdrage van de betreffende beleggingscategorie aan het totaal behaalde portefeuillerendement weergegeven. In 2021 droegen aandelen en beursgenoteerd vastgoed het meeste bij aan het behaalde rendement.

Lange termijn beleggingsresultaat

In de volgende grafiek zijn de jaarlijkse netto-rendementen van SPF over de lange termijn weergegeven. Het 5-jaars gemiddelde netto-rendement bedraagt 6,7%, ten opzichte van het benchmarkrendement van 6,5% op jaarbasis. Het 10-jaars gemiddelde netto-rendement van SPF bedraagt 7,8%, ten opzichte van het benchmarkrendement van 7,8% op jaarbasis.

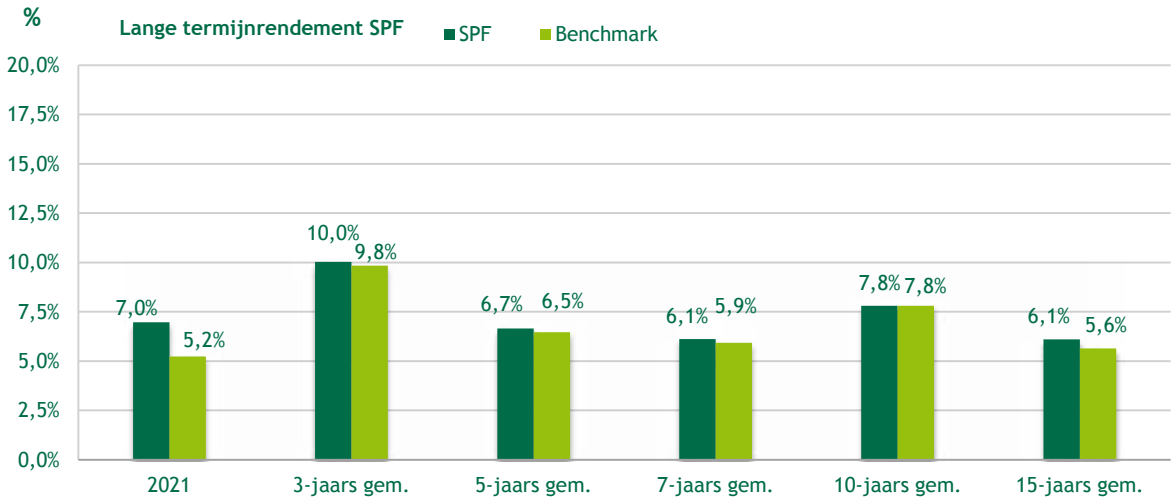

3.1.2 Renteafdekking

De doelstelling van de renteafdekking is om de nominale rentegevoeligheid van de verplichtingen deels af te dekken. De omvang van de renteafdekking is dynamisch bepaald, afhankelijk van het niveau van de nominale 10-jaars swaprente. Er kunnen specifieke (markt-)omstandigheden zijn, die het bestuur kunnen doen besluiten om de renteafdekking niet volgens de rentestaffel aan te passen. De normafdekking geldt als percentage van de rentegevoeligheid van de verplichtingen, op basis van de marktwaardemethodiek. Om de verplichtingen en de mate van afdekking te bepalen wordt de marktrente gebruikt en niet de UFR-rente van DNB. In lijn met het bestaande beleid is eind 2021 een correctie vanwege de aangepaste UFR-methodiek doorgevoerd. De strategische renteafdekking is verhoogd van 37,5% naar 40,0% van de verplichtingen gebaseerd op markwaarde.

De totale nominale renteafdekking wordt door de volgende instrumenten en categorieën vormgegeven die zijn opgenomen binnen de matchingportefeuille: de fysieke obligatieportefeuille en de strategische swapoverlay. De fysieke obligatieportefeuille bestaat uit enerzijds de (liquide) nominale staats- en inflatieportefeuille en investment grade creditportefeuille en anderzijds uit de (illiquide) Nederlandse hypotheken portefeuille.

3.1.3 Matchingportefeuille

De matchingportefeuille heeft als doelstelling de nominale renteafdekking van SPF vorm te geven. Binnen de in het Beleggingsplan opgenomen bandbreedtes is er beperkt ruimte om actief beheer te voeren binnen de matchingportefeuille. De matchingportefeuille bestaat uit de volgende onderdelen: nominale staatsleningen, inflation-linked bonds, investments grade credits en Nederlandse hypotheken. Om de strategische renteafdekking op het gewenste niveau te brengen, bestaat de matchingportefeuille daarnaast uit een strategische portefeuille renteswaps.

De totale matchingportefeuille behaalde een negatief rendement van 5,5% ten opzichte van een negatief rendement van 7,2% voor de samengestelde benchmark, een outperformance van 1,7%-punt. De belangrijkste oorzaken voor de outperformance zijn de relatief goede rendementen op Nederlandse hypotheken en de vanuit het tactisch beleid overwogen positie in inflation-linked bonds ten laste van nominale staatsleningen. Als gevolg van de directe koppeling met inflatie, die in 2021 opliep, behaalden inflation-linked bonds een hoger rendement dan de andere beleggingscategorieën in de matchingportefeuille.

Wat betreft nominale staatsleningen noteerde begin 2021 zowel de gehele Duitse rentecurve als de gehele Nederlandse rentecurve negatief, dat wil zeggen dat alle looptijden van 1 tot en met 30 jaar een negatieve rente noteerden. Gedurende het jaar zijn renteniveaus met ongeveer 0,4%-punt gestegen. Nominale staatsleningen behaalden in 2021 een negatief rendement van 8,0%, in lijn met de benchmark.

De benchmark van de inflatieportefeuille behaalde over 2021 een positief rendement van 8,4%. De portefeuille inflation-linked bonds behaalde een positief rendement van 8,3% in deze periode.

De portefeuille investment grade credits liet in 2021 een negatief rendement zien van 1,0%, in lijn met de benchmark.

De Nederlandse hypothekenportefeuille behaalde in 2021 een positief rendement van 2,0%. Het behaalde rendement was daarmee duidelijk hoger dan de Nederlandse staatsobligatie benchmark met een vergelijkbare looptijd als de hypothekenportefeuille. Deze benchmark behaalde een negatief rendement van 3,6%.

3.1.4 Rendementsportefeuille

De doelstelling van de rendementsportefeuille is om voldoende rendement te behalen om de toeslagambitie van het pensioenfonds waar te maken, alsook om de financiering van de variabele rente van de strategische portefeuille renteswaps te realiseren. Door middel van actief beleid wordt binnen de toegestane risicoruimte gestreefd om additioneel rendement te behalen en/of een lager risicoprofiel te bewerkstelligen. De rendementsportefeuille is onderverdeeld in de deelportefeuilles aandelen, obligaties, beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd onroerend goed en infrastructuur. Deze deelportefeuilles worden hierna verder toegelicht. Daarnaast bestaat de rendementsportefeuille uit een allocatie naar private equity. De huidige investering in private equity wordt aangehouden tot het einde van de looptijd. Er vinden daarna geen nieuwe investeringen in private equity meer plaats.

De totale rendementsportefeuille behaalde in 2021 een positief rendement van 17,4%. Dit was hoger dan de benchmark, welke een positief rendement van 15,5% behaalde.

Aandelen

De internationale aandelenmarkten hebben een zeer goed jaar achter de rug. Ondanks problemen in bepaalde delen van de economie en de onzekerheid rondom de pandemie hebben veel beurzen nieuwe hoogtepunten bereikt. Dit vertrouwen werd gevoed door het beleid van centrale banken en overheden, die ongekende stimuleringsmaatregelen hebben geïmplementeerd. Opvallend is dat de aandelenbeurzen in Azië in vergelijking met andere delen van de wereld duidelijk minder gepresteerd hebben. Er is hiervoor een aantal redenen aan te wijzen, zoals de minder forse stimulering vanuit de overheid in relatie tot Covid-19. Verder ontstonden er met name in de tweede helft van het jaar tekorten aan bepaalde grondstoffen in Azië, zoals kolen, hetgeen de economie geremd heeft. Tenslotte heeft de Chinese overheid ingegrepen bij bepaalde grote Chinese technologiebedrijven, hetgeen een negatieve uitwerking heeft gehad op het beurssentiment.

De totale aandelenportefeuille sloot het jaar af met een positief rendement van 24,1%. Het benchmarkrendement bedroeg over dezelfde periode 23,7%. Hierdoor is een positief relatief resultaat gerealiseerd van 0,4%-punt. Met name in Emerging Markets was er sprake van een performance die hoger lag dan de benchmark. De portefeuille

behaalde hier een rendement van 7,9% ten opzichte van een benchmarkrendement van 4,9%. Deze performance is grotendeels ontstaan door de eerdergenoemde ontwikkelingen in China in combinatie met allocatie- en selectiekeuzes. Daarnaast zorgden ontwikkelingen rondom coronaherstel, de nieuwe dreiging van virusvarianten, maar ook vraag- en aanbodfrictie, inflatiezorgen en monetair beleid, voor een volatiel jaar. De aandelenportefeuille in de regio's Europa, VS en Pacific Rim behaalden een benchmarkresultaat van respectievelijk 25,3%, 37,0% en 10,4%, waarmee Europa een underperformance van 2,3%-punt behaalde, VS een outperformance van 2,2%-punt en Pacific Rim een outperformance van 1,4%-punt. Het hoge absolute rendement in de VS is voor een gedeelte gelegen aan de in 2021 met 7,6% gestegen koers van de Amerikaanse dollar ten opzichte van de euro.

Obligaties

De obligaties in de rendementsportefeuille omvatten beleggingen in Europese en Amerikaanse high yield obligaties en obligaties in Emerging Markets. Het rendement van de totale obligatieportefeuille binnen de rendementsportefeuille kwam uit op 6,9% positief. Het benchmarkrendement bedroeg 5,9%. Onder andere door de relatief sterke dollar in 2021 behaalden met name de Amerikaanse obligaties (gemeten in euro's) een erg goed rendement met een benchmarkrendement van 13,3%. De portefeuille Amerikaanse obligaties behaalde een rendement van 14,5%. De benchmark voor Europese high yield obligaties sloot 2021 af met een rendement van 3,4%. De benchmark van obligaties van opkomende markten behaalde een rendement van 1,9%. De portefeuilles Europese high yield obligaties en obligaties van opkomende markten behaalden een rendement van respectievelijk 5,4% en 2,0%.

Onroerend goed

De beursgenoteerde vastgoedportefeuille behaalde in 2021 het hoogste rendement van de verschillende beleggingscategorieën. Waar in 2020 nog een negatief rendement behaald werd, is in 2021 sprake van een sterk herstel. Ook de waardestijging van de dollar ten opzichte van de euro droeg bij aan een sterk euro rendement van de wereldwijde beursgenoteerd vastgoedportefeuille. Over het hele jaar behaalde de beursgenoteerde vastgoedportefeuille een positief rendement van 26,5%. Het benchmarkrendement bedroeg 26,7%.

Illiquide beleggingen

SPF investeert binnen de rendementsportefeuille in illiquide beleggingen, zoals niet-beursgenoteerd vastgoed en infrastructuur. Illiquide beleggingen zijn voor SPF interessant als langetermijnbelegging vanwege de illiquiditeitspremie die kan worden verdiend door in deze beleggingen te investeren. Daarnaast zorgen illiquide beleggingen voor een betere diversificatie binnen de rendementsportefeuille omdat de rendementen op deze beleggingen in verschillende scenario's minder sterk samenhangen met de rendementen op traditionele beleggingen zoals aandelen.

In 2021 is een nieuwe commitment in infrastructuur afgegeven. Hiermee wordt geleidelijk toegewerkt naar de invulling van de streefallocatie. Op het gebied van niet-beursgenoteerd vastgoed werd in 2021 een nieuwe investering geselecteerd, waarmee eveneens wordt toegewerkt naar de streefallocatie.

De niet-beursgenoteerde vastgoedportefeuille behaalde in 2021 een positief rendement van 10,0%. De benchmark behaalde een rendement van 4,3%. De portefeuille bestaat uit een combinatie van investeringen in Nederlandse huurwoningen, zorgwoningen en studentenwoningen. Als benchmark wordt de tijdens de laatste ALM-studie gehanteerde lange-termijn rendementsverwachting voor niet-beursgenoteerd vastgoed gehanteerd.

De infrastructuurportefeuille bestaat uit defensief ingestelde fondsen die zich kenmerken door hun lange termijn stabiele, veelal met inflatie oplopende, rendementen en een relatief lage correlatie met andere beleggingscategorieën. De focus bij de infrastructuurbeleggingen ligt dan ook voornamelijk op publiek-private samenwerkingsprojecten en wind- en zonne-energieprojecten. Verder richt de infrastructuurportefeuille zich op operationele projecten die directe inkomsten in de vorm van dividend genereren. De infrastructuurportefeuille behaalde in 2021 een positief rendement van 16,3%. Het benchmarkrendement bedroeg 5,1%.

3.1.5 Duurzaamheidsbeleid

Duurzaamheid is voor SPF een belangrijk onderdeel van de beleggingsfilosofie en een integraal onderdeel van de beleggingsbeginselen. Het Duurzaamheidsbeleid is voor SPF een manier om bij te dragen aan de duurzame ontwikkeling van de wereld, waarbij het fonds overtuigd is dat tegelijkertijd het risico- en rendementsprofiel van de portefeuille niet onder druk hoeft te staan.

In 2021 heeft het bestuur verder invulling gegeven aan het duurzaamheidsbeleid van het fonds. Naast het bespreken van de ambitie op het gebied van klimaatbestendig beleggen zijn er in 2021 mede in het kader van wet- en regelgeving (onder andere SFDR-wetgeving) diverse besluiten genomen. Ook in 2022 zal het duurzaamheidsbeleid van het fonds weer prominent op de agenda van het bestuur staan. In paragraaf 4.3 van het jaarverslag is een samenvatting opgenomen van de bestuursbesluiten welke in 2021 in het kader van het duurzaamheidsbeleid zijn gemaakt, alsook de onderzoeksvragen die in 2022 op de bestuursagenda zullen komen.

In het duurzaamheidsbeleid van SPF staan de volgende 6 pijlers centraal:
- Thematische aandachtsgebieden
- ESG-Integratie
- Engagement
- Stembeleid en Corporate Governance
- Uitsluitingen
- Transparantie

De verschillende pijlers worden hieronder kort toegelicht.

Thematische aandachtsgebieden

Met het ondertekenen van het brede spoor van het IMVB Convenant in december 2018 onderschrijft SPF de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de “UN Guiding Principles on Business and Human Rights”. Met het commitment aan deze richtlijnen en principes wil SPF zich focussen op specifieke maatschappelijke ontwikkelingen die voor zijn deelnemers belangrijk zijn én als risicovol zijn geïdentificeerd voor zijn beleggingsportefeuille. Tegen deze achtergrond wil SPF zich in het bijzonder inzetten op het duurzaamheidsthema klimaatverandering.

ESG-integratie

SPF benut waar mogelijk ESG-factoren in het beheer en voor de beoordeling van beleggingen. ESG staat voor Environmental (omgeving/milieu), Social (sociaal) en Governance (ondernemingsbestuur). ESG-aspecten worden meegenomen in investeringsbeslissingen in de diverse mandaten. De manier waarop maatschappelijke thema’s in de vorm van ESG een plek krijgen in de beleggingsbeslissingen verschilt per beleggingscategorie en mandaat. Een

minimaal niveau op het gebied van ESG is nodig om het bestaansrecht van een bedrijf of belegging te waarborgen. SPF onderschrijft de ESG due diligence stappen in overeenstemming met het OESO-richtsnoer. SPF verwacht ook van zijn fiduciaire managers, ESG-dienstverleners, vermogensbeheerders en van ondernemingen waarin SPF belegt dat zij volgens de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de "UN Guiding Principles on Business and Human Rights" handelen en dit publiekelijk kenbaar maken.

Engagement

Sinds Q4 2020 heeft SPF een actief engagementprogramma met als doel bedrijven aan te sporen een positieve ontwikkeling op het gebied van maatschappelijke (duurzaamheids-)vraagstukken te bewerkstelligen. Dit gebeurt op twee manieren: proactief en reactief. SPF heeft het voeren van engagement uitbesteed aan BMO. BMO treedt namens meerdere institutionele beleggers als engagementpartij op. Het engagementprogramma van SPF richt zich op holdings in (vastgoed) aandelen en holdings in de bedrijfsobligatie portefeuilles (investment grade en high yield).

Doelstelling bij proactief 'engagen' is thematisch meerdere bedrijven (veelal sector breed) tegelijk aan te sporen tot verdere verbetering. Gedacht kan worden aan bijvoorbeeld sectorinitiatieven ten aanzien van kinderarbeid, conflictmineralen of CO2-uitstoot. Vaak wordt voor een dergelijk engagementprogramma meerdere jaren uitgetrokken.

Reactief engagement wordt geïnitieerd nadat significante misdragingen van een bedrijf aan het licht komen. Deze misdragingen zijn toe te schrijven aan gedragingen die in strijd zijn met de 10 principes van de VN Global Compact. Bij dergelijke incidenten is het doel van engagement te voorkomen dat een dergelijk incident nogmaals plaatsvindt of nieuwe misstanden veroorzaakt worden, door op te roepen tot betere risicomanagementprocedures of proceswijzigingen binnen een bedrijf.

In 2021 heeft BMO 311 ondernemingen, welke onderdeel zijn van de portefeuille van SPF, in 28 landen aangesproken, wat 170 keer een positieve verandering heeft opgeleverd (behaalde "milestones"). De behaalde "milestones" zijn onder andere behaald op de onderwerpen klimaatverandering, arbeidsomstandigheden, ondernemingsbestuur en gezondheid.

Stembeleid en Corporate Governance

Door middel van haar stemaanpak houdt SPF toezicht op materiële aangelegenheden van alle beursgenoteerde (vastgoed)ondernemingen waarin zij belegt. Voorbeelden hiervan zijn het bedrijfsmodel van de vennootschap voor het creëren van langetermijnwaarde, de strategie van de vennootschap, prestaties en risico's en kansen, de kapitaalstructuur, maatschappelijke en ecologische effecten, corporate governance en corporate actions zoals fusies en overnames. Materiële aangelegenheden zijn aangelegenheden die naar alle waarschijnlijkheid een significant effect hebben op het vermogen van de onderneming om langetermijnwaarde te creëren.

Het beleid van SPF voor goed bestuur is erop gericht om zijn belangen als aandeelhouder te beschermen en invulling te geven aan zijn verantwoordelijkheid als aandeelhouder. Wanneer er aanwijzingen zijn dat een bedrijf onverantwoord onderneemt, bestaan verschillende mogelijkheden waarop SPF zijn invloed kan doen gelden. Zo stemt SPF actief op aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven. Mochten deze steminitiatieven geen effect

hebben, dan heeft SPF nog de mogelijkheid om een engagement-traject te volgen of om de belangen in de betreffende bedrijven af te stoten.

In 2021 stemde het stemadviesbureau ISS tot en met oktober 2021 namens SPF op de vergaderingen van alle Nederlandse (vastgoed)bedrijven waarin het fonds belegt. Vanaf november 2021 doet BMO dat namens SPF ook voor alle wereldwijde (vastgoed)bedrijven. In totaal heeft SPF gedurende 2021 op 108 vergaderingen gestemd. In het vierde kwartaal van 2021 en in het eerste kwartaal van 2022 is in totaal 6 keer over klimaat gerelateerde voorstellen gestemd waarvan 4 keer over voorstellen gerelateerd aan de transitie als gevolg van klimaat-verandering.

SPF heeft besloten haar stembeleid uit te breiden en stemt vanaf november 2021 op de vergaderingen van alle (vastgoed)bedrijven waarin het fonds wereldwijd belegt.

Uitsluitingen

De basis voor het uitsluiten van ondernemingen en landen zijn de activiteiten die de Verenigde Naties, de Europese Unie of de Nederlandse overheid onaanvaardbaar vinden. Het fonds belegt daarom niet in ondernemingen die op basis van de 10 principes van het Verenigde Naties Global Compact onacceptabel gedrag vertonen. SPF sluit ook producenten uit van controversiële wapens zoals nucleaire, biologische en chemische wapens, verarmd uraniummunitie en witte fosformunitie. Deze uitsluitingscriteria vallen niet onder de uitsluitingscriteria van het Global Compact. Om bedrijven en landen voor uitsluiting op het spoor te komen, onderzoekt Sustainalytics voor het fonds in welke bedrijven en landen het fonds niet zou moeten beleggen. Sustainalytics screent voor het fonds zowel ontwikkelde als opkomende markten op de genoemde criteria.

Op basis van bovenstaande criteria worden niet alleen aandelen, maar ook bedrijfsobligaties uitgesloten door het fonds. Ook zijn staatsobligaties van landen waarop een sanctie van de VN en/of de Europese Unie rust, uitgesloten van het beleggingsuniversum. Hierbij gaat het voornamelijk om vraagstukken ten aanzien van mensenrechten en wapens.

SPF sloot ultimo 2021 in totaal 101 bedrijven en 13 landen van het beleggingsuniversum uit. Ter vergelijking, ultimo 2020 werden in totaal 99 bedrijven en 13 landen van het beleggingsuniversum uitgesloten.

Transparantie

Om transparant te zijn over het duurzaamheidsbeleid en de uitvoering daarvan publiceert SPF hierover jaarlijks in zijn jaarverslag. Hierin geeft SPF aan hoe in het desbetreffende jaar met duurzaamheid is omgegaan en welke resultaten er op het gebied van duurzaamheid zijn bereikt. In het kader van transparantie over waar SPF in belegt publiceert SPF op zijn website op jaarbasis een overzicht van de totale beleggingsportefeuille. Ook rapporteert SPF op zijn website over de uitkomsten van het stemgedrag op aandeelhoudersvergaderingen en het engagementbeleid. Het duurzaamheidsbeleid van SPF is opgenomen in een beleidsdocument. Dit document is toegevoegd aan de website van het fonds. Tot slot zijn er regelmatig items in de SPF Nieuwsbrief en op de website te vinden over het duurzaamheidsbeleid van SPF.

Met de ondertekening van het IMVB-convenant in december 2018 heeft SPF zich gecommitteerd om de OESO-richtlijnen en VN Guiding Principles in te bedden in het beleid van het pensioenfonds, de uitbesteding aan externe

dienstverleners en de monitoring en rapportage daarover. Vanaf 2022 zal SPF in zijn jaarverslag rapporteren over de voortgang van de implementatie van het convenant.

3.2 Bijdragenbeleid

De werkgever en SPF hebben in de uitvoeringsovereenkomst een vaste premie voor 5 jaar afgesproken om de pensioenopbouw gedurende de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst te financieren. Dit wordt ook wel 'Collective Defined Contribution' (CDC) genoemd. De werkgever kan enkel gehouden worden tot het voldoen van deze vaste bijdrage en kan niet door SPF verplicht worden tot het betalen van een hogere bijdrage of een andere bijdrage dan de verschuldigde premie.

De vaste bijdrage bedraagt tot en met 2023 25,5% van het pensioengevend salaris (gemaximeerd op €112.189 - stand 2021) zoals bedoeld in artikel 18ga Wet op de Loonbelasting 1964) van de deelnemers. Een deel van de bijdrage houdt de werkgever in op het salaris van de werknemer. Dit wordt de werknemersbijdrage genoemd. De werknemersbijdrage is 2,5% tot aan een maximaal salaris van €74.005 (stand 2021), en vanaf €74.005 tot €112.189 (stand 2021) is de werknemersbijdrage 6,5%. Daarnaast is de werkgever voor het arbeids-ongeschiktheidspensioen voor werknemers met een salaris boven het grensbedrag van €112.189 een bijdrage verschuldigd van 1,3% over het salaris boven dit grensbedrag.

Deelnemers aan de nettopensioenregeling betaalden in 2021 over hun salaris boven het grensbedrag (€112.189) een premie (nettopensioenpremie) in overeenstemming met de onderstaande premiestaffel:

Leeftijdsklassen	Fiscale staffel	Premie
20 tot en met 24	4,60%	4,89%
25 tot en met 29	5,40%	5,75%
30 tot en met 34	6,10%	6,49%
35 tot en met 39	7,00%	7,45%
40 tot en met 44	8,10%	8,62%
45 tot en met 49	9,30%	9,90%
50 tot en met 54	10,80%	11,49%
55 tot en met 59	12,40%	13,19%
60 tot en met 64	14,20%	15,11%
65 tot en met 67	15,80%	16,81%

De werkgever houdt de nettopensioenpremie in op het nettosalaris van de deelnemer aan de nettopensioenregeling en draagt deze vervolgens af aan SPF. Het verschil tussen premie en fiscale staffel houdt verband met premie voor het verzekeren van het netto-wezenpensioen, premie i.b.v. de dekking van het recht op premievrije voortzetting bij arbeidsongeschiktheid en een kostenopslag.

3.3 Toeslagenbeleid

SPF streeft ernaar om op de opgebouwde pensioenaanspraken van (gewezen) deelnemers en de ingegane pensioenen van de pensioengerechtigden in beginsel jaarlijks een toeslag te verlenen. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. Dit geldt voor zowel de huidige

pensioenregeling, de nettopensioenregeling en de (gesloten) prepensioenspaarregeling. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.

Als basis voor de vaststelling van de toeslag hanteert SPF voor de deelnemers (maximaal) de loonsverhoging bij de werkgever (zijnde het gemiddelde van de loonstijgingen overeenkomstig de cao's van SABIC Innovative Plastics BV en SABIC Limburg BV) en voor de uitkeringsgerechtigden en gewezen deelnemers (maximaal) de stijging van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) - consumentenprijsindexcijfer (CPI alle Bestedingen, afgeleid). Het bestuur beoordeelt jaarlijks of toeslagen kunnen worden verleend. Het bestuur heeft het volgende toeslagenbeleid geformuleerd:

- Wanneer de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110% kan maximaal een gedeeltelijke toeslag worden verleend in de mate dat dit is toegestaan volgens het Financieel Toetsingskader (FTK);
- Wanneer de beleidsdekkingsgraad hoog genoeg is (ongeveer 126%) kan volledige toeslagverlening plaatsvinden.

Als SPF in enig jaar besluit om geen of minder toeslag te verlenen, dan kan het bestuur op een later tijdstip besluiten om een inhaaltoeslag te verlenen. In welke mate het bestuur inhaaltoeslagen verleent, is afhankelijk van het pensioenvermogen dat SPF in overeenstemming het FTK mag gebruiken voor het compenseren van gemiste toeslagen en doorgevoerde kortingen. In lijn hiermee heeft SPF het volgende inhaaltoeslagenbeleid geformuleerd:

- Het voor inhaaltoeslagverlening beschikbaar vermogen wordt naar de betrokkenen toebedeeld naar rato van de achterstand in toeslagverlening eventueel vermeerderd met de mate van de doorgevoerde kortingen van de pensioenaanspraken;
- Zowel de achterstanden van de pensioenregeling als van de ingegane pensioenen uit de nettopensioenregeling en de (gesloten) prepensioenspaarregeling worden meegenomen.

De oudste niet-toegekende toeslagen die voor inhaaltoeslagverlening in aanmerking komen, stammen uit het jaar 2008.

Toeslag per 1 januari 2022

Op basis van het toeslagenbeleid beoordeelde het bestuur in 2021 om per 1 januari 2022 toeslagen te verlenen aan deelnemers en pensioengerechtigden alsook gewezen deelnemers op basis van de financiële situatie van het fonds per einde 2021. Het fonds verleent een toeslag ter grootte van 14,1% van de maximale maatstaf. Dit betekent voor deelnemers een toeslag van 0,55% en voor gewezen deelnemers en pensioengerechtigden een toeslag van 0,46%.

In de volgende tabel is de verleende toeslag en de achterstand in de toeslagverlening opgenomen voor enerzijds deelnemers en anderzijds gewezen deelnemers en pensioengerechtigden die sinds 2008 bij SPF aangesloten zijn geweest. Hierbij geldt dat de toeslag die per 1 januari 2022 niet is gegeven, betrekking heeft op de loon- en prijsinflatie over 2021. Deze niet-toegekende toeslag is verwerkt onder het jaar 2021. Het bestuur realiseert zich dat hiermee wederom niet aan het streven van het fonds, een volledig geïndexeerd pensioen, wordt voldaan.

Toeslag actieve deelnemers				
	Algemene loonsverhoging	Verleende toeslag	Achterstand toeslagverlening	Cumulatieve achterstand*
2008	3,50%	-	3,50%	3,50%
2009	1,51%	0,76%	0,75%	4,27%
2010	1,00%	-	1,00%	5,32%
2011	3,02%	-	3,02%	8,50%
2012	1,50%	-	1,50%	10,12%
2013	1,50%	1,50%	0,00%	10,12%
2014	2,50%	-	2,50%	12,88%
2015	2,76%	-	2,76%	15,99%
2016	1,60%	-	1,60%	17,85%
2017	1,85%	0,40%	1,45%	19,56%
2018	1,50%	0,36%	1,14%	20,92%
2019	3,25%	-	3,25%	24,85%
2020	0,00%	-	0,00%	24,85%
2021	3,91%	0,55%	3,36%	29,05%
Totaal	**29,40%**	**3,57%**	**25,83%**	**29,05%**

Toeslag pensioengerechtigde en gewezen deelnemer				
	Prijsindexcijfer	Verleende toeslag	Achterstand toeslagverlening	Cumulatieve achterstand*
2008	1,44%	0,72%	0,72%	0,72%
2009	0,69%	0,35%	0,34%	1,06%
2010	1,90%	-	1,90%	2,98%
2011	2,74%	-	2,74%	5,80%
2012	2,03%	-	2,03%	7,95%
2013	0,90%	0,90%	0,00%	7,95%
2014	0,75%	-	0,75%	8,76%
2015	0,41%	-	0,41%	9,21%
2016	0,36%	-	0,36%	9,60%
2017	1,34%	0,29%	1,05%	10,75%
2018	1,68%	0,41%	1,27%	12,16%
2019	1,73%	-	1,73%	14,10%
2020	1,12%	-	1,12%	15,38%
2021	3,28%	0,46%	2,82%	18,63%
Totaal	20,37%	3,13%	17,24%	18,63%

* = cumulatieve achterstand (incl. indexatie over indexatie)

3.3.1. Aanpassing variabele nettopensioenuitkering

De variabele nettopensioenuitkering wordt jaarlijks aangepast aan de behaalde resultaten op beleggingsrendement, sterfteresultaat en levensverwachting. De resultaten worden over vijf jaar uitgesmeerd in de uitkering.

Aanpassing per 1 januari 2022

Het behaalde resultaat over 2021 is 11,27%. Dit komt overeen met een jaarlijkse verhoging van 2,46% per jaar voor de komende 5 jaar, voor het eerst op 1 januari 2022.

Samen met de 1,00% die nog op de lat stond van het resultaat over 2020, levert dit voor pensioengerechtigden die in 2020 zijn gepensioneerd een totale aanpassing van de nettopensioenuitkering per 1 januari 2022 op van 3,48%.

3.4 Tekortsituaties en kortingsbeleid

De uitvoeringsovereenkomst en de pensioenreglementen voorzien in verschillende kortingsbepalingen in het geval van een bijdragetekort (hierna: premietekort) of van een vermogenstekort.

Premietekort

Als tijdens de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst blijkt dat de over het verstreken deel van de looptijd van de uitvoeringsovereenkomst de verschuldigde premie lager is dan de door SPF over diezelfde periode berekende cumulatief berekende gedempte kostendekkende premie, dan kan het bestuur besluiten de opbouw te korten voor de resterende looptijd van de uitvoeringsovereenkomst. Dit betekent dat de toekomstige opbouw van pensioenaanspraken voor deelnemers zodanig wordt verlaagd dat de over de gehele looptijd van de uitvoeringsovereenkomst ontvangen premie kostendekkend is.

Het bestuur besluit alleen om de pensioenopbouw niet te korten, als de technische voorziening en het vereist eigen vermogen volledig zijn gedekt, de voorwaardelijke toeslagen de laatste tien jaar zijn verleend en ook in de toekomst kunnen worden verleend en alle doorgevoerde kortingen in de laatste tien jaar zijn ingehaald.

Over de eerste jaren van de uitvoeringsovereenkomst (2019 t/m 2021) was er geen sprake van een cumulatief premietekort en is de toekomstige opbouw van pensioenaanspraken voor deelnemers niet verlaagd.

Vermogenstekort

SPF moet besluiten de pensioenaanspraken en -rechten te korten als vijf achtereenvolgende jaren de beleidsdekkingsgraad aan het einde van het jaar lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad (104,2%). Of als het fonds niet in staat is om binnen de door het bestuur gekozen hersteltermijn van tien jaar te herstellen naar de vereiste dekkingsgraad (120,4%). En dan moet dit zonder dat de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever worden geschaad en alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet.

Een korting van pensioenaanspraken en -rechten vindt plaats in de vorm van een gelijke procentuele korting op alle opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten. In het geval het kortingspercentage meer zou zijn dan 10%, onderzoekt het bestuur of en in hoeverre er aanleiding bestaat om dat deel van de korting dat deze 10% overschrijdt, op een andere wijze te verdelen over de verschillende groepen deelnemers. In zo'n situatie doet zich met name de vraag voor in hoeverre een maatregel evenwichtig is.

Kortingen zijn ook van toepassing op ingegane prepensioenuitkeringen en ingekochte netto pensioenaanspraken en -uitkeringen. Inhalen van doorgevoerde kortingen gebeurt op gelijke wijze als het inhalen van gemiste toeslagen.

In 2021 heeft SPF geen korting doorgevoerd op de pensioenaanspraken en -rechten.

3.5 Communicatiebeleid

3.5.1 Beleid

De communicatiestrategie, doelstellingen en doelgroepen zijn uitgewerkt in een communicatiebeleidsplan waarin SPF de visie met betrekking tot communicatie met de deelnemers beschrijft. Het communicatiebeleidsplan is van kracht voor de periode 2020 tot en met 2022 en bevat de kaders waarbinnen de uitvoering van de communicatie plaatsvindt. Vanuit het communicatiebeleidsplan resulteert jaarlijks een communicatieactieplan.
SPF formuleerde doelstellingen met betrekking tot de pensioencommunicatie. Daarnaast beschikt het fonds over een crisis communicatieplan. SPF streeft ernaar dat de deelnemers op elk voor hen relevant moment:

- inzage hebben in de huidige en toekomstige persoonlijke pensioensituatie;
- overzicht hebben over hun pensioenregeling(en);
- inzicht hebben in de daaraan gekoppelde risico's;
- een realistisch beeld hebben van de eigen pensioenverwachting;
- handelingsperspectief hebben.

Het communicatiebeleid met betrekking tot andere doelgroepen dan de deelnemers, zoals de media, de Pensioenfederatie en werkgevers is vastgelegd in het relatiemanagementplan dat onderdeel uitmaakt van het communicatiebeleidsplan.

SPF streeft met een gedegen communicatie en een hoge mate van transparantie ernaar dat SPF de deelnemers adequaat ondersteunt bij vragen op pensioengebied. Dat ze weten dat aan pensioen risico's zijn verbonden en welke risico's dat zijn. Kennis kunnen nemen van kosten van de eigen pensioenvoorziening en dat het vertrouwen wordt versterkt dat SPF de pensioenregeling deskundig, betrouwbaar en transparant uitvoert.

SPF streeft er ten slotte naar dat deelnemers zich ervan bewust zijn dat zij een eigen handelingsperspectief hebben en weten wanneer zij actie moeten nemen, zoals bij 'life events' die het pensioen raken. Dat gebeurt met behulp van diverse communicatiemiddelen, waaronder persoonlijke pensioenreizen en gesprekken, de website en de pensioenplanner in een persoonlijke 'Mijn SPF Pensioen' omgeving. Aanvullend informeert het fonds de deelnemers via onder meer (nieuws)brieven en persoonlijke brieven.

SPF hecht er veel waarde aan om de communicatie te laten aansluiten bij de informatiebehoefte van de deelnemers. Daarom houdt SPF tevredenheidsonderzoeken onder de actieve deelnemers en pensioengerechtigden, enquêtes waarbij specifieke pensioenprocessen worden getoetst en is er een Communicatiepanel ingericht. Nieuw in 2021 was het regelmatig uitvragen van de behoeftes bij deelnemers. Dat gebeurt vanaf 2021 in elke nieuwsbrief en bijeenkomst waar dit relevant is.

Hoe SPF de communicatiedoelstellingen in 2021 realiseerde, wordt in paragraaf 3.5.2 aan de hand van de communicatie-activiteiten uit het verslagjaar toegelicht.

3.5.2 Communicatiemiddelen

SPF communiceert binnen de kaders van het Communicatiebeleidsplan. Hierin staat de visie, missie en doelstellingen van de pensioencommunicatie met de deelnemers. Vanuit dit Communicatiebeleidsplan stelt de Commissie Pensioenen en Communicatie jaarlijks een Communicatie actieplan vast. In dit actieplan staat niet

alleen de reguliere en wettelijke communicatie maar ook de persoonlijke communicatie die SPF aanbiedt. De Commissie Pensioenen & Communicatie vergadert minimaal vier keer per jaar om onder andere het communicatiebeleid te monitoren en het actieplan uit te voeren.

In de deelnemerscommunicatie wordt doelgroep relevant gecommuniceerd, waarbij rekening wordt gehouden met specifieke 'kenmerken' van de (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde. Er worden doelgroepen onderscheiden op basis van (gewezen) deelnemer of pensioengerechtigde, leeftijdsgroep, inkomensgroep en deelname aan een specifieke regeling. Ook wordt er gecommuniceerd in situaties zoals bijvoorbeeld in- en uitdiensttreding, bij echtscheiding, pensionering, verhuizing naar het buitenland, etc. Alle communicatiemiddelen en -uitingen zijn digitaal beschikbaar en daarnaast in de Nederlandse en de Engelse taal.

Communicatiemiddelen van SPF

Om de beleidsdoelstellingen zoals omschreven te bereiken, zet SPF een groot aantal communicatiemiddelen in. Op een aantal middelen gaan we hieronder nader in.

Persoonlijke communicatie in 2021

Pensioensessies

Normaal gesproken worden in het voorjaar informatiebijeenkomsten gehouden in Limburg en Bergen op Zoom. Door de maatregelen rondom Covid-19 koos SPF ook dit jaar om een video op te nemen. In de video informeerde het bestuur van SPF de deelnemers over pensioen en de laatste ontwikkelingen bij SPF.
Daarnaast hield het bestuur in 2021 twee doelgroep-specifieke digitale sessies. Een met de Young SABIC Professionals en een met het SABIC Women's Network.

Pensioengesprekken

In 2021 hadden in totaal 249 deelnemers een persoonlijk gesprek over hun eigen pensioen. In deze gesprekken worden vragen beantwoord en de pensioensituatie toegelicht. Hierbij gebruik makend van de pensioenplanner en de Pensioenschijf-van-vijf van het NIBUD voor de toekomstige inkomsten. Op basis van de Pensioenschijf-van-vijf wordt een toelichting gegeven op de uitgaven. De deelnemer krijgt overzicht, inzicht en heeft zicht op zijn handelingsperspectief.

Pensioengesprekken 40-, 50- en 60 jaar

Eind juni en begin juli zijn de 40-, 50- en 60-jarigen pensioengesprekken gehouden. Ook dit jaar, vanwege Covid-19, via video conferencing en niet op locatie. Alle SABIC-medewerkers in Nederland die in 2021 deze leeftijd bereikten, zijn via mail persoonlijk uitgenodigd. In de uitnodiging worden de medewerkers gevraagd voorafgaand aan het gesprek de pensioenreis 'Pensioengesprek' te doorlopen. Hiermee wordt vooraf een pensioenambitie (wanneer en hoeveel netto per maand nodig) uitgevraagd. Het gesprek wordt daarmee gericht voorbereid en op de persoonlijke situatie toegespitst. We voerden 119 gesprekken. 42 medewerkers vulden een evaluatieformulier in. De reacties waren overwegend heel positief met 100,0% Goed/Zeer goed waarbij 69,0% Zeer goed.

Pensioengesprekken Bedrijfs-AOW

De werkgevers SABIC en SHPP namen in de nieuwe cao's van 2022 de tijdelijke RVU-regeling, ook wel de Bedrijfs-AOW genaamd (B-AOW), op. Op verzoek van de werkgevers werden gesprekken gevoerd met de medewerkers, die interesse hadden in deelname aan de B-AOW. Tijdens het gesprek werd, met gebruik van de pensioenplanner, de

financiële situatie in kaart gebracht. De werknemer kreeg zo een overzicht van zijn bruto-netto inkomen als hij deelneemt aan de B-AOW en zijn pensioen laat ingaan. Van 4 oktober tot en met 30 november voerden we 85 gesprekken. 43 medewerkers vulden een evaluatieformulier in. De reacties waren ook hier overwegend heel positief met 97,7% Goed/Zeer goed waarbij 69,8% Zeer goed.

Pensioenreis

Doelgroep specifiek stuurt SPF verschillende pensioenreizen naar deelnemers en/of stelt deze beschikbaar op de website. In deze digitale klantreizen geeft de deelnemer persoonlijke keuzes aan en begeleidt SPF de deelnemer bij het maken van die keuzes. In alle pensioenreizen legt SPF de deelnemers uit hoe zij de belangrijkste vragen (Hoeveel? Genoeg? Wat kan ik nog doen?) rondom de eigen pensioensituatie kunnen beantwoorden. In 2021 is de pensioenreis voor de doelgroep 60+ naar 154 deelnemers gestuurd. 96 deelnemers maakten de reis met een gemiddelde van 3 minuten. De pensioenreis 'in dienst' werd naar 54 nieuwe medewerkers gestuurd waarbij 34 medewerkers op de link klikten en de reis maakten met een gemiddelde van 6 minuten.

Specifieke communicatieonderwerpen in 2021

Nieuwe pensioenovereenkomst

Een terugkerend onderwerp in de communicatie is het pensioenakkoord en de weg naar een nieuwe pensioenregeling (het nieuwe pensioencontract). De ontwikkelingen zijn meerdere keren via verschillende kanalen onder de aandacht gebracht. Alle communicatie is bijeengebracht onder de tegel 'Pensioenakkoord' op de SPF-website.

Mijn SPF Pensioen en de pensioenplanner

Communicatie met deelnemers is belangrijk voor onze dienstverlening en de deelnemersportalen spelen daarin een grote rol. In 2021 is Mijn SPF Pensioen verder ontwikkeld met de focus op gebruikersvriendelijkheid en deelnemersgemak. Zo kan de deelnemer nu zelf kiezen welke, niet wettelijke, communicatiemiddelen hij wel en niet wil ontvangen. En kan hij vanuit het portaal een contactformulier versturen waar de, bij SPF bekende, gegevens al zijn ingevuld. Het zelf uploaden van documenten en ondertekenen van formulieren met DigiD staan op de planning voor 2022.
In de pensioenplanner kan de deelnemer het 'Pensioen elders' opslaan, zodat hij dit niet elke keer opnieuw moet invoeren. Ook is de variatie in pensioenuitkering (hoog/laag) bij het openen van die keuze meteen zo berekend dat de netto-uitkering vóór en na AOW-leeftijd zo gelijk mogelijk is.

Digitale verkiezingen Verantwoordingsorgaan

Voor de vertegenwoordiging van de actieve deelnemers in het VO was in 2021 een verkiezing nodig. Deze verkiezing was voor het eerst online. Alle deelnemers werden geïnformeerd via nieuwsberichten. De actieve deelnemers ontvingen een oproep om zich verkiesbaar te stellen. De geselecteerde kandidaten konden zich vervolgens online profileren. Daarna volgde een oproep om te stemmen. 21,2% van de stemgerechtigden brachten hun stem uit.

Digitalisering SPF; overstap van papieren communicatie naar digitale communicatie

SPF stapte doelgroep specifiek over van papieren communicatie naar digitale communicatie. Alle deelnemers ontvingen hierover bericht. In dit bericht was opgenomen hoe te handelen als de deelnemer post toch liever op papier ontvangt. Eind 2021 communiceerde 91,4% van alle deelnemers digitaal. Van 63,5% van deze deelnemers is

het e-mailadres bekend. Deze laatste groep krijgt bij elke communicatie een postkaartje met de melding dat er post in het Mijn SPF Pensioen staat en om daar het e-mailadres in te vullen.

Nettopensioenregeling

In november ontvingen de deelnemers in de Nettopensioenregeling (NPR) de informatie over de keuzes in de NPR om aan te zetten tot actie indien nodig.

3.5.3 Meten en waardering pensioencommunicatie

SPF vindt open en transparante communicatie met zijn deelnemers van groot belang. Om deze reden is ook gedurende 2021 weer uitvoerig aandacht besteed aan de invulling van het communicatiebeleid en de communicatieactiviteiten.

De pensioencommunicatie met deelnemers wordt periodiek getoetst aan hun informatiebehoefte en andere criteria. Op basis hiervan worden communicatie-uitingen waar nodig en mogelijk vernieuwd en verbeterd.

De beoordeling of informatie duidelijk en begrijpelijk is en voldoet aan de informatiebehoefte van de deelnemer, wordt gekenmerkt door individuele opvattingen. Daarom wordt onder meer gebruik gemaakt van externe deskundigen en wordt nieuw communicatiemateriaal vooraf en/of achteraf getoetst door het zogeheten Communicatiepanel. Dit panel bestaat uit een brede groep deelnemers die de mening geeft over communicatie-uitingen. Gedurende het jaar wordt verder de mening van deelnemers getoetst door middel van gerichte enquêtes.

Deelnemersonderzoek

In het voorjaar van 2021 nam het fonds deel aan een nieuw tweejaarlijks deelnemersonderzoek, de zogenoemde ‘Benchmark Monitor Pensioenfondsen’ (BMP). Het onderzoek is uitgevoerd onder ondernemings- en beroepspensioenfondsen. Het bestuur kreeg inzicht in de eigen communicatie met deelnemers en de relatieve positie ten opzichte van andere vergelijkbare fondsen. Het onderzoek is gericht op de actieve deelnemers en gepensioneerden.
De actieve deelnemers zijn over het algemeen tevreden met het fonds met een algemeen rapportcijfer van 7,6. De informatievoorziening kreeg een 7,6 en een 7,7 voor de kwaliteit van de service en dienstverlening. Ongeveer driekwart vond dat er helder inzicht is in de pensioenregeling. Deze cijfers zijn nagenoeg gelijk aan de cijfers van de benchmark.
De gepensioneerden zijn over alle onderwerpen nog iets positiever dan de actieve deelnemers en gaven een algemeen rapportcijfer van 8,0. De informatievoorziening kreeg ook een 8,0 en de kwaliteit van de service en dienstverlening een 8,1. Van de gepensioneerden had 80% een positief beeld ten aanzien van het pensioenfonds. Deze cijfers liggen iets boven de cijfers van de benchmark.

Jaarlijkse evaluatie communicatiebeleid

Jaarlijks, in de laatste commissievergadering, evalueert de Commissie Pensioenen & Communicatie het communicatiebeleid aan de hand van de cijfers in de KPI-rapportage Q1 tot en met Q3. Het beleid voldoet ook in 2021 aan de belangrijkste criteria en de verwachtingen van de deelnemers. Dit blijkt uit het deelnemersonderzoek, de behaalde scores van de KPI’s en uit de diverse enquêtes en contacten met deelnemers.

Beoordeling 2021

Op een schaal van 1 (slecht) tot 10 (uitstekend) zijn de volgende cijfers toegekend over de tevredenheid van deelnemers.

1.087 vragen gesteld aan de Pension Desk	**Cijfer**
waarvan 756 vragen om informatie tijdig binnen 3 dagen beantwoord 97,3%	8,1
waarvan 331 vragen voor berekening tijdig binnen 10 dagen beantwoord 96,8%	8,4
Toekennen van ouderdomspensioen	8,6
Toekennen van partnerpensioen	8,3
Waardeoverdrachten	8,3
249 persoonlijke pensioengesprekken	9,8
waarvan 17 voor 40ste verjaardag	
waarvan 30 voor 50ste verjaardag	
waarvan 72 voor 60ste verjaardag	
waarvan 85 voor de Bedrijfs-AOW	
waarvan 45 op eigen verzoek	
35.390 bezoeken website	
28.769 bezoeken Mijn SPF Pensioen	8,3
SPF Pensioenplanner	8,2
91,4% van alle deelnemers communiceert digitaal	
1.752 abonnees op de digitale nieuwsbrief	

3.6 Integriteitsbeleid

SPF streeft een integere bedrijfsvoering na en heeft daarom een eigen integriteitsbeleid opgesteld. Het integriteitsbeleid moet voorkomen dat de integriteit van SPF en daarmee mogelijk het financiële stelsel, negatief worden beïnvloed door het niet integer handelen van aan SPF verbonden personen. Om die reden omvat het integriteitsbeleid naast de fonds specifieke activiteiten eveneens de activiteiten van aan SPF gelieerde derden aan wie diensten zijn uitbesteed.

Jaarlijks voert SPF een Systematische Intergriteits Risico Analyse (SIRA) uit als onderdeel van het jaarlijkse Risk & Control Assessment (RCA). De SIRA is een belangrijk instrument voor het fonds om integriteitsrisico's te kunnen beheersen. Het uitvoeren van de SIRA en het daaruit volgend aanzetten van verbeteracties draagt bij aan de waarborging van een integere bedrijfsvoering bij het fonds. De resultaten van deze integriteitrisicoanalyse hebben geen aanleiding gegeven tot aanscherping van het bestaande integriteitsbeleid. Het bestuur is van mening dat de integriteitrisico's door middel van het gevoerde beleid zijn teruggebracht tot een acceptabel niveau.
Eens in de drie jaar voert SPF een volledige SIRA uit. In 2021 is de SIRA geactualiseerd. Daarnaast heeft het bestuur een awareness-sessie doorlopen aan de hand van door de Compliance Officer ingebrachte vraagstukken. Doel hiervan was het bespreekbaar maken van situaties waarbij integriteit en belangenverstrengeling een rol spelen.

Als onderdeel van het integriteitsbeleid beschikt het fonds over een incidenten- en klokkenluidersregeling. In deze regeling beschrijft het fonds de wijze waarop een (dreigend) integriteitsincident kan worden gemeld en de wijze waarop wordt gehandeld bij melding van een (dreigend) incident. Ook zijn waarborgen ingebouwd zodat melders van integriteitsincidenten daar geen nadeel van ondervinden. Vanwege te verwachten nieuwe wetgeving wordt deze regeling begin 2022 aangepast.

Compliance Officer

SPF maakt met betrekking tot compliance onderscheid tussen compliance in brede en enge zin. Compliance in brede zin betreft het volledig voldoen aan interne en externe wet- en regelgeving. Dit wordt bewaakt via de diverse commissies, intern toezicht et cetera. De compliance functie in enge zin heeft betrekking op gedragstoezicht. Het monitoren van de gedragscode is uitbesteed aan een externe partij, het Nederlands Compliance Instituut. Over 2021 heeft de Compliance Officer geen bevindingen geconstateerd. In 2021 is de Gedragscode geactualiseerd en is een Compliance programma geïntroduceerd.

De rapportage van de Compliance Officer is opgenomen in paragraaf 10.4.

AVG

Sinds 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht. Doel van de AVG is de privacy van personen beter te beschermen. De verordening is van toepassing en brengt meer en andere verantwoordelijkheden met zich mee voor organisaties die persoonsgegevens verwerken, zoals pensioenfondsen. De AVG versterkt de noodzaak voor innovaties in de pensioensector op het terrein van digitale informatie-uitwisseling en de toegankelijkheid voor deelnemers en werkgevers van gegevens via portalen en ‘mijn-pensioensites’.

SPF heeft zich samen met zijn uitvoeringsorganisatie ingespannen om te voldoen aan deze nieuwe regelgeving. SPF is niet alleen aanspreekbaar op een juiste omgang met privacygegevens maar moet dit ook kunnen aantonen. Zo heeft SPF bijvoorbeeld op de website het gegevensbeschermingsbeleid van SPF gepubliceerd. Privacy is voor SPF een groot goed en het vraagt om een actieve en alerte houding van het bestuur en van DPS als pensioenuitvoeringsorganisatie om de persoonsgegevens van de aanspraak- en pensioengerechtigden op een veilige manier te verwerken.

4 INTERNE ONTWIKKELINGEN

4.1 Financiële positie

Vanuit de balans worden zowel de ontwikkeling van de vermogenspositie (activa) als van de pensioenverplichtingen (passiva) nader toegelicht. Vervolgens wordt de ontwikkeling van de dekkingsgraad van het fonds over 2021 besproken. In volgend overzicht is een vereenvoudigde balans te zien met de activa en passiva. De gedetailleerde balans van het fonds inclusief toelichting is terug te vinden in hoofdstuk 8, de Jaarrekening.

4.1.1 Ontwikkeling vermogenspositie

Balans (in € mln.)

	2021	2020		2021	2020
Beleggingen	3.370,3	3.171,4	Pensioenfondsreserve	492,5	98,7
Vorderingen	3,7	2,4	TV	2.854,4	3.039,1
Liquide middelen	8,0	30,2	Schulden	35,1	66,2
Totaal activa	**3.382,0**	**3.204,0**	**Totaal passiva**	**3.382,0**	**3.204,0**

De vermogenspositie van SPF wordt weergegeven door het pensioenfondsvermogen. Dit wordt als volgt berekend:

Pensioenfondsvermogen = Beleggingen + Vorderingen + Overige activa - Overige voorzieningen - Schulden

Voor SPF is dit als volgt: beleggingen (€3.370,3) + vorderingen (€3,7) + liquide middelen (€8,0) -/- overige voorzieningen (€0,0) -/- schulden (€35,1) = pensioenfondsvermogen (€3.346,9).

In volgende tabel is de ontwikkeling van het pensioenfondsvermogen voor risico van de deelnemers te zien over het jaar 2021.

Pensioenfondsvermogen	**2021**		**2020**	
	€ mln.	**% Mutatie**	**€ mln.**	**% Mutatie**
Pensioenfondsvermogen primo	**3.137,8**	*100,0%*	**2.947,8**	*100,0%*
Bijdragen	53,8	*1,7%*	55,2	*1,9%*
Uitkeringen	-55,5	*-1,7%*	-51,4	*-1,7%*
Beleggingsresultaat (incl. kosten)	213,9	*6,8%*	187,7	*6,4%*
Overige mutaties	-3,1	*-0,1%*	-1,5	*-0,2%*
Pensioenfondsvermogen ultimo	**3.346,9**	***106,7%***	**3.137,8**	***106,4%***

4.1.2 Technische Voorziening

Rente & UFR

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2021 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. DNB maakte bekend dat de rentetermijnstructuur in vier stappen wordt gewijzigd (op advies van de Commissie Parameters). Per 1 januari 2021 is de eerste stap gezet. Met de stapsgewijze invoering zullen de nieuwe UFR (Ultimate Forward Rate) parameters begin 2024 volledig zijn ingevoerd. DNB zal de rentetermijnstructuur in de periode tot 1 januari 2024 baseren op een gewogen gemiddelde van de rentetermijnstructuur op basis van de oude en de nieuwe UFR-parameters, waarbij de gewichten jaarlijks op 1 januari met gelijke stappen aangepast worden. Afhankelijk van de toekomstige ontwikkeling van de swaprente kan hierdoor een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan, wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft.

Voor het samenstellen van de rentetermijnstructuur maakt DNB grotendeels gebruik van de Europese 'zero coupon swap'-curve. In de oude UFR-methode wordt voor looptijden vanaf 20 jaar (deels) gewerkt met een verwachte rente (UFR). Het UFR-niveau wordt vastgesteld als een 10-jaars gemiddelde van de ingeprijsde 1-jaarsrente over 20 jaar (forwards). In de nieuwe UFR-methode wordt voor looptijden vanaf 30 jaar (deels) gewerkt met een verwachte rente (UFR). Het UFR-niveau wordt vastgesteld als een 10-jaars gemiddelde van de ingeprijsde 1-jaarsrente over 30 jaar (forwards).

Levensverwachting

Voor de vaststelling van de voorziening is rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen door gebruik te maken van de meest recente, door het Actuarieel Genootschap gepubliceerde, AG-prognosetafel 2020. Daarnaast wordt er rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de SPF-populatie en de totale bevolking door toepassing van specifiek door SPF afgeleide correctiefactoren voor ervaringssterfte. Voor de medeverzekerden worden dezelfde correctiefactoren toegepast als voor de hoofdverzekerden, aangezien bij de bepaling van de ervaringssterfte voor de hoofdverzekerden ook wordt uitgegaan van de waargenomen sterfte van de medeverzekerden (ingegaan partnerpensioen).

Onderstaand zijn de verwachte uitkeringen weergegeven van de pensioenverplichtingen. Deze zijn uitgesplitst naar de verwachte uitkeringen van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. De contante waarde (op basis van de DNB-rentetermijnstructuur per einde 2021) van deze pensioenverplichtingen vormt de technische voorziening (TV) per einde 2021. In de onderstaande tabel is per groep deelnemers in EUR mln de waarde van de technische voorzieningen opgenomen.

Toekomstige nominale pensioenbetalingen (opgebouwd)

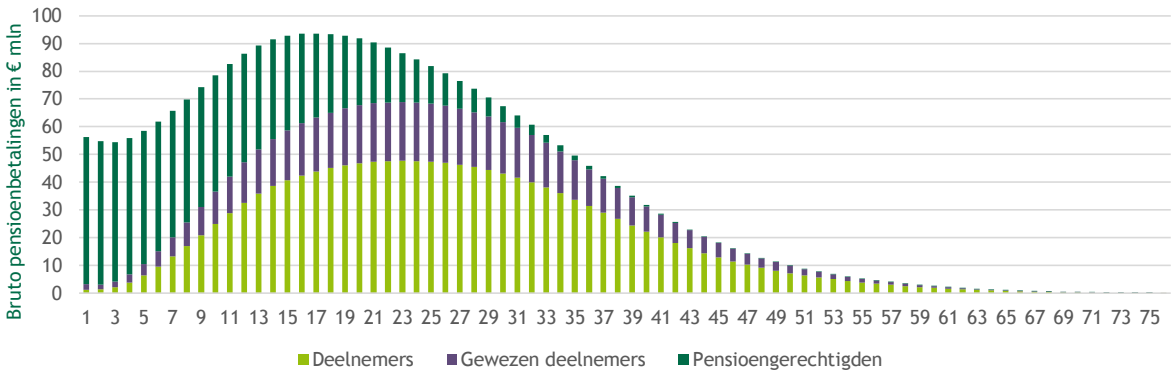

	Deelnemers	Gewezen deelnemers	Pensioengerechtigden	Totaal
TV risico fonds	1.300.463	568.851	935.883	2.805.197
Modified duration	24,6	23,7	10,9	19,9

De waarde van de TV (inclusief de voorziening voor risico van de deelnemers) is afgenomen met €184,7 mln. Dit werd grotendeels veroorzaakt door de gestegen rente. De rente die wordt gehanteerd voor de waardering van de verplichtingen is gebaseerd op de door DNB voorgeschreven rentecurve. Deze is gestegen van 0,2% per einde 2020 naar 0,6% per einde 2021.

In het volgende overzicht is deze daling van de TV uitgesplitst naar factoren. In hoofdstuk 8 bij de toelichting op de staat van baten en lasten en de actuariële analyse is deze mutatie verder gedetailleerd.

Mutatie Technische Voorziening	2021		2020	
	€ mln.	% Mutatie	€ mln.	% Mutatie
TV primo	**3.039,1**	***100,0%***	**2.740,8**	***100,0%***
Pensioenopbouw	77,3	*2,5%*	66,5	*2,4%*
Uitkeringen	-55,2	*-1,8%*	-51,5	*-1,9%*
Toeslagverlening	14,0	*0,5%*	0,0	*0,0%*
Interesttoevoeging	-11,0	*-0,4%*	-5,6	*-0,2%*
Aanpassing grondslagen	0,0	*0,0%*	-86,0	*-3,1%*
Overige mutaties	0,0	*0,0%*	-1,1	*0,0%*
TV ultimo (rekenrente primo)	**3.064,2**	***100,8%***	**2.663,1**	***97,2%***
Mutatie rekenrente	-209,8	*-6,9%*	376,0	*13,7%*
TV ultimo	**2.854,4**	***93,9%***	**3.039,1**	***110,9%***
waarvan:				
TV risico fonds Pensioenregelingen	2.805,2	*98,3%*	2.989,7	*98,4%*
TV risico deelnemer Nettopensioenregeling (NPR)	5,1	*0,2%*	3,9	*0,1%*
TV risico deelnemer Toedelingskring (Variabel NPR)	0,0	*0,0%*	0,0	*0,0%*
TV risico deelnemer Prepensioen spaarregeling (PPS)	44,1	*1,5%*	45,5	*1,5%*

4.1.3 Dekkingsgraad

De dekkingsgraad van SPF wordt als volgt berekend:

$$\frac{\text{Pensioenfondsvermogen voor risico fonds en risico deelnemer}}{\text{Voorziening pensioenfondsverplichtingen voor risico fonds en risico deelnemer}} \times 100\%$$

De dekkingsgraad van SPF is gestegen ten opzichte van 2020 (103,2% per eind 2020 en 117,3% per eind 2021). De belangrijkste oorzaak van de ontwikkeling van de dekkingsgraad in 2021 is de waardedaling van de verplichtingen door de gestegen rente en waardestijging van het pensioenvermogen in 2021. De gehanteerde rente is de door DNB voorgeschreven rentecurve. De beleidsdekkingsgraad van SPF is gedurende 2021 gestegen van 98,4% naar 111,9%. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden over de voorgaande twaalf maanden en is de basis voor een aantal beleidsbeslissingen.

De reële dekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij rekening wordt gehouden met inflatie en is overeenkomstig artikel 133b van de Pensioenwet berekend op 90,9%.

De ontwikkeling van de dekkingsgraad wordt als volgt weergeven:

Ontwikkeling dekkingsgraad	2021	2020
Dekkingsgraad primo	**103,2%**	**107,6%**
Bijdragen	-0,8%	-0,6%
Uitkeringen	0,1%	0,1%
Indexering	-0,5%	0,0%
Rentetermijnstructuur	7,7%	-13,0%
Overrendement	7,8%	7,4%
Overige mutaties	-0,6%	2,6%
Overige kruiseffecten	0,4%	-0,9%
Dekkingsgraad ultimo	**117,3%**	**103,2%**
Beleidsdekkingsgraad ultimo	**111,9%**	**98,4%**

De ontwikkeling van de dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de (minimaal) vereiste beleidsdekkingsgraad is in de volgende figuur opgenomen.

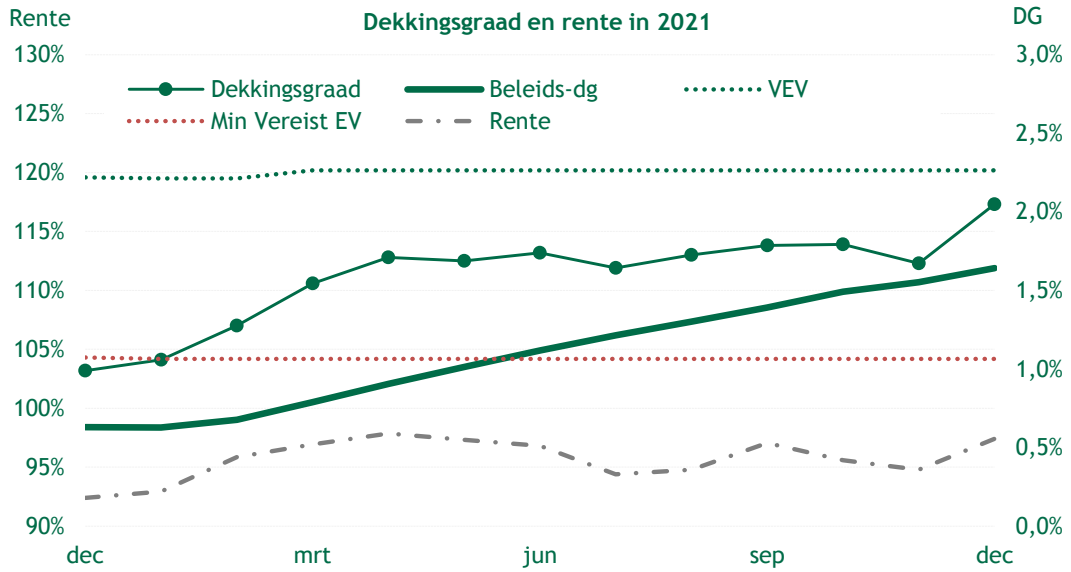

4.1.4 Herstelplan

Omdat SPF per 1 januari 2021 een vermogenstekort had (het vermogen is hoger dan het minimaal vereist eigen vermogen maar lager dan het vereist eigen vermogen), diende SPF vóór 1 april 2021 een hernieuwd herstelplan bij DNB in. In het herstelplan heeft SPF aangetoond dat het fonds voldoende herstellend vermogen heeft om binnen de looptijd (10 jaar) van het herstelplan toe te groeien naar de vereiste dekkingsgraad, zonder dat (kortings)maatregelen hoeven te worden getroffen. DNB heeft het herstelplan goedgekeurd.

Omdat SPF eind 2021 nog steeds een vermogenstekort heeft, heeft SPF vóór 1 april 2022 wederom een hernieuwd herstelplan ingediend bij DNB. Ook volgens dit herstelplan zijn in 2022 geen kortingen nodig.

4.2 Uitvoeringskosten

SPF vindt kostenbeheersing belangrijk. De uitvoeringskosten beïnvloeden het pensioenresultaat van de deelnemers. Om deze reden streeft SPF naar een acceptabel kostenniveau en besteedt het bestuur aandacht aan de beheersing van de uitvoeringskosten. Het bestuur stelt jaarlijks een budget op en volgt de kostenrealisatie via de kwartaalverslaglegging. Om de beheersing van de kosten te versterken is in het budget opgenomen wie voor welke kosten verantwoordelijk is. Daarnaast wordt bij inhuur van diensten een strikt uitbestedings- en contractbeleid nagevolgd om kosten, kwaliteit en toegevoegde waarde op een bewuste wijze af te wegen. In deze afweging streeft SPF naar beleggingsrendementen die uitstijgen boven de resultaten van de benchmark om minimaal de kosten die SPF voor vermogensbeheer maakt, terug te verdienen. Voor wat betreft de kosten die SPF maakt voor de pensioenuitvoering, staat in de afweging voorop dat de kwaliteit van de uitvoering de kosten moet rechtvaardigen. Het bestuur toetst de kwaliteit van de uitvoering via de kwartaalverslaglegging, middels de resultaten van deelnemerstevredenheidsonderzoeken en de evaluatie van de dienstverleningsovereenkomst.

Indeling uitvoeringskosten

Gelet op het belang van de uitvoeringskosten wil het bestuur hier op een open en transparante manier verantwoording over afleggen. Om deze reden streeft SPF naar een volledig naleven van de Aanbevelingen Uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie. Niet alleen wordt op deze manier op een begrijpelijke wijze inzicht gegeven in alle uitvoeringskosten, maar kunnen de uitvoeringskosten van SPF worden vergeleken. SPF deelt de uitvoeringskosten, in lijn met de Code Pensioenfondsen, op naar de kosten van het pensioenbeheer, kosten van het vermogensbeheer en transactiekosten.

De vermogensbeheeractiviteiten zijn deels uitbesteed aan DPS en deels, voor specialistische mandaten, aan externe commerciële vermogensbeheerders. De tarieven voor vermogensbeheer, zoals neergelegd bij DPS zijn verwoord in de dienstverleningsovereenkomst. De tarieven voor de externe commerciële vermogensbeheerders zijn vastgelegd in beheerovereenkomsten.

Onderlinge verrekening van kosten tussen pensioenuitvoering en vermogensbeheer is uitdrukkelijk niet aan de orde. De onderlinge verrekening van kosten van vermogensbeheer of pensioenbeheer is daarmee nihil. Van verdeelsleutels is geen sprake.

Onderstaand worden de uitvoeringskosten ten aanzien van pensioenbeheer, vermogensbeheer en transactiekosten in relatie tot de fondskarakteristieken en de kwaliteit van de dienstverlening volgens de Code Pensioenfondsen beschreven.

Kosten van pensioenbeheer

De kosten van pensioenbeheer bestaan uit kosten die SPF maakt voor alle werkzaamheden die verricht moeten worden om de aanspraken te administreren, uitkeringen te verrichten en de actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden volledig te informeren. Ten opzichte van 2020 zijn de totale kosten voor pensioenbeheer over 2021 met €71K toegenomen. De kosten voor pensioenbeheer worden op aanbeveling van de Pensioenfederatie uitgedrukt in een bedrag per deelnemer, waarbij het aantal deelnemers bestaat uit het totaal van actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Over 2021 komen de totale kosten per deelnemer voor SPF uit op €295. Dit is een toename ten opzichte van 2020 waar de uitvoeringskosten uitkwamen op €285 per deelnemer.

Pensioenbeheer	2021	2020
Pensioenadministratie	776.675	756.971
Communicatie	185.386	177.927
Bestuur en Financieel beheer	564.642	520.407
Kosten pensioenbeheer (Eur)	1.526.703	1.455.305
Actieven	2.960	3.037
Gepensioneerden	2.222	2.066
Deelnemers (aantal ultimo jaar)	5.182	5.103
Kosten per deelnemer (Eur)	**295**	**285**
Kosten (in % vh gem. Belegd vermogen)	**0,05%**	**0,05%**

De kosten per deelnemer worden berekend door de teller (de kosten pensioenbeheer) te delen door de noemer (aantallen deelnemers). De kosten pensioenbeheer (teller) zijn bovenstaand omschreven. Ten aanzien van de aantallen deelnemers (noemer) geldt dat deze over 2021 zijn toegenomen met 79 deelnemers.

Kosten voor vermogensbeheer

De vermogensbeheerkosten bestaan uit kosten voor fiduciair beheer, financieel risicomanagement, beleidsadvies en de uitvoering van het vermogensbeheer door DPS en anderzijds uit kosten van externe commerciële vermogensbeheerders.

Vermogensbeheer	2021	2020
Interne beheerskosten	5.129.758	4.491.700
Externe beheerskosten	6.214.719	6.977.381
Bewaarloon	201.367	215.958
Totale beheerskosten	11.545.844	11.685.039
Gemiddeld belegd vermogen intern	2.167.625.000	2.089.625.000
Gemiddeld belegd vermogen extern	1.047.750.000	841.250.000
Gemiddeld belegd vermogen totaal	3.215.375.000	2.930.875.000
Vermogensbeheerkosten (in % vh gem. belegd vermogen)	**0,36%**	**0,40%**
Transactiekosten (intern)	607.432	1.487.721
Transactiekosten (extern)	1.012.313	1.020.226
Totaal transactiekosten	1.619.745	2.507.947
Transactiekosten (in % vh gem. belegd vermogen)	0,05%	0,09%

De totale vermogensbeheerkosten kwamen in 2021 uit op €11,5 mln. In 2020 bedroegen de vermogensbeheerkosten in totaal €11,7 mln. Dit betekent een kostenafname van €139K over 2021. Deze afname is het saldo van een stijging van de interne beheerskosten als gevolg van de investering in de beleggingsadministratie en een afname van de externe beheerskosten.

Onderstaand worden de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie getoond.

Vermogensbeheer per beleggingscategorie	2021				2020			
	Beheerkosten		Transactiekost.		Beheerkosten		Transactiekost.	
	x €1.000	in %	x €1.000	in %	x €1.000	in %	x €1.000	in %
Aandelen	1.694	0,16%	453	0,04%	1.380	0,16%	501	0,06%
Vastgoed	1.689	0,47%	51	0,01%	1.917	0,67%	102	0,04%
Infrastructuur	1.320	1,18%	82	0,07%	1.824	1,94%	(14)	-0,01%
Vastrentende waarden	3.227	0,19%	735	0,04%	3.386	0,21%	1.285	0,08%
Commodities	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige beleggingen	-	-	-	-	42	-	35	-
Kosten overlay beleggingen	318	0,12%	299	0,11%	339	0,11%	599	0,19%
Bewaarloon	201	0,01%	-	-	216	0,01%	-	-
Overige kosten	1.681	0,05%	-	-	1.218	0,04%	-	-
Kosten fiduciair beheer	765	0,02%	-	-	713	0,02%	-	-
Advieskosten vermogensbeheer	651	0,02%	-	-	649	0,02%	-	-
Totale beheerkosten	11.546	0,36%	1.620	0,05%	11.685	0,40%	2.508	0,09%

Voor de vergelijking van de kosten van vermogensbeheer worden de kosten gedeeld door het gemiddeld belegd vermogen van SPF. De bepaling van de vermogensbeheerkosten op basis van het gemiddeld belegd vermogen is in lijn met de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. De vermogensbeheerkosten zijn over 2021 ten opzichte van 2020 afgenomen van 0,40% naar 0,36% van het gemiddeld belegd vermogen.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn kosten die gemaakt worden om aan- en verkopen tot stand te brengen en deze aan- en verkopen administratief af te handelen. De transactiekosten bestaan uit brokerage fees voor het verwerken van de transactie en de zogeheten spread (verschil tussen bied- en laatkoers). Bij aan- en verkoop van vastrentende waarden maken de transactiekosten deel uit van de transactieprijs. De kosten zijn verwerkt in de spread. In de spread zijn behalve de transactiekosten eveneens opslagen voor liquiditeit en andersoortige risico's verwerkt.

De transactiekosten zijn in 2021 afgenomen van €2,5 mln. naar €1,6 mln. De transactiekosten worden volgens de aanbeveling van de Pensioenfederatie uitgedrukt in procenten van het gemiddeld belegd vermogen. Dit resulteerde in een kostenniveau van 5 basispunten over 2021, hetgeen een afname van de transactiekosten met 4 basispunten betekende ten opzichte van 2020.

Vergelijking kosten

Om de uitvoeringskosten zoals bovenstaand omschreven te kunnen vergelijken voert SPF jaarlijks een benchmarkstudie uit. Daarbij geldt dat de benchmarkstudie een vertraging kent van een jaar. Dat betekent dat in 2021 de kosten over 2020 zijn beoordeeld. De benchmarkstudie wordt door een onafhankelijke adviseur uitgevoerd. Evenals in het voorgaande jaar, is door het bestuur een kostenbenchmark opgevraagd bij Lane Clark & Peacock (LCP). Reden voor de keuze voor LCP is gelegen in het feit dat de kostenbenchmark van LCP in termen van aanpak en kosten aansluit bij de behoefte van SPF. De kostenbenchmark betreft een onafhankelijke analyse over de jaren 2018 tot en met 2020 waarbij de belasting voor SPF in termen van tijd en kosten acceptabel is.

Ten aanzien van pensioenbeheer zijn de gemiddelde uitvoeringskosten van SPF over die periode met €298,- hoger dan de mediaan van de vergelijkingsgroep van pensioenfondsen ad €272,-. De vermogensbeheerkosten uitgedrukt

in procenten van het gemiddeld belegd vermogen komen over dezelfde periode met 0,42% hoger uit dan de vergelijkingsgroep die uitkomt op een niveau van 0,34%. De reden voor de hogere kosten is dat SPF een relatief hoog percentage van het vermogen belegt in illiquide beleggingen. De transactiekosten van SPF waren met 0,07% lager dan de mediaan van de vergelijkingsgroep van 0,08%.

4.3 Bestuursbesluiten in 2021

Het bestuur heeft in 2021 o.a. de onderstaande besluiten genomen.

Missie, Visie en Core beliefs

Begin 2021 heeft het bestuur het Missie- en Visie-statement van het fonds ter hand genomen. In meerdere workshops werden de door bestuursleden ingebrachte voorstellen bediscussieerd. Besloten is om in de nieuwe statements de nadruk meer te leggen op de volgende aspecten:

1. De focus ligt op de zaken die SPF direct kan beïnvloeden;
2. Het streven is goed geïnformeerde deelnemers;
3. Er wordt meer uitgaan van de deelnemer: naast hem staan en helpen met de keuzes.

Governance

Het bestuur nam besluiten in verband met wijzigingen in de diverse gremia van het fonds:

- De benoeming van John van Moorsel in het bestuur;
- De benoemingen van Herman Polderman en René Witjes in het verantwoordingsorgaan;
- De herbenoeming van Kees Scheepens als lid van de raad van toezicht;
- De benoeming van Ben Velzeboer als risicoadviseur vanwege het vertrek van Jeannette Cox.

Behalve de genoemde personele wijzigingen besloot het bestuur ook om de samenstelling van commissies aan te passen. Een belangrijke reden hiervoor is dat de risico-inschatting primair plaats vindt in de Commissie Vermogensbeheer en de Commissie Pensioenen & Communicatie. Beide commissies worden wel aangeduid als eerstelijns commissies. De rol van de Commissie Risk & Compliance is in die zin veranderd dat deze met name de SFH Risicobeheer bijstaat in zijn taak tot het zelfstandig en onafhankelijk formuleren van risico-opinies. Dit noopte tot wijziging van de samenstelling van met name de Commissie Risk & Compliance.

Het bestuur koos ervoor om in het Beloningsbeleid de overwegingen, doelstellingen en uitgangspunten expliciet te formuleren. Over het beleid is op de website van het fonds een verklaring opgenomen.

Met ondersteuning van de Compliance Officer heeft het bestuur beleid geformuleerd op basis waarvan vooraf toekomstige verbonden personen en stakeholders gescreend kunnen worden: het Screeningbeleid.

Statuten en reglementen

Het bestuur heeft in de statuten vastgelegd dat een bestuurslid langer dan de tot nu toe maximale termijn van twaalf jaar lid kan zijn. Reden hiervoor is dat de komende jaren uitdagend worden. Het borgen en behouden van kennis en ervaring kan dan van belang zijn. Deze aanpassing behoefde een wijziging van de statuten. Tegelijk is veel aandacht besteed aan het verbeteren van de leesbaarheid van de statuten en zijn regelingen opgenomen die

Naast de statuten heeft het bestuur ook de reglementen van de verschillende fondsgremia, commissies en sleutelfunctiehouders meer op elkaar afgestemd.

Pensioenakkoord

De meest ingrijpende ontwikkeling voor het fonds, de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden in de komende jaren is het Pensioenakkoord. Zowel inhoudelijk als qua proces is de omzetting van pensioenaanspraken naar een nieuwe regeling ingrijpend. Behalve SPF spelen ook sociale partners een belangrijke rol. In 2021 heeft SPF met name aandacht besteed aan kennisontwikkeling en afstemming met de sociale partners. Omdat het Pensioenakkoord van invloed gaat zijn op alle disciplines binnen SPF heeft het bestuur besloten om een Regiegroep in het leven te roepen, en deze te mandateren om de coördinatie binnen SPF en tussen SPF enerzijds, de sociale partners en DPS anderzijds in te vullen.

Het Pensioenakkoord dwingt sociale partners en het bestuur tot het maken van keuzes over bijvoorbeeld de aard van het nieuwe pensioencontract (solidair of flexibel) en al dan niet invaren. Onafhankelijk daarvan is de kwaliteit van de rechtenadministratie van belang. Dit was reden voor DPS om een project op te starten om de datakwaliteit van de rechtenadministratie nader te toetsen. Op basis hiervan kan gekeken worden welke verbeterslagen eventueel moeten worden gemaakt en welke risico's het fonds mogelijk op termijn loopt. Het bestuur heeft het plan van aanpak geaccordeerd.

Pensioenen en communicatie

De opgebouwde aanspraken en de ingegane pensioenen zijn in januari 2021 niet verhoogd. Ook was er geen sprake van een korting van aanspraken en pensioenen. Eind 2021 werd besloten dat per 1 januari 2022 pensioenen en aanspraken verhoogd worden, tenzij zich nog belangrijke ontwikkelingen zouden voordoen. De hoogte van de toeslagen zijn op 4 februari 2022 vastgesteld.

Op verzoek van sociale partners heeft het bestuur besloten om de mogelijkheid te verruimen om pensioen eerder te laten ingaan. Reden hiervoor was dat sociale partners het Generatiepact zijn overeengekomen. Dat Generatiepact leidt gedurende twee jaar tot een iets lager netto-inkomen. Om dat inkomensverlies te compenseren is het mogelijk om deeltijdpensioen eerder in te laten gaan. Het vervroegd in laten gaan van (deeltijd-)pensioen is vanaf 1 januari 2022 mogelijk vanaf 55 jaar, voor deelnemers en gewezen deelnemers.
Het bestuur heeft wel als voorwaarde gesteld dat deelnemers moeten bevestigen informatie ontvangen te hebben over de financiële consequenties van het (vervroegd) in laten gaan van pensioen.

Het bestuur heeft een herzieningenbeleid vastgesteld voor het geval toegekende pensioenen alsnog gewijzigd moeten worden. Wanneer pensioenen te laag zijn vastgesteld volgt zo spoedig mogelijk nabetaling. Zijn pensioenen te hoog vastgesteld, dan verrekent het fonds de te veel betaalde bedragen bij voorkeur met toekomstige betalingen.

De regeling premievrije opbouw voor arbeidsongeschikten is zodanig aangepast dat de arbeidsongeschikte deelnemer geen nadeel meer heeft wanneer – om welke reden dan ook – cao-verhogingen niet tijdig door Sociale Partners worden afgesproken.

Vermogensbeheer

In 2021 heeft het pensioenfonds voor alle bestaande beleggingscategorieën investment cases opgesteld. In de investment cases is ook bepaald of de betreffende beleggingscategorie passend is om onderdeel uit te maken van het strategische beleggingsbeleid. Daarnaast worden de belangrijkste aspecten die samenhangen met beleggen in de betreffende beleggingscategorie behandeld, zoals benchmarks, kaderstelling en duurzaamheid. Iedere investment case wordt periodiek geëvalueerd.

Naar aanleiding van de marktontwikkelingen is in 2021 nader stilgestaan bij het inflatierisico. De portefeuille van het pensioenfonds bevat enige inflatiebescherming. Vooral inflation-linked bonds bieden bescherming bij een oplopende inflatie. Andere categorieën zoals vastgoed en aandelen hebben een minder directe link en zijn mede afhankelijk van andere zaken zoals de renteontwikkeling. Daarnaast biedt de huidige lage strategische renteafdekking een mate van bescherming voor het inflatierisico. Bij oplopende inflatie stijgt namelijk ook vaak de nominale rente. De evaluatie van het inflatierisico was voor het bestuur geen aanleiding om het beleid aan te passen. Wel is afgesproken om in 2022 dit thema opnieuw te gaan bekijken, in relatie tot de evaluatie van het totale (beleggings-)beleid in aanloop naar het nieuwe pensioencontract.

Op basis van een evaluatie is besloten om het ‘securities lending‘-beleid uit te breiden met obligaties. Vanaf 2022 worden er weer aandelen en obligaties uitgeleend. Eerder is in 2015 besloten om het uitlenen van obligaties te beëindigen vanwege de gedaalde uitleenvergoeding op obligaties. Het bestuur heeft het uitleenbeleid geëvalueerd en verwacht op basis van de actuele marktomstandigheden weer hogere uitleenvergoedingen en heeft geconcludeerd dat het risico acceptabel is.

In het kader van het toewerken naar de target strategische gewichten voor infrastructuur en niet-beursgenoteerd onroerend goed, is in 2021 een nieuw commitment afgegeven voor een Europees infrastructuurfonds dat zich richt op ‘renewable energy’-projecten. Daarnaast is besloten tot een nieuwe investering in een Europees woningenfonds.

Het duurzaamheidsbeleid heeft in 2021 meerdere keren op de agenda van het bestuur gestaan. Op 10 maart 2021 zijn diverse nieuwe wettelijke verplichtingen van toepassing geworden op pensioenfondsen. Deze verplichtingen vloeien voort uit de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Om aan de vereisten te voldoen heeft het bestuur bepaalde keuzes gemaakt.

Het bestuur heeft in februari 2021 besluiten genomen om te voldoen aan de artikelen 3, 4, 5, 6 en 8 van de SFDR wetgeving. In het kader van artikel 4 heeft het bestuur besloten om gebruik te maken van de opt-out mogelijkheid en in het kader van artikel 8 heeft het bestuur gekozen om de pensioenregeling als “lichtgroen” te classificeren. Het bestuur geeft hiermee aan dat de regeling ecologische en sociale karakteristieken promoot. Deze classificatie heeft twee belangrijke gevolgen, namelijk dat het pensioenfonds vanaf 2022 in overeenstemming met de EU Taxonomie dient te rapporteren over het deel van de activa welke aangemerkt wordt als ecologisch duurzaam. Daarnaast dient SPF bij het in werking treden van SFDR level 2 (1 januari 2023) meer gedetailleerde informatie te publiceren over zijn duurzaamheidsbeleid op zijn website, in het Pensioen123 en in het jaarverslag.

Om aan de verplichtingen uit het IMVB-convenant en de SFDR te voldoen dient het pensioenfonds een duurzaamheidsbeleid te hebben, dit beleid in lijn te hebben gebracht met de vereisten uit artikel 3.1. van het

IMVB-convenant en in dit beleidsdocument informatie op te nemen over de integratie van duurzaamheidsrisico's en de ongunstige effecten duurzaamheid conform de SFDR.

In 2021 is daarom een integraal document opgesteld waarin het bestaande duurzaamheidsbeleid van het pensioenfonds is beschreven. Dit document is in februari 2021 door het bestuur vastgesteld en daarna gepubliceerd op de website van het pensioenfonds.

Om te kunnen voldoen aan de invulling van de implementatie van artikelen 4.1, 5.1 en 6.1 van de IMVB-convenant zullen per 1 juli 2022 bepaalde vereisten gaan gelden. Het bestuur heeft deze vereisten gedurende 2021 besproken en waar nodig zijn de noodzakelijke acties uitgezet.

In 2021 heeft het bestuur besloten het stembeleid, dat tot nu toe enkel gericht was op Nederlandse beursgenoteerde ondernemingen, uit te breiden naar een wereldwijd stembeleid.

In oktober 2021 heeft het bestuur haar ambitie op het gebied van klimaat(beleggen) besproken. Het algemene beeld is dat het bestuur klimaataspecten wil integreren in het beleggingsbeleid, gecombineerd met 'stewardship'. Het bestuur volgt de voorkeur van de deelnemers en heeft oog voor maatschappelijke trends en wil vanuit haar maatschappelijke rol bijdragen aan een duurzaam klimaat. Het bestuur onderkent dat de ontwikkelingen op dit gebied snel gaan en kan hierbij periodiek toetsen, bij de deelnemers of andere belanghebbenden, of het beleid aangescherpt moet worden.

Ook in 2022 zal het duurzaamheidsbeleid weer prominent op de agenda van het bestuur komen. Naar aanleiding van de bespreking tijdens de themadag van 2021 zal een aantal zaken nader worden onderzocht en op de bestuursagenda worden gezet. Onderwerpen zijn onder andere het onderzoeken van de mogelijkheden tot meting en monitoring van de carbon uitstoot van de beleggingsportefeuille, het onderzoeken van de mogelijkheden tot thematisch beleggen binnen de beleggingsportefeuille en het uitvoeren van een deelnemersonderzoek duurzaamheid.

Risicomanagement

De eigen risicobeoordeling (ERB) maakt onderdeel uit van IORP II. Het betreft een instrument dat bijdraagt aan een expliciete en inzichtelijke beantwoording van de vraag of ingrijpende ontwikkelingen de haalbaarheid van strategische doelstellingen van SPF raken. In de eerste helft van 2021 is de eerste ERB uitgevoerd.
De vragen die in de ERB centraal stonden waren:

- Heeft SPF met het huidige risicobeheersmodel een goed overzicht van de strategische risico's waaraan het fonds is blootgesteld?
- Zijn de beheersmaatregelen zodanig dat de netto strategische risico's zich binnen de risicobereidheid bevinden?

Aan de hand van een tweetal scenario's zijn deze vragen getoetst. Uitkomst van de ERB is dat het risicobeheersmodel als effectief beoordeeld wordt.

Elke drie jaar voert het bestuur een volledig RCA en een volledige SIRA uit. In 2020 werd zo'n volledig proces doorlopen. In de tussenliggende jaren wordt beoordeeld of zich nieuwe risico's voordoen of dat risico's anders

moeten worden ingeschat, hetgeen van invloed kan zijn op de beheersmaatregelen. Het bestuur stelde het RCA op onderdelen bij.

Informatietechnologie

De overstap naar het nieuwe Pensioenakkoord en de ontwikkelingen op het vlak van onder andere duurzaamheid vereisen meer en andere data over beleggingen. DPS heeft dat uitgewerkt in een projectvoorstel om te komen tot implementatie van een nieuwe suite van diverse applicaties van de leverancier SimCorp. Met deze applicaties kan het vermogensbeheer worden geoptimaliseerd en kan voldaan worden aan de rapportage-eisen van het bestuur en de wettelijke eisen. De beide klanten van DPS (waaronder SPF) werden gevraagd om mee te investeren in de aanschaf en implementatie van deze applicaties. Na een uitvoerig afwegingsproces stemde het bestuur hiermee in.

IT neemt een steeds belangrijkere rol in: enerzijds betreft het risico's die SPF bedreigen zoals cybersecurity, anderzijds gaat het om de mogelijkheden om een toekomstig pensioencontract uit te voeren en het naar de toekomst toe nemen van verantwoorde en weloverwogen besluiten over ontwikkelingsrichtingen en verdere digitalisering. Het bestuur van SPF wordt via de commissies geïnformeerd over de IT-ontwikkelingen bij de uitvoerder.
Toch heeft het bestuur in 2021 geconstateerd dat zich vragen en situaties hebben voorgedaan die niet waren voorzien. Dat heeft geleid tot de vraag of in het overleg met DPS de goede vragen worden gesteld en of het bestuur de beschikking heeft over de juiste informatie. Besloten is om hierover extern advies in te winnen in de vorm van een IT-assessment.

Het doel van het IT-assessment is om met hulp van externe ondersteuning beter inzicht te krijgen, awareness te creëren en een forse stap te zetten naar een (vanuit bestuurlijk oogpunt) nog betere beheersing van IT. Eind 2021 ontving het bestuur de aanbevelingen van de consultant die het assessment uitvoerde. De aanbevelingen worden in 2022 ter hand genomen.

Overig beleid

Het bestuur heeft verder op diverse beleidsterreinen beleid geformuleerd en vastgelegd.

Het bestuur heeft in beginsel beleid uitgewerkt waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden bedrijfsonderdelen van SABIC die worden afgesplitst of verkocht, aangesloten kunnen blijven bij SPF, het zogenaamde Aansluitingenbeleid. Het besluitvormingsproces werd begin 2021 afgerond.

Het bestuur besloot verder om vanwege gewijzigde regelgeving en vanwege het SimCorp-project de dienstverleningsovereenkomst met DPS op onderdelen aan te passen en uit te breiden.

5 EXTERNE ONTWIKKELINGEN

5.1 Financiële markten in 2021

Het herstel van de financiële markten dat na de klap begin 2020 is ingezet, is in 2021 vervolgd. Veel aandelenmarkten hebben in 2021 nieuwe recordstanden gerealiseerd. Risicovolle beleggingen deden het over het algemeen goed. Dit zorgde ervoor dat de dekkingsgraad behoorlijk steeg. Rentes zijn ook iets gestegen, hetgeen ook heeft bijgedragen aan de stijging van de dekkingsgraad.

Het herstel werd voor een groot deel gedreven door het beleid van centrale banken en overheden. Overheden hebben de economie in enorme omvang gestimuleerd. Begrotingstekorten bevonden zich in 2021 opnieuw op ongekende niveaus. Ook centrale banken hebben hun sterk stimulerend beleid voortgezet. Sinds eind 2019 is de balansomvang van de Europese en Amerikaanse centrale banken gezamenlijk ongeveer verdubbeld als gevolg van de grote hoeveelheid obligaties die is opgekocht vanuit diverse opkoopprogramma's. Van de totale hoeveelheid uitstaande staatsobligaties van Nederland en Duitsland staat inmiddels bijna 50% op de balansen van de Europese centrale banken.

Naast positieve effecten heeft het stimulerende beleid van overheden en centrale banken ook gevolgen voor de inflatie. Consumentenprijzen zijn in Nederland met 5,6% gestegen in 2021. Ook in andere landen in de Eurozone en in de VS en het VK is de inflatie behoorlijk opgelopen. Hoewel de prijsstijgingen op onderdelen terug zijn te voeren op verstoringen in de productieketens, lijkt de grote vraag naar goederen en diensten als gevolg van het stimulerende beleid ook een belangrijke oorzaak. Centrale banken hebben lang volgehouden deze gestegen inflatie slechts als een tijdelijk fenomeen te zien. Inmiddels hebben de meeste centrale banken dit oordeel bijgesteld en aangegeven dat niet meer van een tijdelijk fenomeen gesproken kan worden. Ook de Europese Centrale Bank (ECB) verwacht voor 2022 een inflatie boven haar 2% doelstelling. De ECB ziet echter nog geen reden om haar stimulerende beleid snel bij te stellen omdat ze verwacht dat de inflatie in 2023 weer zal dalen tot onder de 2%. Centrale banken van andere landen zijn wel al het stimulerende beleid af aan het bouwen of rentes aan het verhogen.

In 2021 werden de hoogste rendementen behaald op aandelen en beursgenoteerd vastgoed. Ook inflation-linked bonds en infrastructuur deden het goed als gevolg van de koppeling met inflatie. Nominale staatsobligaties noteerden negatieve rendementen als gevolg van de gestegen nominale rente.

5.2 Wet- en regelgeving

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de belangrijkste wet- en regelgeving die in 2021 in werking is getreden en de ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving waar SPF in 2022 mee te maken krijgt.

5.2.1 Nieuwe wet- en regelgeving 2021

Wet Bedrag ineens, RVU en verlofsparen

Deze wet is onderdeel van het pakket aan maatregelen dat voortvloeit uit het pensioenakkoord. Deze wet regelt onder meer dat het mogelijk is voor een (gewezen) deelnemer om een deel van het ouderdomspensioen in één keer uitgekeerd te krijgen. Tijdens de wetsbehandeling in de Eerste Kamer is de regering verzocht om de

uitvoerbaarheid van het bedrag ineens opnieuw te beoordelen. De inwerkingtreding van dit onderdeel van de wet is dan ook uitgesteld naar 1 januari 2023. Na overleg met de pensioensector is een wijziging van de wet aangekondigd waarin onder meer wordt geregeld dat de (gewezen) deelnemers die hun pensioen laten ingaan bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd, het bedrag ineens mogen laten uitkeren in de maand januari volgend op de AOW-leeftijd. Het fonds zal in 2022 de nodige voorbereidingen treffen zodat (gewezen) deelnemers per 1 januari 2023 gebruik kunnen maken van deze nieuwe mogelijkheid.

Wet bestuur en toezicht rechtspersonen

De Wet bestuur en toezicht rechtspersonen voorziet in maatregelen om de kwaliteit van bestuur en toezicht bij verenigingen en stichtingen te verbeteren. De wet trad op 1 juli 2021 in werking. Voor SPF had deze wet het volgende tot gevolg:

- Bestuursleden die een tegenstrijdig belang hebben mogen niet deelnemen aan de besluitvorming;
- In de statuten zijn de bepalingen aangescherpt in situaties van belet dan wel ontstentenis.

Deze verplichtingen werden tegelijk met de overige wijzigingen in oktober in de statuten opgenomen.

5.2.2 Ontwikkelingen 2021/2022

Pensioenakkoord

De werkgevers- en werknemersorganisaties en het kabinet hebben in 2020 een pensioenakkoord bereikt. In december 2020 heeft de regering de uitwerking van het pensioenakkoord uitgewerkt in een internetconsultatie. Hierin werd onder meer uitgewerkt welke pensioencontracten mogelijk zijn, hoe de transitie naar een nieuw pensioencontract er uitziet en wat het financieel toetsingskader voor pensioenfondsen tot het transitiemoment inhoudt. In 2021 zijn de reacties op de internetconsultatie verwerkt in een aangepaste versie die eind 2021 ter toetsing is voorgelegd aan de Raad van State. Naar verwachting wordt het definitieve wetsvoorstel voor de zomer van 2022 aan de Tweede Kamer gestuurd.
Het fonds is samen met de sociale partners van SABIC gestart met het traject dat moet leiden tot een beheerste transitie naar een nieuw pensioenstelsel.

Wet pensioenverdeling bij scheiding 2022

Dit wetsvoorstel regelt hoe pensioen bij een echtscheiding verdeeld moet worden vanaf 2022. In dit wetsvoorstel wordt onder meer geregeld dat bij scheiding het te verdelen ouderdomspensioen en partnerpensioen wordt omgezet in een eigen recht op ouderdomspensioen voor de gewezen partner. Dit wetsvoorstel had in werking moeten treden in 2021, maar is uitgesteld naar 2022. De parlementaire behandeling van dit wetsvoorstel is opgeschort naar 2022. Of de wet nog in 2022 in werking zal treden, staat ter discussie. SPF volgt de ontwikkelingen ten aanzien van dit wetsvoorstel en treft de noodzakelijke maatregelen om dit wetsvoorstel in uitvoering te kunnen nemen.

5.3 Toezicht in 2021

Intern toezicht

In het jaarverslag over 2020 deed de RvT verslag van zijn bevindingen. Daarbij hanteerde de RvT het normenkader van de Vereniging Intern Toezichthouders in de Pensioensector als leidraad om het oordeel te structureren. Ook stelde de RvT een Toezichtplan 2021 op, dat de belangrijkste speerpunten bevat van het toezicht door de RvT.

Behalve toezichthouden staat de RvT het bestuur ook met raad ter zijde. In 2021 vroeg het bestuur de RvT met name om raad op het vlak van IT. Het betrof het SimCorp-dossier en de opzet van het uitgevoerde IT-Assessment.

Compliance Officer

De Compliance Officer rapporteert elk jaar via een aparte rapportage over de werkzaamheden en bevindingen. Deze rapportage is te lezen in hoofdstuk 10.4. De Compliance Officer werkte een update uit van de Gedragscode, stelde een compliance-programma op en het screeningbeleid. Daarnaast was de Compliance Officer betrokken bij de SIRA en verzorgde hij in de bestuursvergadering van juni 2021 een awareness-sessie met het bestuur.

De Nederlandsche Bank

De contacten met DNB waren in 2021 beperkt van omvang. In februari had het bestuur tijdens een reguliere vergadering overleg met de toezichthouder. In de zomer vond binnen DNB een herverdeling van pensioenfondsen plaats over de verschillende toezichthouders. In het najaar maakte een beperkt aantal bestuursleden en de onafhankelijk voorzitter kennis met de nieuwe toezichthouder.

In 2021 heeft DNB een sectorbrede uitvraag gedaan naar de financiële en niet-financiële risico's. In het najaar deed DNB onder alle pensioenfondsen een uitvraag naar de transitie naar een nieuw pensioencontract en de vorderingen op dat vlak.

Autoriteit Financiële Markten

De AFM deed in april een informatieverzoek toezichtrapportage tweede pijler pensioen over het jaar 2020. Het fonds beantwoorde tijdig de vragen van de toezichthouder.

Autoriteit Persoonsgegevens

Datalekken moeten verplicht en direct gemeld worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Daarnaast gelden er regels ten aanzien van het melden van een datalek aan betrokkenen. Bij SPF heeft in 2021 één incident met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens plaatsgevonden, die tijdig gemeld is aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Naar aanleiding van de incidenten heeft SPF maatregelen getroffen om vergelijkbare, toekomstige incidenten te vermijden.

6 RISICOMANAGEMENT

6.1 Risicobeleid

Pensioenbeheer en Vermogensbeheer, de twee pijlers van het beheren van een pensioenfonds, leiden onvermijdelijk tot risico's. Deze risico's kunnen een bedreiging vormen voor het realiseren van de doelstellingen en ambities, maar kunnen ook leiden tot kansen. Risico's kunnen door de tijd heen veranderen en kunnen in onderlinge samenhang elkaar versterken. Een systematisch en integraal risicobeheer adresseert de risico's en de onderlinge samenhang tussen deze risico's. Het ondersteunt ook de beleid- en besluitvorming.

Het risicobeheer kent als uitgangspunt de strategische doelstellingen en ambities, het risicoprofiel en de risicohouding van SPF. De navolgende uitgangspunten (Risk Beliefs) liggen ten grondslag aan het risicobeheer:

- Risicomanagement draagt bij aan de realisatie van de fondsdoelstellingen.
  Risicomanagement op zichzelf is geen doelstelling. SPF wil de fondsstrategie waarmaken. Hier draagt risicomanagement aan bij door bedreigingen tijdig te identificeren en te beheersen en daarnaast kansen te identificeren en te benutten.

- De daadwerkelijk genomen risico's moeten consistent zijn met de risicohouding van het fonds. Bij besluitvorming wordt een balans gezocht tussen alle risico's (kans en impact), rendement en kosten van beheersing.
  Het mitigeren van alle risico's is kostbaar en niet mogelijk. Daarnaast geldt dat het nemen van specifieke (lonende) risico's van belang is om de (financiële) doelstellingen en ambities van het fonds waar te kunnen maken.

- Risicomanagement is een eindverantwoordelijkheid van het bestuur.
  Risicomanagement is effectief als het hoogste fondsorgaan (het bestuur) weliswaar verantwoordelijk is, maar de eerstelijns commissies moeten de voor die commissie relevante risico's identificeren en beheersen. Zonder het adequate management van de risico's in de eerste lijn is de werking van het risicomanagement niet (of in mindere mate) effectief.

- Risicomanagement kent grotere meerwaarde als een integrale aanpak wordt ingericht.
  Als risico's ook integraal worden bekeken, worden interactie-effecten van risico's en ongewenste secundaire effecten van risicobeheersing zichtbaar en kan hier op worden geacteerd.

- Risicomanagement wordt vanuit de strategische risico's vormgegeven.
  Erkend wordt dat strategische risico's het meest materieel zijn voor de bepaling van de uiteindelijke risicopositie van het fonds en dat de bestuurlijke focus hier dient te liggen.

- Risicomanagement vergt een consistente beheersing van de keten van uitbesteding.
  Het fonds heeft het merendeel van de uitvoerende activiteiten uitbesteed. De uitbestede activiteiten zijn integraal onderdeel van de fonds verantwoordelijkheid en dienen als zodanig te worden beheerst. Deze beheersing dient volledig geïntegreerd te zijn in, en aan te sluiten bij, het risicomanagement van het fonds.

6.2 Risicomanagementmodel

SPF heeft een systematisch en integraal risicobeheermodel geïmplementeerd dat is gebaseerd op het, als internationale standaard, geaccepteerde COSO ERM model. Gelijk aan het COSO ERM model bestaat het risicobeheermodel uit acht elementen.

Element 1: Interne omgeving

De risicogovernance, risicohouding en de risicocultuur van SPF maken deel uit van de interne omgeving.

Risico governance

De risicogovernance is gebaseerd op de 'three lines of defence'-gedachte.

First line of defence

Het risicobeheer van SPF is geïntegreerd in de gehele organisatie, van operationeel tot strategisch niveau. Het bestuur is nadrukkelijk eindverantwoordelijk voor het bestaan en de werking van een adequaat risicobeheer en de componenten die daarmee samenhangen.

Second line of defence

SPF heeft in de 'second line of defence' een SFH Risicobeheer aangewezen die toeziet op de beheerste uitvoering van het risicobeheer. De SFH Risicobeheer bewaakt dat voorgenomen materiële besluitvorming door het bestuur in lijn ligt met het beleid en de risicohouding. Daarnaast borgt de SFH Risicobeheer dat het bestuur een totaalbeeld heeft van de verschillende risico's waaraan SPF wordt blootgesteld. De Commissie Risk & Compliance ondersteunt de SFH Risicobeheer bij de uitvoering van zijn taken.

Ook heeft het bestuur in de 'second line of defence' de SFH Actuariaat aangewezen. De invulling van de SFH is extern belegd bij Willis Towers Watson.

De invulling van de rol van de SFV voor risicobeheer is aan DPS toegewezen, die van SFV Actuariaat is neergelegd bij Willis Towers Watson.

Tenslotte zijn de Compliance Officer (ingehuurd via het Nederlands Compliance Instituut) en de Functionaris Gegevensbescherming (invulling via DPS) onderdeel van de 'second line of defence'.

Third line of defence

De 'third line of defence' wordt binnen SPF ingevuld door de SFH Interne Audit. De SFH Interne Audit ziet toe op de werking van de administratieve organisatie en interne controle en stelt zeker dat bij de totstandkoming en opvolging van het beleid de interne procedures en processen zijn nagevolgd en rapporteert hierover aan het bestuur.

In de derde line of defence heeft SPF ook een SFV Interne Audit aangewezen die de audit werkzaamheden uitvoert. SPF heeft de rol van SFV Interne Audit belegd bij PWC.

Risicocultuur

De mate waarin de three lines of defence effectief zijn, is afhankelijk van de risicocultuur. De risicocultuur bestaat uit de individuele en collectieve waarden en normen en gedragspatronen die bepalen of en hoe SPF is gecommitteerd aan het risicobeheer. Het bestuur en de aan SPF verbonden personen moeten in woord en daad het belang van risicobeheer herkennen, ondersteunen en uitdragen.

Het bestuur vindt dat effectief risicobeheer alleen mogelijk is als risicobeheer geïntegreerd is in de risicocultuur van SPF. SPF heeft hier invulling aan gegeven door een aantal harde en zachte beheersmaatregelen in te richten. De zachte beheersmaatregelen zijn met name van belang voor de risicocultuur. Zachte beheersmaatregelen hebben betrekking op het borgen en verbeteren van het risicobewustzijn, de 'tone at the top', het verankeren van integriteit en het bevorderen van de board room dynamics.

Risicohouding

SPF heeft als richtinggevend kader een risicohouding afgeleid en vastgelegd. De risicohouding wordt bij de beoordeling van de risico-omgeving ingezet als objectief kader. Bij de risicohouding wordt onderscheid gemaakt tussen financiële risico's en niet-financiële risico's.

- Financieel: SPF heeft dit vormgegeven in het Strategisch Beleggingsplan en de ABTN. Specifiek zijn sturingsparameters afgeleid, bestaande uit verwacht pensioenresultaat en slecht-weer pensioenresultaat, aangevuld met grenzen ten aanzien van kortingskansen, volatiliteit en de wettelijke eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen. Bij het vaststellen van de risicohouding heeft het bestuur rekening gehouden met de resultaten van het risicobereidheidsonderzoek dat onder de deelnemers is uitgevoerd. De risicohouding bestaat uit korte- en langetermijn elementen.
- Niet-financieel: de risico-omgeving is breder dan alleen financiële risico's. Niet voor alle niet-financiële risico's is een uitgewerkt wettelijk kader voorhanden waarmee een risicohouding kan worden afgeleid. Voor de risicohouding van de niet-financiële risico's wordt naar risicodraagkracht, de risicobereidheid en risicotolerantie gekeken evenals de strategische doelstellingen. Op basis van deze uitgangspunten wordt een kwalitatieve risicohouding afgeleid.

Element 2: Formuleren van strategische doelstellingen

De strategische en operationele doelstellingen van SPF zijn door het bestuur vastgelegd en gelden als basis voor het risicobeheer (zie hoofdstuk 1).

Element 3 en 4: Identificeren en beoordelen van risico's

Interne en externe gebeurtenissen die van invloed zijn op het behalen van de strategische en operationele doelstellingen worden door het bestuur geïdentificeerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt naar risicobeheer op het gebied van strategische, financiële, operationele en compliance risico's.

- Strategisch risicobeheer omvat het risicobeheer voor het behalen van de strategische doelstellingen.
- De financiële risico's worden door het bestuur via de Asset en Liability Studie (ALM-studie) geïdentificeerd en via het Integraal Balansmanagement (IBM) continue beoordeelt.
- Operationeel risicobeheer omvat het risicobeheer voor een beheerste uitvoering van bedrijfsprocessen en informatievoorziening. Deze risico's worden onder meer door middel van het RCA geïdentificeerd.

- Compliance risico's bestaan enerzijds uit risico's voortkomend uit veranderingen uit hoofde van wet- en regelgeving, anderzijds uit integriteitsgerelateerde elementen. Deze risico's (en de beheersing daarvan) komen terug in het RCA, en daarnaast voert het fonds jaarlijks een SIRA uit, waar integriteitsrisico's worden besproken.

Element 5: Reactie op risico

Afhankelijk van het risicogebied, de potentiële impact op het behalen van de strategische doelstellingen, de beheerskosten en rekening houdend met proportionaliteit, maakt SPF binnen het RCA en de SIRA een beleidskeuze op welke manier de risico's worden geadresseerd.

- In het RCA en de SIRA wordt per risico de meest geschikte reactie geselecteerd. Het bestuur kan risico's vermijden, accepteren, beheersen of overdragen.

Element 6: Beheersmaatregelen

Risico's die SPF op het strategische niveau raken, worden beheerst door het bestuur, daarbij ondersteund door externe adviseurs en de verschillende bestuurscommissies. Wijzigingen in de strategische risico-omgeving kunnen aanleiding zijn om over te gaan tot bijstelling van het gevoerde beleid. Risico's die SPF op operationeel niveau raken, worden beheerst door middel van het opstellen van aanvullende beheersmaatregelen die in eerste instantie door de eerstelijns commissies worden bewaakt op effectiviteit.

- Acties voortkomend uit het RCA en de SIRA worden uitgewerkt in concrete acties die worden vastgelegd in het jaarlijkse Risk Management Year Plan (RMYP). De voortgang van de uitvoering van dit RMYP wordt door de Commissie Risk en Compliance van SPF bewaakt.

Element 7: Informatie en communicatie

Relevante informatie wordt geïdentificeerd, opgeslagen en gecommuniceerd op een wijze die het bestuur in staat stelt om de bedrijfsvoering te bewaken. De uitkomsten van het RCA en de SIRA worden vastgelegd in een eindrapportage die door het bestuur wordt vastgesteld.

Element 8: Bewaking

De effectiviteit van het risicobeheer wordt bewaakt en wijzigingen worden aangebracht ter verbetering. Sluitstuk van het risicobeheer van SPF is het monitoren van de werking van de ingevoerde beheersmaatregelen. Als blijkt dat een beheersmaatregel niet (voldoende) effectief is, dan wordt deze aangescherpt. Via het monitoren wordt daardoor bereikt dat het risicobeheer continu een proces van toetsing en verbetering doorloopt.

6.3 Eigen Risicobeoordeling

In 2021 heeft SPF voor het eerst een reguliere ERB uitgevoerd. In de ERB zijn de navolgende vragen beantwoord:

- Heeft SPF met het huidige risicobeheersmodel een goed overzicht van de strategische risico's waaraan het fonds is blootgesteld?
- Zijn de beheersmaatregelen zodanig dat de netto strategische risico's zich binnen de risicobereidheid bevinden?
- Veranderen scenarioanalyses de beantwoording van de centrale vraag?

- Is het risicobeheer effectief?

SPF heeft het bestaande risicobeheersmodel (waaronder het RCA) gebruikt om de centrale vraag te beantwoorden.

Dit model is in 2020 aan de hand van een gestructureerd proces, “Risk Vision”, geactualiseerd. Door dit model is bijvoorbeeld de koppeling tussen de strategie van SPF en de wijze waarop het risicobeheer daar een bijdrage aan levert verduidelijkt.

Na afronding van de Risk Vision, heeft SPF een uitgebreide RCA uitgevoerd. Daardoor zijn strategische, financiële, operationele en compliance risico’s beoordeeld en is geanalyseerd of de risico’s passen binnen de risicobereidheid respectievelijk de risicohouding. Aan de hand van de analyse zijn vervolgacties afgeleid, welke in het risicomanagement jaarplan zijn vastgelegd. Als sluitstuk van dit traject is het risicobeleid van SPF geactualiseerd. Deze bestaande management- en besluitvormingsprocessen hebben de basis gevormd voor de ERB.

SPF heeft geconcludeerd dat het huidige risicobeheersmodel een goed overzicht geeft van de strategische risico’s waaraan het fonds is blootgesteld. De netto strategische risico’s passen binnen de risicobereidheid.

Er zijn 2 scenario’s uitgelicht die op korte termijn relevant kunnen worden en daarmee ook impact kunnen hebben op het strategisch risicoprofiel. In Scenario 1 wordt de impact voor SPF en de deelnemers onderzocht wanneer de bestaande uitvoeringsovereenkomst onder dezelfde condities wordt verlengd. Scenario 2 beschrijft de impact op SPF en haar deelnemers wanneer een bedrijfsonderdeel van SABIC besluit om de aansluitingsovereenkomst met SPF niet te verlengen.

Geconstateerd is dat deze scenario’s bestuurlijke aandacht vereisen. Er is binnen het bestuur een goede discussie geweest over implicaties van deze scenario’s. Deze discussies hebben niet geleid tot wijzigingen in de beantwoording van de centrale vraag. Wel is een aantal vervolgacties afgeleid, zodat het risicoprofiel binnen de risicobereidheid blijft. Deze acties zijn toebedeeld aan actiehouders en worden de komende periode opgepakt.

De verankering van het risicomanagement in de bedrijfsvoering zorgt ervoor dat het fonds de materiele risico’s op een gestructureerde wijze in het vizier heeft.

- De risk governance is vastgesteld en de risicobeheer cyclus wordt periodiek doorlopen (“Plan”).
- De eerstelijns commissies zijn in beginsel verantwoordelijk voor de aan hen gemandateerde delen van het risicobeheer (“Do”).
- Het jaarlijks uitvoeren dan wel updaten van het RCA draagt bij aan het op integrale wijze identificeren en beoordelen van de belangrijkste risico’s en de werking van de beheersmaatregelen. Aanvullende acties worden vastgelegd en toegewezen (“Do”).
- De rapportagecyclus (onder andere van de sleutelfunctiehouder Risicobeheer) draagt bij aan het zicht blijven houden op de ontwikkeling van het risicoprofiel en het volwassenheidsniveau van het risicomanagement (“Check”).
- Periodieke evaluaties van het integraal risicomanagement, maar ook van de verschillende commissies en het bestuur, zorgen voor verdere verbeteringen van de beheersing van de belangrijkste risico’s (“Act”).

Zoals bovenstaand aangegeven, neemt het jaarlijkse RCA een centrale plek in binnen het risicobeheer van SPF. Doel van het RCA is het identificeren, analyseren en beoordelen van risico's. Daarbij wordt getoetst of de risico's zich binnen de risicohouding van het fonds bevinden. Wanneer dit niet het geval is worden (additionele) beheersmaatregelen gedefinieerd die de risico's terugbrengen tot een niveau dat overeenkomt met de risicobereidheid / -houding van het fonds.

Deze exercitie wordt eenmaal in de drie jaar in zijn volledige vorm uitgevoerd. Afgelopen jaar is het RCA geactualiseerd.

Het pensioenfonds heeft een grote verscheidenheid aan risico's geïdentificeerd. Deze risico's zijn geclusterd naar risicogebieden. De risicotaxonomie geeft een overzicht van alle relevante risico's voor SPF.

Risicotaxonomie SPF

Strategisch	Financieel	Operationeel	Integriteit
Omgeving	Pensioendriehoek	Uitvoering strategie	Compliance - Wettelijk
Draagvlak deelnemers	Verzekeringstechnisch risico	Uitbesteding	Vertrouwelijkheid gegevens (o.a. AVG)
Draagvlak werkgever	ALM (matching)	Complexiteit	Corruptie & (interne / externe) Fraude
Draagvlak/Alignment sociale partners	Rente	Deelnemer-/ Werkgeverbediening	Omzeiling sancties & Terrorismefinan.
Politiek	Inflatie	Datakwaliteit	Cybercrime
Samenleving & publiciteit	Liquiditeit	Uitvoeringskosten	Fiscaliteit & Witwassen
Innovatie & disruptie	Beleggingen	Continuïteit bedrijfsvoering	Handel met voorkennis
Governance	Markt	Juridisch	Compliance - Gedrag en cultuur
Wendbaarheid	Valuta	IT	Beloningsbeleid
Alignment met DPS	Krediet- en tegenpartij	Verslaglegging	Belangenverstrengeling
	Concentratie en diversificatie		Evenwichtige besluitvorming
	ESG		Maatschappelijk onbetamelijk gedrag

In de rapportage van de sleutelfunctiehouder Risicobeheer wordt op kwartaalbasis het gehele risicospectrum geanalyseerd. Aan de hand van zijn bevindingen wordt binnen de commissie Risk & Compliance en binnen het bestuur besproken of er aanvullende acties nodig zijn om het risicoprofiel van SPF te blijven beheersen.

6.4 Risk & Control Assessment

Afgelopen jaar zijn in het kader van het RCA de top risico's beoordeeld. Dat zijn achtereenvolgens het markt- en renterisico, ESG-risico, de pensioendriehoek, IT- en uitbestedingsrisico.

Onderstaand volgt een overzicht van de netto risicobeoordelingen.

Risicocategorie	Netto beoordelingen RCA 2021 door bestuur SPF			
Financiële risico's	*Waarschijnlijkheid*	*Impact*	*Totaal risico score*	*Risicohouding*
Marktrisico's	High	Very High	Very High	Very High
Renterisico	High	High	High	High
Valutarisico	Medium	Low	Medium	Medium
Inflatierisico	Medium	Medium	Medium	Medium
Kredietrisico	Medium	Medium	Medium	Medium
Tegenpartijrisico	Low	Low	Low	Medium
Liquiditeitsrisico	Low	Medium	Medium	Medium
Diversificatierisico	Low	Medium	Medium	Medium
Concentratierisico	Low	Low	Low	Medium
ESG risico	Medium	Medium	Medium	Medium
Verzekeringstechnisch risico	Low	Low	Low	Low
Pensioendriehoek	Medium	Medium	Medium	Medium
Risicocategorie	Netto beoordelingen RCA 2021 door bestuur SPF			
Strategische risico's	*Waarschijnlijkheid*	*Impact*	*Totaal risico score*	*Risicohouding*
Omgevingsrisico	Medium	Medium	Medium	Medium
Governance risico	Very low	Medium	Low	Low
Risicocategorie	Netto beoordelingen RCA 2021 door bestuur SPF			
Operationele risico's	*Waarschijnlijkheid*	*Impact*	*Totaal risico score*	*Risicohouding*
IT risico	Medium	Medium	Medium	Medium
Uitvoering strategie	Low	Medium	Medium	Medium
Uitbestedingsrisico's	Medium	Medium	Medium	Medium
Verslaggevingsrisico	Low	Medium	Medium	Medium
Datakwaliteit	Low	Medium	Medium	Medium
Juridische risico's	Medium	Medium	Medium	Medium

De Coronacrisis heeft geleerd dat de impact van het marktrisico op de financiële positie van SPF 'very high' kan zijn. Omdat de risicobron als een lonend risico wordt beschouwd, is de risicohouding voor het marktrisico verhoogd en in lijn gebracht met de risicobeoordeling. Ook renterisico wordt als lonend beschouwd. De 'opportunity'-kosten van bijvoorbeeld een hogere afdekking van het renterisico of verlaging van de allocatie naar zakelijke waarden worden vooralsnog als hoog ingeschat. SPF monitort de ontwikkeling van de risicogebieden nauwgezet.

Voorgestelde aanvullende maatregelen

- Ten aanzien van de pensioendriehoek wordt het duidelijk hogere inflatieniveau ten opzichte van de risicobeoordeling in 2020 door de commissie P&C onderkend. Daarom adviseert de commissie om te analyseren wat de impact van een structureel hoger inflatieniveau is op de pensioendriehoek. Uit te werken in 2022.
- Het bestuur heeft naar aanleiding van de verbeterde financiële positie aanvullende analyses uitgevoerd naar eventuele aanpassing van het rente afdekkingsbeleid. Geconcludeerd is om nu geen wijzigingen in het beleid aan te brengen. Eventueel kunnen de analyses in het kader van het transitie FTK leiden tot heroverweging van dit standpunt. Deze analyses vinden in de eerste helft van 2022 plaats.

- Er zijn vervolgacties afgeleid om het ESG-beleid in 2022 verder te concretiseren (zie voor een verdere toelichting paragraaf 3.1.5).
- Het bestuur heeft de ambitie om toe te werken naar volwassenheidsniveau 4 ten aanzien van risicomanagement. Er is een aantal acties gedefinieerd om in 2022 naar dit niveau toe te groeien.
- Momenteel wordt een audit uitgevoerd naar de beheersing van het uitbestedingsrisico door SPF. Eventuele bevindingen worden in de komende periode opgepakt.
- Door een onafhankelijke partij is een IT-assessment uitgevoerd. De bevindingen en eventuele opvolging van acties worden in de loop van 2022 in het bestuur besproken.

6.5 Gevoeligheid dekkingsgraad voor marktontwikkelingen

De dekkingsgraad van SPF is gevoelig voor veranderingen van renteniveaus en schommelingen in de rendementsportefeuille. In onderstaande tabel is dit effect weergegeven.

– Bij een dekkingsgraad van 117,3%, kan SPF een gezamenlijke daling van de rendementsportefeuille en de rente opvangen van 10% resp. 1,5% voordat de kritische dekkingsgraad van 94% wordt bereikt.

– Vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110% mag (gedeeltelijke) toeslagverlening plaatsvinden binnen het FTK. Vanaf een dekkingsgraad van ongeveer 126% is het toegestaan om volledige toeslag te verlenen. Om volledige toeslag te mogen verlenen is een rentestijging van 0,5% nodig.

< - - Waardeverandering rendementsportfolio in % - - >

< - - Rentebeweging in % - - >	-30%	-20%	-10%	0%	10%	20%	30%
1,5%	121,2%	131,3%	141,5%	151,7%	161,8%	172,0%	182,2%
1,0%	110,6%	119,5%	128,3%	137,1%	145,9%	154,8%	163,6%
0,5%	102,5%	110,3%	118,1%	125,9%	133,7%	141,5%	149,3%
0,0%	96,1%	103,1%	110,1%	117,3%	124,1%	131,1%	138,0%
-0,5%	90,9%	97,2%	103,6%	109,9%	116,2%	122,5%	128,9%
-1,0%	86,6%	92,4%	98,2%	103,9%	109,7%	115,5%	121,3%
-1,5%	83,0%	88,3%	93,6%	98,9%	104,3%	109,6%	114,9%

**cijfers ultimo 2021*

7 VOORUITBLIK

Nieuw pensioenstelsel

Het bestuur verwacht dat het jaar 2022 een belangrijk jaar wordt richting een nieuw pensioenstelsel. Voor de zomer wordt naar verwachting het wetsvoorstel hieromtrent naar de Tweede Kamer gestuurd. Het fonds is in samenwerking met sociale partners SABIC (werkgever en vakverenigingen) gestart met het traject om te komen tot een nieuw pensioencontract voor SABIC. De uitwerking van het pensioenakkoord krijgt vorm door het opstellen van het transitieplan, implementatieplan en een communicatieplan met deelnemers. Over de (tijdige) ontwikkelingen op dit vlak worden de stakeholders van het fonds geïnformeerd.

Financiële positie

De dekkingsgraad heeft over de eerste maanden van 2022 een stijging laten zien, met name door de rentestijging. De nominale dekkingsgraad kwam eind maart uit op 123,3% en de beleidsdekkingsgraad tekende een niveau van 114,8% op.

Ontwikkeling UFR

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2021 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. DNB heeft bekendgemaakt dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in nog drie stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Afhankelijk van de toekomstige ontwikkeling van de swaprente kan hierdoor een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan, wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft.

COVID-19 en financiële markten

De combinatie van een ruim monetair beleid, stimuleringsmaatregelen door overheden en de hoge vaccinatiegraad maken verder economisch herstel in 2022 mogelijk. Het extreme monetaire beleid en de hoge begrotingstekorten vormen een risico. Inflatiecijfers lopen op. Dit kan betekenen dat het monetaire beleid van centrale banken op een keerpunt is beland en dat aan de langjarige rentedaling een einde komt.

De verdere ontwikkeling van de COVID-19-pandemie, bijvoorbeeld het al dan niet ontstaan van nieuwe varianten, en de gevolgen van de maatregelen van overheden in het kader van de pandemie voor de verdere economische ontwikkeling, zijn moeilijk in te schatten. Het bestuur blijft de ontwikkelingen nauwlettend volgen.

Op dit moment is het effect van COVID-19 niet meegenomen in de overlevingstafels. Het bestuur is echter op de hoogte van het feit dat de pandemie in de toekomst eventueel effect kan hebben op de ervaringssterfte. Als dit het geval is zal het effect ook worden meegenomen in de overlevingstafels en bijbehorende berekeningen.

De inval in de Oekraïne

Begin 2022 nam de dreiging van Rusland om militair in te grijpen in Oekraïne toe. Nadat Rusland de Oekraïne daadwerkelijk was binnengevallen, op 24 februari, had dat een aantal effecten tot gevolg. SPF had slechts een zeer beperkt belang in Russische beleggingen, namelijk minder dan 0,03% van het vermogen. Daarmee was de directe impact op de portefeuille klein. Op de internationale markten waren de effecten echter ingrijpender. De prijs voor olie steeg fors en die voor gas zelfs spectaculair. De volatiliteit op de financiële markten liep op. De Westerse wereld reageerde eensgezind door sancties tegen de Russische staat en bedrijven en oligarchen uit te

spreken. Na een aanvankelijke daling herstelden aandelenbeurzen zich en bereikten niveaus van vóór de Russische inval. Rentes liepen verder op, gevoed door toegenomen inflatieverwachtingen.

Daar waar in eerste instantie de verwachting was dat de gestegen inflatie tijdelijk was, overheerst nu de consensus dat deze wel eens de eerstkomende jaren op een hoog niveau zou kunnen blijven. De Amerikaanse centrale bank heeft aangekondigd de inflatie te willen beteugelen door voor 2022 meerdere renteverhogingen te plannen. De ECB kondigde op haar beurt aan het opkoopprogramma versneld af te bouwen. De verwachting is dat ook de ECB hierna meerdere renteverhogingen zal gaan doorvoeren.

Vooralsnog heeft het bestuur mogelijke scenario's over het verloop van de oorlog uitgewerkt en expliciet gemaakt wat de gevolgen daarvan kunnen zijn voor de wereldeconomie. Voor geheel 2022 is en blijft het lastig om een voorspelling af te geven hoe de economie zich ontwikkelt en wat dat betekent voor het beleid van het fonds. Het fonds heeft aan de hand van de mogelijke scenario's verschillende beleidsopties overwogen, maar besloten om vooralsnog aan het langetermijnbeleid vast te houden vanwege de onzekerheid en onvoorspelbaarheid van de huidige crisis.

Search for yield

Voor 2022 blijft, evenals in voorgaande jaren, de lage rente, die binnen de pensioensector als het primaire risico voor de balans van pensioenfondsen wordt aangemerkt, een aandachtspunt. Als gevolg van de lage rente wordt ook in 2022 gekeken naar investeringen in alternatieve beleggingen die binnen een acceptabel risicoprofiel meerwaarde opleveren.

Duurzaamheidsbeleid

Het duurzaamheidsbeleid heeft in 2021 meerdere keren op de agenda van het bestuur gestaan. In het kader van de verplichtingen die voorvloeien uit de SFDR heeft het bestuur diverse besluiten genomen. In het kader van artikel 8 SFDR heeft het bestuur gekozen om de pensioenregeling als "lichtgroen" te classificeren. Het bestuur geeft hiermee aan dat de regeling ecologische en sociale karakteristieken promoot. Aan deze classificatie zitten twee belangrijke gevolgen, namelijk dat het pensioenfonds vanaf 2022 volgens de EU Taxonomie dient te rapporteren over het deel van de activa welke aangemerkt wordt als ecologisch duurzaam. Daarnaast dient SPF bij het in werking treden van SFDR-level 2 (1 januari 2023) meer gedetailleerde informatie te publiceren over zijn duurzaamheidsbeleid op zijn website, in de Pensioen123 en in het jaarverslag. In het kader van de verplichtingen uit het IMVB-convenant gaan per 1 juli 2022 bepaalde vereisten gelden. Het bestuur heeft de noodzakelijke acties hiervoor al in 2021 uitgezet.

Tijdens de themadag van oktober 2021 heeft het bestuur haar ambitie op het gebied van klimaat(beleggen) besproken. Dit heeft mede geresulteerd in een aantal acties die in 2022 op de bestuursagenda worden gezet, waaronder het onderzoeken van de mogelijkheden tot meten/monitoring van de carbon uitstoot van de beleggingsportefeuille en het onderzoeken van de mogelijkheden tot thematisch beleggen binnen de portefeuille. Ook staat voor 2022 een onderzoek naar de wensen van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden op het gebied van duurzaam beleggen op de agenda. De uitkomsten hiervan zullen worden meegenomen bij het verder door ontwikkelen van het duurzaamheidsbeleid van SPF.

Communicatiebeleid 2020 tot en met 2022

In het voorjaar van 2021 werd een deelnemersonderzoek uitgevoerd. De doelgroepen die voor dit onderzoek benaderd werden, waren de deelnemers en gepensioneerden. Uit dit onderzoek bleek dat het beleid effectief is. Dit blijkt ook uit de diverse andere onderzoeken en contacten met deelnemers. Indien nodig wordt het beleid aangepast aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Zo wordt rekening gehouden met ontwikkelingen in de pensioencommunicatie op communicatief en technologisch gebied. Datzelfde geldt ook voor ontwikkelingen zoals wetgeving, externe ontwikkelingen en als zich best practices voordoen. Speerpunten in het beleid zijn de verdere digitalisering en het aansluiten van de werkgever SABIC.

Een belangrijk aandachtspunt in de communicatie wordt het nieuwe pensioencontract. In eerste instantie zijn de sociale partners aan zet om te komen tot afspraken en ligt de verantwoordelijkheid voor de communicatie daarover bij hen. Dat laat onverlet dat ook het fonds in de loop van 2022 keuzes moet maken. Zo moet het bestuur een besluit nemen of het fonds gebruik gaat maken van het Transitie FTK.

Pensioenuitvoering

DSM heeft SPF geïnformeerd dat DSM zich gaat bezinnen op de wijze waarop de pensioenregelingen bij DSM in Nederland worden uitgevoerd. Onderdeel van dit bezinningsproces is de herijking van DPS, de uitvoerder van de regeling van SPF.

De huidige dienstverleningsovereenkomst met DPS eindigt per 31 december 2023. Met het oog daarop had SPF al gepland om zich nader te oriënteren op de uitvoering vanaf 1 januari 2024. Naar aanleiding van de herijking van DPS heeft het bestuur besloten om de hiermee gepaard gaande marktverkenning en scenario-analyse versneld uit te voeren. Het doel hiervan is om de continuïteit van de pensioenuitvoering te borgen.

Het bestuur,

Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter
Guido Croonen
Jos van Gisbergen
Willem Grin
Leon Jacobs
Stuf Kaasenbrood
John van Moorsel
Angela Peters-Derksen
Rudger Schiewer
Marcel Roberts
Giselle Verwoort

JAARREKENING

8 JAARREKENING

8.1 Balans per 31 december

ACTIVA (in € mln.)	2021		2020	
Beleggingen				
Vastgoedbeleggingen	395,2		322,3	
Aandelen	1.128,9		977,3	
Vastrentende waarden	1.706,2		1.709,3	
Derivaten	12,1		58,2	
Overige beleggingen	127,9		104,3	
	3.370,3		3.171,4	
waarvan voor risico fonds		3.321,1		3.122,0
waarvan voor risico deelnemer (PPS)		44,1		45,5
waarvan voor risico deelnemer (NPR)		5,1		3,9
Vorderingen en overlopende activa				
Overige vorderingen	3,7		2,4	
		3,7		2,4
Overige activa				
Liquide middelen	8,0		30,2	
		8,0		30,2
		3.382,0		**3.204,0**

PASSIVA (in € mln.)				
Pensioenfondsreserve		492,5		98,7
Technische Voorziening				
TV voor risico fonds	2.805,2		2.989,7	
TV voor risico deelnemer	49,2		49,4	
		2.854,4		3.039,1
Overige schulden en overlopende passiva				
Derivaten	30,1		0,3	
Schulden aan kredietinstellingen	2,6		62,6	
Overige schulden	2,4		3,3	
		35,1		66,2
		3.382,0		**3.204,0**

8.2 Staat van baten en lasten

	2021		2020	
BATEN (in € mln.)				
Bijdragen				
Werkgever	52,9		54,2	
Werknemer	0,9		1,0	
		53,8		55,2
Beleggingsresultaten				
Direct	72,3		125,2	
Indirect	148,9		68,7	
Kosten vermogensbeheer	-7,2		-5,9	
Transactie gerelateerde kosten	-0,2		-0,2	
		213,8		187,8
Overige baten		-		0,1
		267,6		**243,1**
LASTEN (in € mln.)				
Uitkeringen		-55,5		-51,4
Mutatie pensioenverplichtingen		184,7		-298,3
Saldo waardeoverdrachten				
Inkoop	1,1		0,5	
Afkoop	-2,6		-0,6	
		-1,5		-0,1
Uitvoeringskosten		-1,5		-1,5
Overige lasten		0,0		0,0
		126,2		**-351,3**
TOTAAL RESULTAAT		**393,8**		**-108,2**

8.3 Kasstroomoverzicht

(in € mln.)

	2021		2020	
Kasstroom uit pensioenactiviteiten				
Ontvangen bijdragen	51,6		57,5	
Ontvangen waardeoverdrachten	1,1		0,5	
Betaalde uitkeringen	-54,2		-52,5	
Betaalde waardeoverdrachten	-2,6		-0,4	
Betaalde uitvoeringskosten	-1,5		-1,4	
		-5,6		3,7
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten				
Verkopen en lossingen	519,6		814,1	
Directe beleggingsopbrengsten	70,9		126,8	
Aankopen en verstrekkingen	-546,2		-983,1	
Betaalde kosten vermogensbeheer	-7,4		-6,1	
Indirecte beleggingsopbrengsten	6,5		10,5	
		43,4		-37,8
NETTO KASSTROOM		**37,8**		**-34,1**
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN / SCHULDEN AAN KREDIETINSTELLINGEN		**37,8**		**-34,1**

8.4 Grondslagen voor de waardering

Algemeen

De jaarrekening heeft betrekking op Stichting Pensioenfonds SABIC, gevestigd in gemeente Sittard. Het KvK-nummer van de Stichting is 14076811.

De jaarrekening is opgesteld conform Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 400 en 610). Vanaf boekjaar 2015 is de RJ 400 gewijzigd. In deze richtlijn wordt invulling gegeven aan de wettelijke vereisten van beschrijving van de voornaamste risico's en onzekerheden waarmee de rechtspersoon wordt geconfronteerd. SPF heeft de belangrijkste risico's, geïmplementeerde beheersmaatregelen en mogelijke impact uiteengezet in hoofdstuk 6 van het bestuursverslag. In dit hoofdstuk zijn ook de wijzigingen in het afgelopen jaar opgenomen in het systeem van risicomanagement. Tot slot wordt via de toelichting op de actuariële analyse inzicht gegeven wat de impact van de belangrijkste risico's is geweest in het afgelopen jaar.

Beleggingen in participaties in microfinanciering, renewable energy, infrastructuur en beleggingen in beleggingsinstellingen waarbij geen onderscheid naar categorie te maken is, worden gepresenteerd als overige beleggingen.

De spaarsaldi van de PPS- en NPR-regeling zijn voor risico van de deelnemers. In het beleggingsbeleid van de PPS is echter geen verschil in beleid tussen belegd vermogen voor risico van SPF en voor de deelnemers. De beleggingsmix voor de NPR is een lifecycle die gebaseerd is op de matching- en rendementsportefeuille van SPF. Per saldo komt het erop neer dat 1,4 % van het belegd vermogen voor risico van de deelnemers is.

Schattingswijzigingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening is het gebruik van schattingen en veronderstellingen noodzakelijk.

Voor financiële activa en financiële verplichtingen die gewaardeerd worden tegen reële waarde, dient de rechtspersoon aan te geven of de boekwaarden zijn afgeleid van genoteerde marktprijzen, onafhankelijke taxaties, netto-contante-waarde berekeningen of dat een andere geschikte methode is gehanteerd. De waarde van de beleggingen is voor een groot deel gebaseerd op marktinformatie. Voor niet-beursgenoteerde beleggingen waarvan geen marktinformatie beschikbaar is, worden schattingen en veronderstellingen toegepast om de waarde te bepalen. Het gaat hierbij om met name beleggingsmandaten in onder meer infrastructuur en renewable energy.

Daarnaast worden schattingen en veronderstellingen gebruikt bij de bepaling van de vermogensbeheerkosten die niet direct aan SPF gefactureerd worden. Deze veronderstellingen zijn volledig gebaseerd op de aanbevelingen van de Pensioenfederatie.

Salderingen

Een financieel actief en passief worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen. Dit gebeurt alleen als de wettelijke of contractuele bevoegdheid bestaat om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat deze posten op deze wijze af te wikkelen.

Waarderingsgrondslagen per categorie

Buitenlandse valuta

Waarden van activa en passiva genoteerd in buitenlandse valuta worden omgerekend naar euro's tegen de ultimo koersen van het verslagjaar. Transacties in vreemde valuta worden in de administratie tegen dagkoersen opgenomen. Koersverschillen worden geboekt bij de indirecte beleggingsopbrengsten.

Beleggingen algemeen

Transacties worden geadministreerd op basis van transactie datum. De actuele marktwaarde van beursgenoteerde beleggingen in de administratie van SPF is gebaseerd op cijfers afkomstig van Thompson Financial.

Beleggingen in vastgoed

Beleggingen in beursgenoteerd onroerend goed worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Beleggingen in niet-beursgenoteerde onroerend goed participatiemaatschappijen worden gewaardeerd tegen de laatst bekende intrinsieke waarde, voor zover deze de marktwaarde van de onderliggende beleggingen reflecteert (opgave van de externe manager).

Beleggingen in aandelen

Beleggingen in aandelen worden gewaardeerd op de ultimo verslagjaar bekende marktwaarde. Aandelen die niet op de beurs zijn genoteerd, worden gewaardeerd tegen de geschatte marktwaarde (opgave van de externe vermogensbeheerder).

Beleggingen in vastrentende waarden

Beleggingen in vastrentende waarden worden gewaardeerd op ultimo verslagjaar bekende marktwaarde inclusief opgelopen rente. De waardering van de overige vastrentende waarden wordt via een theoretische prijs berekend op basis van de op dat moment geldende rentecurve. Hierbij worden actuele creditspreads als risico-opslag gebruikt.

Beleggingen in derivaten
Beleggingen in beursgenoteerde derivaten worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktprijzen. Onderhandse derivaten, waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van actuele marktparameters.

Overige beleggingen
Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen de ultimo verslagjaar bekende marktprijzen. De overige beleggingen waarvan geen directe marktwaardering beschikbaar is, worden gewaardeerd op basis van (nog niet) extern gevalideerde jaarverslagen en opgaven van de externe manager.

Vorderingen
Vorderingen worden tegen de nominale waarde opgenomen. Vorderingen betreffende beleggingen zijn onder Beleggingen meegenomen.

Liquide middelen
Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Pensioenfondsreserve
De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de activa en de verplichtingen en schulden. SPF maakt geen onderscheid naar bestemmingsreserves, wettelijke reserves en overige reserves. De reserve bestaat daarom uit een algemene reserve.

Technische Voorziening (pensioenverplichtingen)
Onder pensioenverplichtingen worden verstaan de verplichtingen wegens pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers, en van nagelaten betrekkingen. Deze verplichtingen worden berekend als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken. De waarderingsgrondslagen die gebruikt zijn bij het vaststellen van de technische voorziening zijn volgend samengevat:

Interest:	Conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente per 31 december 2021 zoals gepubliceerd door DNB (2021: 0,6%; 2020: 0,2%).
Interest-toevoeging:	De 1-jaarsrente conform de rentetermijnstructuur van de nominale marktrente primo 2021 zoals gepubliceerd door DNB (-/-0,533%).
Sterfte:	Volgens de AG-Prognosetafel 2020 met fonds specifieke ervaringssterfte. Voor de netto pensioenregeling worden aanvullend deze correctiefactoren voor ervaringssterfte vermenigvuldigd met een factor van 0,94.
Burgerlijke staat:	Bij de vaststelling van de voorziening voor partnerpensioen wordt uitgegaan van de gehuwdheidsfrequenties 1985-1990 zoals gepubliceerd door het Actuarieel Genootschap. Na pensioeningang wordt de voorziening vastgesteld op basis van de werkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem).

Leeftijdsverschil:	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op twee jaar gesteld (man ouder dan vrouw) met aanvullend een opslag op de netto TV ter hoogte van 0,75%.
Leeftijden:	Bij leeftijdsbepaling wordt ervan uitgegaan dat iedereen halverwege het jaar geboren is.
Uitkeringen:	De uitkeringen worden continu betaalbaar verondersteld. In de technische voorziening risico fonds moet rekening gehouden worden met het feit dat het pensioen in de maand van overlijden nog volledig wordt uitgekeerd. Hierdoor wordt er gemiddeld een halve maand meer pensioen uitgekeerd dan waarvoor in het administratiesysteem een voorziening wordt bepaald. De technische voorziening voor risico fonds wordt o.a. hiervoor gecorrigeerd middels een opslag van 0,25%.
Kosten:	De dekking voor toekomstige excassokosten bedraagt 2,75% van de verplichtingen.
Arbeidson-geschiktheid:	Voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt mede rekening gehouden met het premievrije deel van de toekomstige pensioenopbouw. Bij de bepaling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid wordt de toekomstige schadelast voor zieke deelnemers op balansdatum op nihil gesteld.

Schulden

Schulden worden opgenomen tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Bijdragen

Bijdragen worden toegerekend aan het jaar waarin de daarmee samenhangende pensioenaanspraken worden opgebouwd.

Beleggingsresultaten

Onderscheiden worden directe en indirecte beleggingsresultaten.

- Directe beleggingsresultaten bestaan uit dividenden, coupon betalingen, interestontvangsten en vergoedingen voor bruikleen. Deze opbrengsten worden aan het boekjaar toegerekend waar ze betrekking op hebben.
- Indirecte beleggingsresultaten omvatten gerealiseerde en niet gerealiseerde waardeverschillen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutaresultaten worden hierin meegenomen.

Uitkeringen

De uitkeringen bestaan uit de bedragen die aan de uitkeringsgerechtigden in het boekjaar zijn betaald.

Uitvoeringskosten

Uitvoeringskosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Uitvoeringskosten die direct gerelateerd zijn aan vermogensbeheer worden conform RJ 610 in mindering gebracht op de beleggingsresultaten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld op basis van de directe methode.

8.5 Toelichting op de balans

8.5.1 Beleggingen

Vastgoedbeleggingen

SPF heeft posities in vastgoed. Vastgoed bevat beleggingen in onroerend goed aandelen die op de beurs zijn genoteerd (indirect onroerend goed) en daarmee een sterke gevoeligheid kennen met de beursbewegingen. Vastgoed bevat ook beleggingsfondsen die direct in onroerend goed beleggen waarvan de koersvorming minder bepaald wordt door beurssentiment. Maar meer door de onderliggende waarde van de vastgoedobjecten (onder meer kantoren, winkels en woningen) die in het beleggingsfonds worden aangehouden. SPF belegt niet in direct onroerend goed. De volgende tabel geeft een overzicht van de beleggingen per vastgoed categorie, regio en valuta.

(in € mln.)

	2021		2020	
Categorie				
Indirect beursgenoteerd	317,0	*80%*	251,2	*78%*
Indirect niet beursgenoteerd	78,2	*20%*	71,1	*22%*
Totaal	**395,2**	***100%***	**322,3**	***100%***
Regio				
Europa	225,3	*57%*	199,8	*62%*
Noord Amerika	114,1	*29%*	74,9	*23%*
Azië	43,0	*11%*	38,2	*12%*
Australië/ Nieuw Zeeland	12,8	*3%*	9,4	*3%*
Totaal	**395,2**	***100%***	**322,3**	***100%***
Valuta				
EUR	156,0	*39%*	147,5	*45%*
USD	110,9	*28%*	72,6	*22%*
GBP	45,7	*12%*	31,8	*10%*
JPY	23,8	*6%*	21,2	*7%*
HKD	10,1	*3%*	9,3	*3%*
AUD	12,8	*3%*	9,4	*3%*
CHF	7,5	*2%*	6,9	*2%*
SEK	15,3	*4%*	11,6	*4%*
SGD	7,8	*2%*	6,7	*2%*
CAD	4,2	*1%*	3,1	*1%*
NOK	1,1	*0%*	2,2	*1%*
NZD	0,0	*0%*	0,0	*0%*
ZAR	0,0	*0%*	0,0	*0%*
Totaal	**395,2**	***100%***	**322,3**	***100%***

Aandelen

Om de rendementsambitie waar te maken belegt SPF in zakelijke waarden waaronder aandelen. Hierbij wordt een lange termijnvisie gevolgd waarbij belegd wordt in aandelen met een solide karakter. Dit laatste betekent dat de aandelenposities van SPF in neergaande markten minder sterk geraakt worden. Terwijl in opgaande markten de resultaten gemiddeld genomen achter zullen blijven bij de marktgraadmeters.

(in € mln)

	2021		2020	
Categorie				
Beursgenoteerde aandelen	830,7	*74%*	678,4	69%
Beleggingsfondsen	298,2	*26%*	298,9	31%
Totaal	**1.128,9**	*100%*	**977,3**	**100%**
Regio				
Europa	466,3	*41%*	387,7	40%
Noord Amerika	360,7	*32%*	287,7	29%
Azië / Pacific	148,9	*13%*	132,6	14%
Emerging Markets	153,0	*14%*	169,3	17%
Totaal	**1.128,9**	*100%*	**977,3**	**100%**
Valuta				
USD	376,4	*33%*	307,1	31%
EUR	552,5	*49%*	504,0	52%
GBP	85,2	*8%*	73,1	7%
CHF	72,2	*6%*	56,7	6%
SEK	24,0	*2%*	19,1	2%
DKK	17,6	*2%*	16,2	2%
NOK	1,0	*0%*	1,1	0%
Totaal	**1.128,9**	*100%*	**977,3**	**100%**
Sector				
Consumentengoederen	166,1	*15%*	146,0	15%
Gezondheidszorg	156,4	*14%*	128,9	13%
Consumentendiensten	110,0	*10%*	106,3	11%
Financiële instellingen	147,6	*13%*	152,7	16%
Informatietechnologie	170,5	*15%*	137,3	14%
Industrie	127,4	*11%*	97,9	10%
Grondstoffen	70,2	*6%*	67,7	7%
Utilities	53,2	*5%*	43,7	4%
Telecommunicatie	76,9	*7%*	50,2	5%
Energie	40,7	*4%*	38,5	4%
Overige	9,9	*1%*	8,1	1%
Totaal	**1.128,9**	*100%*	**977,3**	**100%**

Vastrentende waarden

SPF houdt materiële posities aan in vastrentende waarden als stabiele basis voor de uitvoering van het beleggingsbeleid. De beleggingen in vastrentende waarden omvatten beleggingen in reguliere staats- en bedrijfsobligaties, obligaties die gekoppeld zijn aan de inflatie, hypotheken, deposito's en beleggingen in beleggingsfondsen waarvan het grootste deel in obligaties belegd is. In de volgende tabellen worden de beleggingen in vastrentende waarden uitgesplitst naar categorie, regio, looptijd, valuta en credit rating.

(in € mln.)

	2021		2020	
Categorie				
Staatsobligaties	550,5	*33%*	606,9	36%
Inflation-linked obligaties	207,4	*12%*	192,3	11%
Credits	260,8	*15%*	278,3	16%
Credits High Yield	222,7	*13%*	189,8	11%
Beleggingsfondsen (EMD)	139,0	*8%*	125,7	7%
Hypotheken	329,8	*19%*	316,3	19%
Deposito	-4,0	*0%*	0,0	0%
Totaal	**1.706,2**	*100%*	**1.709,3**	100%
Regio				
Europa	1.325,3	*78%*	1.275,2	75%
Noord & Midden Amerika	229,6	*13%*	295,2	17%
Emerging markets	139,0	*8%*	125,7	7%
Pacific RIM / Global	12,3	*1%*	13,2	1%
Totaal	**1.706,2**	*100%*	**1.709,3**	100%
Looptijd				
< 1 jaar	13,2	*1%*	47,8	3%
1-3 jaar	84,6	*5%*	80,0	5%
4-5 jaar	82,5	*5%*	80,6	5%
6-10 jaar	233,6	*14%*	215,7	13%
11-20 jaar	356,2	*21%*	293,7	17%
> 20 jaar	348,5	*20%*	452,6	26%
Funds	587,6	*34%*	538,9	32%
Totaal	**1.706,2**	*100%*	**1.709,3**	100%
Valuta				
EUR	1.433,4	*84%*	1.332,7	78%
DKK	0,0	*0%*	0,0	0%
SEK	10,9	*1%*	8,3	0%
USD	261,9	*15%*	368,3	22%
Totaal	**1.706,2**	*100%*	**1.709,3**	100%

Credit rating				
Aaa	414,3	*24%*	495,8	29%
Aa	685,1	*40%*	628,9	37%
A	80,3	*5%*	97,1	6%
Baa	313,6	*18%*	300,3	18%
Ba	52,6	*3%*	155,0	9%
≤B	160,3	*9%*	32,2	2%
Totaal	**1.706,2**	*100%*	**1.709,3**	100%

Derivaten

Derivaten zijn afgeleide producten die door SPF gebruikt worden om specifieke risico's af te dekken of om op een snelle wijze tactische exposure op bepaalde markten te verkleinen of te vergroten. Ten aanzien van derivaten zijn strikte restricties afgeleid die voortdurend door SPF worden bewaakt. In de volgende tabellen worden de verschillende derivaten uitgesplitst naar type contract en valutasoort.

(in € mln.)

Categorie	2021			2020		
	Activa	Passiva	Totaal	Activa	Passiva	Totaal
Swaps	11,6	-23,8	**-12,2**	38,5	0,0	38,5
FX forwards	0,5	-6,3	**-5,8**	19,7	-0,3	19,4
Totaal	**12,1**	**-30,1**	**-18,0**	**58,2**	**-0,3**	**57,9**

Valuta		
USD	-3,7	18,2
EUR	-12,2	38,5
GBP	-1,5	-0,3
CHF	-0,9	0,0
JPY	0,3	1,3
Totaal	**-18,0**	**57,9**

Doordat de rentegevoeligheid van de verplichtingen afwijkt van de rentegevoeligheid van de beleggingen, loopt SPF renterisico. Gelet op de risicohouding van SPF, dekt SPF het renterisico strategisch af via een dynamische rentestaffel gerelateerd aan de actuele rentestand. Op basis van de huidige rente hanteert SPF ultimo 2021 een ex ante strategische afdekking van het nominale renterisico van 40%. De renteafdekking vindt deels plaats met derivaten (swaps).

De swapportefeuille had ultimo 2021 een bruto nominale exposure van €300 mln. en een negatieve marktwaarde van €12,2 mln. Om het tegenpartijrisico van derivatenposities te beperken, verlangt SPF onderpand van de tegenpartijen. Hiertoe wordt op dag basis de marktwaarde van de swapposities bewaakt en wordt op basis van de marktwaarde-ontwikkeling onderpand gestort of gevraagd. Ultimo 2021 bedroeg het totaal door tegenpartijen ontvangen onderpand uit hoofde van de swaps €0,0 mln. en aan tegenpartijen gegeven onderpand €12,3 mln.

Op beleggingen buiten de Eurozone loopt SPF valutarisico. Het valutarisico wordt strategisch voor 70% afgedekt met valutatermijncontracten (FX-forwards). Deze FX-forwards worden op kwartaalbasis afgewikkeld. De marktwaarde wordt, zowel actief als passief (per contract), op de balans verantwoord onder derivaten.

Met futures kan de exposure naar verschillende aandelenmarkten vergroot of verkleind worden. Ultimo 2021 had SPF geen futures posities op onderliggende individuele titels zoals aandelen of obligaties en kende SPF evenmin een positie in futures op indices.

Overige beleggingen

Overige beleggingen omvatten onder meer beleggingen in microfinanciering, renewable energy en infrastructuur. In het volgende overzicht is te zien welke beleggingen tot de overige beleggingen behoren. Daarnaast is een specificatie van de valutaverdeling weergegeven.

(in € mln.)

Categorie	2021	2020
Mixfondsen	3,0	2,9
Infrastructuur	118,1	89,3
Renewable Energy	6,8	12,1
Microfinance	0,0	0,0
Totaal	**127,9**	**104,3**
Valutaverdeling		
EUR	121,2	96,3
USD	3,0	2,9
GBP	3,7	5,1
Totaal	**127,9**	**104,3**

Aanvullende toelichting

- SPF belegt niet in aandelen of obligaties van SABIC, de geassocieerde onderneming.
- Met de custodian CACEIS - Kasbank is overeengekomen dat aandelen kunnen worden uitgeleend aan derden. Hierbij wordt het juridisch eigendom overgedragen, maar blijven de stukken economisch eigendom van SPF. Voor het uitlenen wordt een vergoeding ontvangen. Hieraan gekoppeld wordt onderpand gestort in de vorm van stukken (aandelen of vastrentende waarden van hoge kredietwaardigheid) ter afdekking van de uitgeleende stukken. Op dag basis worden de leenposities en het onderpand gemonitord. Aandelen worden niet uitgeleend ten tijde van aandeelhoudersvergaderingen waarop SABIC een stem kan uitbrengen overeenkomstig zijn beleid. De omvang van securities lending bij SPF is €47,0mln. ultimo 2021 met onderpand van €48,2mln. De opbrengsten van securities lending bedroegen over 2021 €0,23 mln. (2020: €0,25 mln).
- Vorderingen en schulden over beleggingen zijn conform RJ 610 toegewezen aan de betreffende beleggingscategorie.
- Alle beleggingen zijn het saldo van de beleggingen voor zowel de reguliere pensioenregeling als de PPS- en NPR-regelingen. Per saldo is 1,5% van alle beleggingen ten behoeve van de PPS- en NPR -regeling.

Mutatieoverzicht

In volgend overzicht zijn de mutaties in de verschillende beleggingscategorieën te zien, exclusief de liquide middelen mutaties.

Mutatieoverzicht (in € mln.)	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten	Overig	Totaal
Waarde 31-12-2020	**322,3**	**977,3**	**1.709,3**	**57,9**	**104,3**	**3.171,1**
Aankopen	32,2	128,6	347,8	-	25,6	**534,2**
Verkopen / Aflossing	-12,6	-172,6	-181,0	-	-0,5	**-366,7**
Waardeontwikkeling / overig	53,3	195,6	-170,0	-75,9	-1,3	**1,7**
Waarde 31-12-2021	**395,2**	**1.128,9**	**1.706,2**	**-18,0**	**128,0**	**3.340,3**

Aansluiting balans en interne portefeuilles

In volgend overzicht wordt de aansluiting getoond tussen de indeling van de beleggingsportefeuilles (linkerzijde) volgens het beleggingsbeleid van SPF en de indeling zoals deze in de jaarrekening wordt gehanteerd (bovenzijde). De grootste verschillen zitten in de toekenning van de beleggingen uit de Alternatieve Beleggingen portefeuille aan de beleggingscategorieën zoals deze door RJ 610 zijn vastgesteld. Daarnaast worden in de interne indeling van de beleggingsportefeuilles liquide middelen volgens GIPS© toegewezen aan de portefeuilles waarvoor deze worden aangewend.

(in € mln.)

		Indeling jaarrekening								
	Transponatietabel	Vastgoed	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten activa	Overige beleggingen	Liquide middelen / Ov Vord*	Schuld aan Kredietinst. / Ov Schld	Derivaten passiva	Totaal
Interne indeling	Matchingportefeuille			1.348,5	11,6	0,0			-23,8	**1.336,3**
	Government bonds			*550,5*						*550,5*
	Swaps				*11,6*				*-23,8*	*-12,2*
	Inflation linked bonds			*207,4*						*207,4*
	Credits			*260,8*						*260,8*
	Mortgages			*329,8*						*329,8*
	Rendementsportefeuille	395,2	1.128,9	361,7	0,5	127,9			-6,3	**2.007,9**
	Currency overlay				*0,5*				*-6,3*	*-5,8*
	Aandelen		*1.128,9*							*1.128,9*
	Obligaties			*361,7*						*361,7*
	Onroerend Goed bg	*316,9*								*316,9*
	Onroerend Goed nbg	*78,3*								*78,3*
	Infrastructure					*124,9*				*124,9*
	Private Equity					*3,0*				*3,0*
	Liquiditeiten			*-4,0*			8,0	-2,6		**1,4**
	Totaal	**395,2**	**1.128,9**	**1.706,2**	**12,1**	**127,9**	**8,0**	**-2,6**	**-30,1**	**3.345,6**

* Vorderingen op de balans bestaan deels uit niet beleggingen gerelateerde vorderingen. Daarmee kunnen beperkte verschillen ontstaan met de transponatietabel.

In de volgende tabel is de indeling per beleggingscategorie weergegeven volgens RJ290. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Level 1: waardering op basis van beursnotering;
- Level 2: waardering op basis van direct waarneembare marktdata anders dan level 1 (afgeleide prijzen);
- Level 3: waardering op basis van netto contante waarde berekening;
- Level 4: waardering niet op basis van waarneembare beursnotering, maar op basis van extern gevalideerde modellen, overeengekomen uitgangspunten en jaarverslagen.

Levelindeling (in € mln.)	level 1	level 2	level 3	level 4	Totaal
Vastgoed	317,0			78,2	395,2
Aandelen	1.128,9				1.128,9
Vastrentendewaarden	1.560,2			146,0	1.706,2
Derivatenactiva			12,1		12,1
Overige beleggingen	0,0			127,9	127,9
Liquide middelen / Ov Vord	8,0				8,0
Schuld aan Kredietinst. / Ov Schld	-2,6				-2,6
Derivatenpassiva			-30,1		-30,1
Totaal	**3.011,5**	**-**	**-18,0**	**352,1**	**3.345,6**

De beleggingen in Level 4 bestaan voor €127,9 mln. uit participaties in alternatieve beleggingen, voor €78,2 mln. uit niet beursgenoteerd vastgoed en voor €144,5 mln. uit vastrentende waarden. De waardering ten behoeve van dit jaarverslag van de beleggingen die door externe managers worden beheerd, geschiedt gedeeltelijk op basis van nog niet extern gevalideerde opgaven van de externe managers.
Ultimo 2020 is eenzelfde werkwijze toegepast waarbij de in de jaarrekening 2020 opgenomen cijfers per saldo 0,15% afweken van de definitieve gevalideerde cijfers van de externe managers.

8.5.2 Toelichting vorderingen en overlopende activa

(in € mln.)

	2021	2020
Vorderingen		
Individuele waardeoverdrachten	0,0	0,0
Overige debiteuren	3,7	2,4
Totaal	**3,7**	**2,4**

8.5.3 Toelichting overige activa

De overige activa bestaan uit saldi van diverse bankrekeningen in verschillende valuta, omgerekend tegen de slotkoers van eind 2021.

Liquide Middelen (in € mln.)	2021	2020
ING Bank EURO	1,4	1,4
Caceis (KasBank) EURO	1,8	
Caceis (KasBank) non-EURO (diverse valuta)	4,8	7,2
Collateral Societe General	-	-
Collateral Insight		21,6
Collateral Morgan Stanley	-	-
Totaal	**8,0**	**30,2**

8.5.4 Toelichting pensioenfondsreserve

De pensioenfondsreserve bestaat uit het verschil tussen de verplichtingen en bezittingen van het pensioenfonds. SPF onderscheidt in zijn jaarrekening geen bestemmingsreserves. In 2021 is het resultaat van €393,8 mln. aan de pensioenfondsreserve toegevoegd. Hierdoor resulteert een pensioenfondsreserve van €492,5 mln.

Vermogen en Voorzieningen, Eigen Vermogen en verloop Dekkingsgraad	2021				2020	
	Vermogen € mln.	Voorziening € mln.	EV € mln.	*Dg* %	EV € mln.	*Dg* %
Stand primo	3.137,8	3.039,1	**98,7**	***103,2***	**174,1**	***107,4***
Bijdragen						
- Ontvangen bijdragen	53,8					
- Pensioenopbouw		77,3				
Resultaat op bijdrage			**-23,5**	***-0,8***	**-13,0**	***-0,6***
Uitkeringen						
- Betaalde pensioenuitkeringen	-55,5					
- Ontrekking voor pensioenuitkeringen		-55,2				
Resultaat op uitkeringen			**-0,3**	***0,1***	**0,2**	***0,1***
Toeslagverlening		14,0				
Toeslagen			**-14,0**	***-0,5***	**0,0**	***0,0***
Beleggingen						
- Beleggingsopbrengsten	213,9					
- Rentetoevoeging pensioenverplichtingen		-11,0				
- Wijziging rente pensioenverplichtingen		-209,8				
Resultaat op Beleggingen			**434,7**	***15,5***	**-182,7**	***-5,6***
Langleven en overige resultaten						
- Resultaat op kanssystemen	-	3,7				
- Resultaat wijziging overlevingsgrondslagen	-	-				
- Kosten	-1,5	-2,0				
- Dotatie wg / CWO	-	-				
- Overige resultaten	-1,6	-1,7				
Langleven en overige resultaten			**-3,1**	***-0,2***	**87,2**	***1,7***
Stand ultimo	**3.346,9**	**2.854,4**	**492,5**	***117,3***	**98,7**	***103,2***

Het minimaal vereist eigen vermogen is vastgesteld op 4,2% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. Het minimaal vereist eigen vermogen ultimo 2021 bedraagt €120,3 mln. Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat hoort bij de evenwichtssituatie van het pensioenfonds en is vastgesteld op 20,4% van de technische voorziening voor risico fonds en risico deelnemer. In die situatie is het vereist eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder vermogen beschikt dan de hoogte van de technische voorziening. Voor de berekening van het vereist eigen vermogen wordt uitgegaan van de door DNB ontwikkelde gestandaardiseerde methode. Ultimo 2021 bedraagt het vereist eigen vermogen €581,4 mln.

(in € mln.)

Vaststelling vereist eigen vermogen	2021	2020
S1 Renterisico	45,9	13,9
S2 Zakelijke waarden risico	427,6	452,8
S3 Valutarisico	114,2	123,0
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	180,2	187,3
S6 Verzekeringtechnisch risico	79,5	85,9
Effect correlatie	-266,0	-266,0
Totaal	**581,4**	**596,9**

Het volgend overzicht geeft de reservepositie van SPF weer ultimo 2021. Dit is een momentopname op basis van de dekkingsgraad van 117,3% zonder 12 maandsmiddeling ultimo 2021. De negatieve reservepositie is het verschil tussen de vereiste dekkingsgraad van 120,4% en de dekkingsgraad van 117,3%.

Toereikendheidstoets	in € mln	% van TV
Aanwezig toetsvermogen	3.346,9	117,3%
Af: TV	2.854,4	100,0%
Af: minimaal vereist eigen vermogen	120,3	4,2%
Dekkingspositie (overschot)	**372,2**	**13,1%**
Af: vereist eigen vermogen*	461,1	16,2%
Reservepositie (tekort)	**-88,9**	**-3,1%**

* excl. minimaal vereist eigen vermogen

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste 12 ultimo maanddekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad bedroeg ultimo 2021 111,9%. Dit betekent dat SPF zich nog steeds in een reservetekort bevindt en als gevolg hiervan in 2022 een hernieuwd herstelplan heeft ingediend bij DNB.

8.5.5 Toelichting technische voorziening

In bijgaande tabel zijn de voorzieningen uitgesplitst naar de verschillende regelingen. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de (gewezen) deelnemers opgebouwde pensioenaanspraken en van de door pensioengerechtigden opgebouwde pensioenrechten.

Categorie	Aantal verzekerden		TV (in € mln.)	
	2021	2020	2021	2020
Totaal risico fonds	**8.565**	**8.482**	**2.805,2**	**2.989,7**
Niet ingegaan	*6.343*	*6.416*	*1.869,3*	*2.077,9*
Actieven - mannen	2.362	2.415	1.099,3	1.228,2
Actieven - vrouwen	482	507	123,3	130,0
Postactieven (ingegaan PPS) - mannen	-	7	-	5,5
Postactieven (ingegaan PPS) - vrouwen	-	-	-	-
Arbeidsongeschikten - mannen	96	89	66,9	63,8
Arbeidsongeschikten - vrouwen	20	19	10,9	11,3
Premievrijen (slapers) - mannen	2.457	2.468	481,3	548,6
Premievrijen (slapers) - vrouwen	926	911	87,6	90,5
Ingegaan	*2.222*	*2.066*	*935,9*	*911,8*
Ouderdomspensioenen - mannen	1.539	1.428	754,7	731,3
Ouderdomspensioenen - vrouwen	145	137	29,1	29,7
Vroegpensioenen - mannen	9	-	5,7	-
Vroegpensioenen - vrouwen	1	-	0,0	-
Partnerpensioenen - mannen	21	19	5,1	4,6
Partnerpensioenen - vrouwen	452	431	139,5	144,5
Wezenpensioenen	55	51	1,8	1,7
Totaal risico deelnemer	**1.335**	**1.386**	**49,2**	**49,4**
Prepensioenspaarregeling (PPS)	*1.015*	*1.076*	*44,1*	*45,5*
Mannen	840	898	40,6	42,1
Vrouwen	175	178	3,5	3,4
Nettopensioenpegeling (NPR)	*316*	*308*	*5,1*	*3,9*
Mannen	278	272	4,8	3,6
Vrouwen	38	36	0,3	0,3
Toedelingskring Variabele Uitkering (TVU)	*4*	*2*	*0,0*	*0,0*
Mannen	4	2	0	0,0
Vrouwen	-	-	-	-
Totaal verzekerden/ TV	**9.900**	**9.868**	**2.854,4**	**3.039,1**

Bij de berekening van de pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op balansdatum geldende pensioenreglementen. De totale voorziening bedraagt ultimo 2021 €2.854,4 mln. De voorziening voor risico van SPF bedraagt €2.805,2 mln.

In de voorziening voor risico van de deelnemers van in totaal €49,2 mln. is een voorziening voor de prepensioenregeling van €44,1 mln. en een voorziening van €5,1 mln. voor de nettopensioenregeling inbegrepen. In de tabel is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de samenstelling van het verzekerdenbestand en de opbouw van de voorzieningen. Voor de aansluiting van de deelnemersaantallen met de aanlevering van gegevens naar DNB is uitgegaan van de DNB-definitie van deelnemers.

8.5.6 Toelichting overige schulden en overlopende passiva

Kortlopende schulden	2021	2020
Schulden uhv pensioenuitkeringen	1,4	2,0
Exploitatiekosten	0,6	0,6
Waardeoverdrachten	-	-
Derivaten passief	30,1	0,3
Schulden aan kredietinstellingen	2,6	62,6
Overige schulden	0,4	0,7
Totaal	**35,1**	**66,2**

Onder de kortlopende schulden is een schuld van €1,4 mln. aan de Belastingdienst opgenomen. Dit betreft de loonbelasting over de pensioenuitkeringen van december 2021. Dit bedrag is in januari 2022 betaald.

8.5.7 Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Commitments (Uncalled)	2021	2020
Hypotheken	2,0	6,0
Infrastructuur & renewable energy	22,0	29,4
Vastgoed	15,6	42,6
Total	39,6	**78,0**

Deze verplichtingen betreffen toezeggingen (commitments) aan vermogensbeheerders om te participeren in hun beleggingsfondsen betreffende vermelde categorieën.

Er zijn daarnaast meerjarige contracten met de custodian (CACEIS - Kasbank) en diverse vermogensbeheerders afgesloten. Deze contracten zijn jaarlijks opzegbaar.

8.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

8.6.1 Bijdragen

In volgende tabel staat de opbouw van de feitelijke bijdrageninkomsten van SPF in 2021.

(in € mln.)

Bijdragen	2021	2020
Bijdragen werkgevers	46,9	46,5
Bijdragen werknemers	6,0	6,0
Premies VPL	-	1,7
Inleg NPR	0,9	1,0
Totaal bijdragen	**53,8**	**55,2**

De door de werkgever te betalen bijdrage bedraagt 25,5% van het pensioengevend salaris. Dat is in 2021 is gemaximeerd op €112.189. De feitelijke bijdrage (€53,8 mln.) dient ter financiering van de opbouw van pensioenverplichtingen en kan verdeeld worden in €46,9 mln. van de werkgever, €6,0 mln. van de werknemers en €0,9 mln. voor inleg NPR.

De ontvangen bijdragen (€53,8 mln.) worden getoetst aan de hand van de gedempte kostendekkende premie, waarbij een verwacht rendement wordt gehanteerd. De gedempte kostendekkende premie bedroeg over het verslagjaar 2021 €47,5 mln. dat lager is dan de ontvangen totale bijdrage waarmee de bijdrage over 2021 kostendekkend is. De ongedempte premie is de bijdrage berekend tegen de huidige marktrente. In de volgende tabellen zijn de gedempte en ongedempte kostendekkende premies uitgesplitst.

(in € mln.)

Ongedempte kostendekkende premie	2021	2020
Premie pensioenopbouw actieven	69,6	60,0
Opslag voor toekomstige excassokosten	2,0	1,5
Risicopremies	5,3	4,3
Opslag vereist eigen vermogen	15,2	13,6
Opslag voor uitvoeringskosten	0,0	0,2
Totaal	**92,1**	**79,6**

(in € mln.)

Gedempte kostendekkende premie	2021	2020
Premie pensioenopbouw actieven	25,3	25,3
Opslag voor toekomstige excassokosten	0,7	0,6
Risicopremies	2,5	2,1
Opslag vereist eigen vermogen	5,6	5,7
Opslag voor uitvoeringskosten	0,0	0,2
Koopsom t.b.v. voorwaardelijke onderdelen	13,4	14,7
Totaal	**47,5**	**48,6**

8.6.2 Beleggingsresultaten

De beleggingsopbrengsten bestaan uit directe en indirecte beleggingsopbrengsten. Op deze opbrengsten worden de transactiekosten en de kosten van vermogensbeheer in mindering gebracht. Directe beleggingsopbrengsten bestaan uit dividenden, coupons, resultaten op derivaten en enkele overige directe ontvangsten gerelateerd aan het vermogensbeheer waaronder securities lending.

(in € mln.)

Directe beleggingsopbrengsten	2021	2020
Dividenden	53,9	44,0
Coupons	16,5	12,6
Derivaten (swaps)	1,8	68,6
Overige	0,1	0,0
Totaal	**72,3**	**125,2**

(in € mln.)

Indirecte beleggingsopbrengsten	2021	2020
Gerealiseerde waardemutaties	6,5	10,5
Ongerealiseerde waardemutaties	142,4	58,2
Totaal	**148,9**	**68,7**

(in € mln.)

Gerealiseerde waardemutaties	2021	2020
Vastgoed	5,3	-5,0
Aandelen	22,0	-40,7
Vastrentende waarden	-5,0	25,6
Derivaten	0,0	0,0
Overige (koersverschillen)	-15,8	30,6
Totaal	**6,5**	**10,5**

(in € mln.)

Ongerealiseerde waardemutaties	2021	2020
Vastgoed	48,7	1,5
Aandelen	189,9	8,0
Vastrentende waarden	-20,4	44,8
Derivaten	-50,7	-7,1
Overige (koersverschillen)	-25,1	11,0
Totaal	**142,4**	**58,2**

8.6.3 Uitkeringen

De uitkeringen aan de deelnemers worden in volgende tabel nader gespecificeerd.

(in € mln.)

Uitkeringen	2021	2020
Ouderdomspensioen	42,7	39,1
Partnerpensioen	7,9	7,2
Wezenpensioen	0,2	0,2
Arbeidsongeschiktheidspensioen	0,6	0,6
Prepensioenregeling	4,1	4,3
Overige	0,0	0,0
Totaal	55,5	51,4

8.6.4 Mutatie technische voorziening

Volgende tabel geeft de ontwikkeling van de technische voorziening weer. De voorziening is gebaseerd op de door de DNB gepubliceerde marktrente.

(in € mln.)

Ontwikkeling pensioenverplichtingen	Risico fonds		Risico deelnemer	
	2021	2020	2021	2020
Technische voorziening ultimo vorig boekjaar	2.989,7	2.690,8	49,4	50,0
Benodigd voor pensioenopbouw	68,9	60,8	0,8	0,9
Benodigd voor risicodekkingen	5,3	4,3	-	-
Toevoeging i.v.m. kosten	1,9	1,5	-	-
Benodigde intresttoevoeging technische voorzieningen	-15,9	-8,7	4,9	3,1
Overgenomen pensioenverplichtingen	1,0	0,6	-	-
Uitkeringen	-55,2	-51,5	-	-
Vrijgevallen voor kosten uit de technische voorzieningen	-1,5	-1,3	-	-
Overgedragen pensioenverplichtingen	-2,6	-0,8	-	-
Toeslagverlening				
Deelnemers	7,1	-	-	-
Gewezen deelnemers	2,6	-	-	-
Pensioengerechtigden	4,3	-	-	-
Wijziging a.g.v. verandering rentetermijnstructuur	-209,8	376,0	-	-
Wijziging van actuariële grondslagen en/of methoden	-	-86,0	-	-
Overige incidentele mutaties	-	1,7	-	-
Kanssystemen				
Sterfte	1,4	-4,5	-	-
Arbeidsongeschiktheid	4,4	1,7	-	-
Mutaties	5,4	5,3	-5,9	-4,6
Overige technische grondslagen	-1,8	-0,2	-	-
Technische voorziening ultimo boekjaar	2.805,2	2.989,7	49,2	49,4

Jaarlijks stelt het bestuur het behaalde fondsrendement vast dat wordt gehanteerd voor de verhoging van de PPS-saldi. In overeenstemming met het reglement wordt op de spaarkapitalen binnen de PPS-regeling tot het moment van omzetting het rendement toegekend, echter met een vertraging. Einde jaar bestaat er op deze wijze steeds 1,5 jaar achterstand ten opzichte van het gerealiseerde rendement.

8.6.5 Saldo waardeoverdrachten

Het saldo van waardeoverdrachten bestaat uit betaalde waarde-afkopen en ontvangen bedragen voor waarde-inkopen. De in- en afkoop van waardeoverdrachten geschiedt aan de hand van wettelijk vastgestelde regels. Bij de mutatie van de technische voorziening worden actuariële grondslagen meegenomen. Hierdoor kunnen verschillen in de presentatie van de cijfers ontstaan.

8.6.6 Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten betreffen kosten voor de uitvoering van de pensioenregeling door DPS en rechtstreeks bij SPF in rekening gebrachte kosten. Uitvoeringskosten ten aanzien van vermogensbeheer zijn bij de beleggingsopbrengsten in mindering gebracht. De uitvoeringskosten zijn uitgebreid toegelicht in hoofdstuk 4.2 van het bestuursverslag.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld, dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen of boetes zijn opgelegd.

8.6.7 Bestemming saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten over 2021 ad €393,8 mln. is toegevoegd aan de pensioenfondsreserve.

8.6.8 Beloning bestuurders

De bestuursleden voorgedragen door de werkgever en benoemd op voordracht van de vakorganisaties ontvangen geen bezoldigingen van het pensioenfonds voor de uitvoering van hun functie als bestuurslid.

De bestuursleden gekozen uit en door de pensioengerechtigden ontvingen in 2021 in totaal een vergoeding van €35.000 (€35.000 in 2020). Deze vergoedingsregeling is gebaseerd op de Verordening vergoedingen Sociaal-Economische Raad 2011-2012.

De twee bestuursprofessionals en externe onafhankelijke voorzitter ontvangen een marktconforme vergoeding. De kosten bedroegen in totaal €196.200 in 2021 (€178.000 in 2020). De kosten voor de externe beleggings- en riskmanagement adviseur bedroegen €36.300 in 2021 (€36.300 in 2020).

De totale bezoldiging van de gepensioneerde leden van het VO bedroeg in 2021 €6.000 (€6.000 in 2020) en €48.100 voor de leden van de RvT (€53.600 in 2020).

8.6.9 Honoraria accountant

Volgens artikel 382a Titel 9 Boek 2 BW is SPF verplicht informatie over de omvang en samenstelling van de vergoeding van de accountantsorganisatie in het jaarverslag op te nemen. De externe accountant van SPF is Ernst & Young Accountants LLP. De honoraria van de externe accountant voor onderzoek naar de jaarrekening bedroegen in 2021 €53.484 (inclusief BTW). In 2020 bedroeg dit €51.431 (inclusief BTW).

8.7 Toelichting op de actuariële analyse

(in € mln.)

	2021	2020
Benodigde interest	11,0	5,6
Wijziging rentetermijnstructuur	209,8	-376,0
Beleggingsopbrengsten	213,9	187,7
Bijdragen	-23,8	-13,0
Waarde-overdrachten	0,1	0,2
Kosten	0,7	0,5
Uitkeringen	-0,3	0,2
Kanssystemen	-3,7	2,2
Toeslagverlening	-14,0	0,0
Wijziging actuariële grondslagen	0,0	86,0
Andere oorzaken	0,1	-1,6
TOTAAL RESULTAAT	**393,8**	**-108,2**

Op basis van de actuariële analyse wordt beoordeeld wat de impact was van verschillende door het bestuur benoemde risico's in hoofdstuk 6 over het afgelopen jaar.

Het positieve resultaat van 2021 was met name het gevolg van de gestegen rente waardoor de dekkingsgraad sterk steeg (7,7%-punt) en het positieve resultaat op overrendement (7,8%-punt). Per saldo stijgt de dekkingsgraad met 14,1%-punt.

8.8 Toelichting op het kasstroomoverzicht

De kasstroom uit pensioenactiviteiten bestaat voornamelijk uit ontvangen bijdragen en betaalde uitkeringen en was over 2021 €5,6 mln. negatief. De kasstroom uit beleggingsactiviteiten was over 2021 €43,4 mln. positief.
Per saldo zijn de liquide middelen met €37,8 mln. toegenomen.

8.9 Gebeurtenissen na balansdatum

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van De Nederlandsche Bank per 31 december 2021 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. De Nederlandsche Bank heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Dit zal een verhogend effect op de technische voorzieningen hebben wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft.

De ontwikkelingen na de Russische inval in de Oekraïne is voor het bestuur aanleiding geweest om geen nieuwe Russische beleggingen meer aan te gaan. SPF heeft een zeer beperkt belang in Russische beleggingen. Het betreffen twee aandelenbelangen en twee bedrijfsleningen. Staatsleningen van Rusland waren al uitgesloten van beleggingen.

8.10 Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds SABIC heeft het besluit ter ondertekening en voorlopige vaststelling van de jaarrekening 2021 genomen in de vergadering van 19 mei 2022. De formele ondertekening door het dagelijks bestuur en daarmee vaststelling heeft plaatsgevonden op 30 mei 2022.

Arnout Korteweg, onafhankelijk voorzitter
Guido Croonen
Jos van Gisbergen
Willem Grin
Leon Jacobs
Stuf Kaasenbrood
John van Moorsel
Angela Peters-Derksen
Marcel Roberts
Rudger Schiewer
Giselle Verwoort

8.11 Goedkeuring van de jaarrekening door de raad van toezicht

De leden van de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds SABIC hebben goedkeuring gegeven aan het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening 2021.

Kees Schepens, voorzitter
Stephan Linnenbank
Willeke Ong

OVERIGE GEGEVENS

9 OVERIGE GEGEVENS

9.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pensioenfonds SABIC

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening voor het boekjaar geëindigd op 31 december 2021 van Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds SABIC per 31 december 2021 en van het resultaat over 2021 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:
- de balans per 31 december 2021
- de staat van baten en lasten over 2021
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie *Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening*.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC (hierna ook wel het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Ons inzicht in het pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds SABIC voert als ondernemingspensioenfonds de pensioenregeling uit voor SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. en SHPP Global Technologies B.V.. Het vermogensbeheer enpensioenbeheer zijn uitbesteed aan een gespecialiseerde dienstverlener. Wij hebben bijzondere

aandacht in onze controle besteed aan deze onderwerpen op basis van de activiteiten van het pensioenfonds en onze risicoanalyse.

Wij beginnen met het bepalen van de materialiteit en het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten, om in reactie op deze risico's de controlewerkzaamheden te bepalen ter verkrijging van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Materialiteit

Materialiteit	€25,1 miljoen (2020: €23,5 miljoen)
Toegepaste benchmark	0,75% van het pensioenvermogen per 31 december 2021, zijnde het totaal van de technische voorziening en de pensioenfondsreserve.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien het pensioenfonds in een herstelsituatie zit maar de beleidsdekkingsgraad per jaareinde niet dichtbij een kritieke grens ligt, hebben wij een percentage van 0,75% gehanteerd. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €1,2 miljoen rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Opdrachtteam en gebruikmaken van het werk van specialisten

Wij hebben zorggedragen dat het opdrachtteam over de juiste kennis en vaardigheden beschikt die nodig zijn voor de controle van een ondernemingspensioenfonds. Daarnaast hebben wij eigen deskundigen ingeschakeld voor de controle van de waardering van derivaten.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van iedere wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij identificeren en schatten risico's in op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het pensioenfonds en diens omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-

inschattingsproces en de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van toezicht het toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar hoofdstuk 6.2 van het jaarverslag, waarin het bestuur zijn risicoanalyse heeft opgenomen en waarbij het bestuur mogelijke frauderisico's heeft overwogen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de (fraude)risicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode en de incidenten- en klokkenluidersregeling. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van (fraude)risico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het bestuur interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, waaronder de subjectieve elementen in de waardering van de technische voorzieningen, zoals toegelicht in paragraaf 8.5.5 Toelichting technische voorziening in de jaarrekening.
Wij verwijzen in dit kader verder naar het kernpunt 'Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen'.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van het bestuur, sleutelfunctionarissen (waaronder sleutelfunctiehouders, de compliance officer en de uitvoeringsorganisatie(s)), het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht.

Uit onze evaluatie van het risico op mogelijke doorbreking van interne beheersmaatregelen of andere ongeoorloofde vormen van beïnvloeding van het proces van financiële verslaggeving, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving
Wij hebben de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening. In lijn met NBA-handreiking 1144 *Specifieke verplichtingen vanuit de toezichtwet- en regelgeving voor de interne auditor en de externe accountant bij pensioenfondsen*, is onze inschatting gebaseerd op onze ervaring in de sector, afstemming met het bestuur, het lezen van notulen, het kennisnemen van rapporten van de interne audit en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van correspondentie met toezichthouders en zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we

schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Het bestuur heeft een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van het pensioenfonds om zijn continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor tenminste de komende 12 maanden. Wij hebben de specifieke beoordeling met het bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen serieuze bedreiging van de continuïteit geïdentificeerd voor de komende 12 maanden. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Ontwikkeling en toelichting van de (beleids)dekkingsgraad	
Risico	De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling. Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn toegelicht in paragraaf 4.1.3 van het verslag van het bestuur en toelichting 8.5.4 Toelichting pensioenfondsreserve van de jaarrekening. Hieruit blijkt dat het pensioenfonds een reservetekort heeft per 31 december 2021. Paragraaf 4.1.4 van het verslag van het bestuur gaat in op de financiële positie en de actualisatie van het herstelplan in 2022. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.
Onze controleaanpak	Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2021 hebben wij mede met gebruikmaking

	van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuarieel rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen. De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven. Wij controleren geen andere maandelijkse dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijkse dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maands-dekkingsgraden: • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenaamde key items vastgesteld. Voor 2021 zijn geen key items geïdentificeerd. • Daarnaast heeft de certificerend actuaris een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorziening zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaris. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de (beleids)dekkingsgraad geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering en toelichting van beleggingen zonder genoteerde marktprijzen	
Risico	De beleggingen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor een groot deel van de beleggingen is deze marktwaarde te verifiëren aan transacties die tot stand zijn gekomen op de financiële markten (marktprijzen). Er zijn ook beleggingen die worden gewaardeerd op basis van netto contante waardeberekeningen of een andere geschikte methode, waaronder de intrinsieke waarde per participatie voor posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen. De waarderingsonzekerheid neemt inherent toe bij (netto contante waardeberekeningen en hangt samen met de beschikbaarheid en toepasbaarheid van marktgegevens. Bij het pensioenfonds betreffen dit de posities in derivaten. De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen, met renewable energy, infrastructuur en niet-beursgenoteerd vastgoed, kennen eveneens inherent relatief veel waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente, niet-gecontroleerde rapportages van de fondsmanagers. Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de beleggingen beschreven in paragraaf 8.4 Grondslagen voor de waardering en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 8.5.1 Beleggingen. Uit deze toelichting blijkt dat per 31 december 2021 voor € 334,1 miljoen is belegd in beleggingen zonder genoteerde marktprijzen. Daarvan is € 352,1 miljoen belegd via fondsmanagers, waarbij de betreffende beleggingsfondsen niet (beurs)genoteerd zijn. Daarnaast is per saldo € -18,0 miljoen belegd in derivaten.

	Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.
Onze controleaanpak	Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen, uitgevoerd op de waardering van de beleggingen per 31 december 2021. • Voor de posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen hebben wij de aansluiting vastgesteld met de door een accountant gecontroleerde rapportage van de fondsmanager per 31 december 2021, Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. • Voor de posities waarvoor geen gecontroleerde opgave per 31 december 2021 beschikbaar was en de waardering is gebaseerd op een recente rapportage van de fondsmanagers, hebben wij de betrouwbaarheid op alternatieve wijze vastgesteld onder andere door gebruik te maken van back-testing (met gecontroleerde jaarrekeningen) en het onderzoeken van de monitoring procedures van de uitvoeringsorganisatie. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds. • Voor de waardering van de derivaten hebben wij een controle uitgevoerd op het gehanteerde waarderingsmodel en op de gehanteerde input waaronder de uit de markt afgeleide gegevens zoals valuta(termijn)koersen, rentevolatiliteit en rentecurves. Bij de uitvoering van deze werkzaamheden hebben wij eigen waarderingsspecialisten betrokken. Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2021 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen	
Risico	De technische voorzieningen waaronder de voorziening pensioenverplichtingen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, zijnde de fondsspecifieke ervaringssterfte. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle. Wij hebben aan de subjectieve elementen ervaringssterfte en kostenopslag van de bepaling van de technische voorziening een frauderisico gekoppeld en de waardering en de toelichting daarop als kernpunt van onze controle aangemerkt.

	Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de voorziening pensioenverplichtingen beschreven in paragraaf 8.4 Grondslagen voor de waardering en een nadere toelichting opgenomen in toelichting 8.5.5 Toelichting technische voorziening en toelichting 8.6.4 Mutatie technische voorziening. Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.
Onze controleaanpak	Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2021. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de voorziening pensioenverplichtingen per 31 december 2021: • Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris. • Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn. • Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen mede met behulp van data analyse, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2021 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.
Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard,

timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie 'Informatie ter ondersteuning van ons oordeel' hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel.
Onze controle bestond verder onder andere uit:

- Het in reactie op de ingeschatte risico's uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Maastricht, 30 mei 2022

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. C.M.B. Leers RA

OVERIGE INFORMATIE

10 OVERIGE INFORMATIE

10.1 Verslag van de raad van toezicht

1. Inleiding

1.1 Toezichtvisie raad van toezicht Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF)

De raad van toezicht (RvT) werkt vanuit de visie dat goed besturen, ofwel de kwaliteit van het besturen van de organisatie, het centrale thema is van het toezicht. De nadruk ligt daarbij op een goed werkende structuur en de gehanteerde principes die aan het beleid ten grondslag liggen en minder op de inhoud, de regels en het controleren. De Pensioenwet en de Code Pensioenfondsen vormen de basis van de nadere invulling van wat goed pensioenfondsbestuur is. De normen waaraan wij toetsen zijn afgeleid van wet- en regelgeving en de Code Pensioenfondsen. Bij de toetsing kijken we ook uitdrukkelijk naar de geest van de wet: wordt de verbetering bereikt die de wetgever beoogde met de Wet versterking bestuur pensioenfondsen. Goed pensioenfondsbestuur is niet statisch gedefinieerd. De werkzaamheden van de RvT worden gestuurd door de visie die de RvT heeft op toezicht.

1.2 Opzet bevindingenrapport

De bevindingen en aanbevelingen van de RvT in dit rapport zijn geordend naar de 8 thema's uit de Code Pensioenfondsen. Per thema is de omschrijving uit de code opgenomen en de normen die voor dat thema het kader vormen waarbinnen de RvT zijn toezicht uitoefent. Na de behandeling van de 8 thema's wordt stilgestaan bij de bevindingen van de RvT bij de 3 specifieke aandachtspunten die de RvT voor het verslagjaar had benoemd, te weten:

9. De eigen risicobeoordeling (ERB);
10. De beheersing van ICT-en uitbestedingsrisico's;
11. Wet toekomst pensioenen.

Naast de Code pensioenfonsen, het wettelijk kader, de statutaire bepalingen en het reglement van de RvT betrekt de RvT ook de toezichtscode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (VITP) in haar werkzaamheden.

1.3 Werkwijze van de raad van toezicht

In 2021 heeft de RvT 8 keer vergaderd; tijdens 6 van de genoemde vergaderingen is ook overleg gevoerd met (leden van) het bestuur. De RvT heeft 2 keer met het verantwoordingsorgaan (VO) overlegd. Er is overleg gevoerd met de externe accountant, de certificerend actuaris, de compliance officer, de Sleutelfunctiehouder (SFH) Risicobeheer en de SFH Interne Audit.

Naast het overleg met het bestuur en het telefonische overleg tussen de voorzitters van de RvT en het bestuur, wordt met het bestuur ook schriftelijk informatie uitgewisseld. De RvT neemt kennis van de werkzaamheden van het bestuur via notulen, kwartaal- en maandverslagen en via de aanwezigheid als toehoorder bij commissie- en bestuursvergaderingen. Vanwege COVID-19 maatregelen is er in het verslagjaar aanzienlijk minder fysiek vergaderd.

Hierdoor heeft de RvT het bestuur minder live in actie kunnen zien. Desalniettemin heeft de RvT zich een goed oordeel kunnen vormen over het functioneren van het bestuur. De RvT heeft toegang tot alle gevraagde en voor de uitoefening van zijn taak benodigde informatie.

Leden van de RvT zorgen ervoor dat hun kennis en vaardigheden steeds up to date zijn. In het kader hiervan zijn in het verslagjaar verschillende seminars c.q. opleidingsdagen bezocht.

De evaluatie van de RvT over het verslagjaar heeft plaatsgevonden in december 2021. Hierbij heeft de RvT onder leiding van een extern bureau het functioneren geëvalueerd. Hoewel het functioneren naar behoren werd beoordeeld, zijn er naar aanleiding van de evaluatie ook enkele zaken afgesproken en aangepast. De rapportage van de zelfevaluatie is gedeeld met het bestuur en het VO.

2. Bevindingen

Hieronder wordt eerst ingegaan op de follow-up betreffende de aanbevelingen over 2020. Daarna volgen in paragraaf 2.2. de bevindingen en aanbevelingen van de RvT over 2021. Deze zijn geordend naar de 8 thema's uit de Code Pensioenfondsen. Per thema zijn opgenomen: de omschrijving uit de code en de normen die voor dat thema het kader vormen waarbinnen de RvT zijn toezicht uitoefent. Na de behandeling van de 8 thema's wordt in paragraaf 2.3 stilgestaan bij de bevindingen van de RvT bij de 3 specifieke aandachtspunten die de RvT voor het verslagjaar had benoemd. De conclusie over het functioneren van het bestuur is tenslotte in paragraaf 2.4 opgenomen.

2.1 Follow-up aanbevelingen 2020

Het intern toezicht beoordeelt de opvolging die het bestuur geeft aan eerdere aanbevelingen van het intern toezicht.

Bevindingen
De RvT heeft kennis genomen van de rapportage van het bestuur waarin de opvolging zichtbaar is gemaakt van de aanbevelingen van de RvT over 2020. De RvT is van oordeel dat het bestuur adequaat opvolging heeft gegeven aan de desbetreffende aanbevelingen.

Onderwerp	Aanbeveling	Opvolging bestuur
Verantwoordelijkheid nemen	Maak /herijk overzicht onderuitbestedingsrelaties. Stel m.b.v. checklist DNB vast of SPF voldoet aan wet- en regelgeving inzake uitbesteding.	De volledige (onder)uitbestedingsketen is door DPS in kaart gebracht. Op basis van de risicoindeling Availability, Acces, Accurancy en Agility zijn de (onder)uitbestedingen afgemeten langs een 5-puntschaal (DNB-schaal) van volwassenheid en risicobeheersing. De score voor de hoog risico omgevingen van de kernsystemen van de belangrijkste uitbestedingdspartijen is vastgesteld op het door het bestuur als noodzakelijke geachte niveau 3 of hoger. Deze hoofdrisico omgevingen worden door het bestuur gemonitored.

		De onderuitbestedingen (2e en 3e graad in de keten) zal het bestuur op een later moment bezien.
Zorgvuldig benoemen	Monitor het in het diversiteitsbeleid opgenomen actieplan. Stel een formele succession planning voor bestuursleden op.	Het diversiteitsbeleid is vastgelegd en de voortgang hiervan wordt gemonitord. Het bestuur heeft het beleid inzake succession planning vastgesteld.
Transparantie bevorderen	Monitor de in mei 2020 vastgestelde strategische agenda en bezie welke aanpassingen noodzakelijk zijn in de aanloop naar het nieuwe pensioencontract.	Het bestuur heeft in 2021 de missie, visie en core beliefs herijkt en hierover gecommuniceerd. Het pensioenakkoord staat standaard op de bestuursagenda.
Bestuursbeleid n.a.v. IORP-2	Borg de planning en control cyclus voor het plan van aanpak en de rapportages van de sleutelfunctiehouders. Benoem binnen het bestuur een aanspreekpunt voor de interne audit functie.	De reguliere rapportagestructuur van de sleutelfunctiehouders (SFH) is vastgelegd. De SFH Risicobeheer en de SFH Actuarieel rapporteren elk kwartaal. De SFH Interne Audit elk half jaar. In januari 2021 is de inrichting van de risk governance van het fonds vastgesteld. In het najaar van 2020 is een nieuwe SFH IA gestart; de nieuwe SFH IA heeft de rapportages verbeterd en meer samenhang tussen de auditplanning en rapportages aangebracht. Binnen het bestuur zijn meerdere leden die ruime ervaring hebben met interne auditprocessen. De sleutelfunctiehouder risicobeheer (tevens bestuurder) is aanspreekpunt voor de SFH Interne Audit.
Bestuursbeleid ESG	Geef in de betreffende beleidsrapportages aan in hoeverre ESG aspecten zijn geintegreerd in de beleggingscyclus. Geef zo mogelijk aan in welke mate het beleid bijdraagt aan het op termijn creëren van maatschappelijke waarde.	Op het gebied van ESG heeft SPF in het verslagjaar de nodige stappen gezet. Zo is besloten de pensioenregeling conform artikel 8 van de SFDR-regelgeving te classificeren. Hiermee komen rapportageverplichtingen conform de Europese Taxonomieverordening in beeld. Deze verordening geeft een kader om te bepalen welke economische activiteiten ecologisch duurzaam zijn. Bedrijven zullen hierover in 2023 gaan rapporteren. SPF heeft besloten om vanaf 2023 te starten met het meten van het percentage Taxonomie-geclassificeerde beleggingen in de portefeuille.
Bestuursbeleid crisismanagement, business conmtinuity, waaronder ICT-beveiligingsbeleid en het uitbestedingsbeleid	Borg dat de onderwerpen ICT en uitbestedingsbeleid regelmatig terugkomen op de commissie- en bestuursagenda's.	Dit is in 2021 onvoldoende gerealiseerd maar er is met het uitvoeren van een assessment door een externe consultant een eerste stap gezet in de verbetering van de governance rond de beheersing van deze risico's.
Het pensioenakkoord en de mogelijke gevolgen voor DPS	Start, in afwachting van de besluitvorming van sociale partners zoveel mogelijk al op.	SPF heeft in de werkconferentie in oktober van het verslagjaar een routekaart besproken met de RvT en het VO.

Sociale partners zijn overeengekomen dat SABIC een projectcoördinator aanstelt die vanuit sociale partners het project gaat coördineren. Sociale partners lijken aan te koersen op een transitie op zijn vroegst per 1-1-2025. De wetgeving moet nog nader worden afgewacht.

2.2 Code pensioenfondsen

Het bestuur heeft de aanbevelingen en best practices van de Code Pensioenfondsen ingevoerd in de bedrijfsvoering. Deze code bestaat uit 65 normen die onderverdeeld zijn in 8 thema's. Het bestuur heeft een analyse uitgevoerd op de naleving van de Code. Uit deze analyse blijkt dat aan alle relevante normen wordt voldaan, op de normen 25, 33 en 34 na.

- Norm 25: Volgens de code heeft elk bestuurslid stemrecht.

  De stemverhoudingen en de toekenning van stemrecht is vastgelegd in de statuten. Hierin is bepaald dat ieder bestuurslid stemrecht heeft. De externe voorzitter is formeel geen bestuurslid en heeft daarom geen stemrecht. In dat opzicht is deze bepaling niet in strijd met de code.

- Norm 33: In zowel het bestuur als in het VO of het BO is tenminste 1 vrouw en 1 man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om de diversiteit te bevorderen.

- Norm 34: De zittingsduur van een bestuurslid is maximaal vier jaar. Een bestuurslid kan maximaal twee keer worden herbenoemd.

  In 2021 zijn de statuten van het fonds gewijzigd. Bepaald is dat een bestuurslid niet slechts twee maar drie keer kan worden herbenoemd. De reden hiervoor is dat de komende jaren als gevolg van de verwachte wijzigingen in het pensioenstelsel er grote veranderingen optreden. Het adequaat managen hiervan vraagt zeer ruime kennis en ervaring. Het bestuur houdt zich het recht voor om bestuursleden langer aan het fonds te binden. De RvT heeft de statutenwijziging goedgekeurd. Daarnaast behoeft een besluit tot een bestuurstermijn boven de maximale termijn van 12 jaar de goedkeuring van de RvT.

Op de naleving van de 8 thema's uit de Code Pensioenfondsen gaat de RvT hieronder kort in. Op enkele punten komt de RvT met nadere aanbevelingen. Op de afwijking van norm 33 wordt in paragraaf 2.2.5 nader ingegaan.

2.2.1 Vertrouwen waarmaken

Normenkader
Zij die voor het pensioenfonds verantwoordelijkheid dragen maken het in hen gestelde vertrouwen waar. Dat blijkt vooral uit adequaat bestuur, verantwoord beleggingsbeleid en zorgvuldig risicomanagement.

Bevindingen
Naar de mening van de RvT is er sprake van een goed functionerend bestuur, dat adequaat de regeling uitvoert. Het fonds beschikt over een uitgewerkt beleggingsbeleid en besteedt voldoende aandacht aan het monitoren en het managen van de risico's. De missie, visie en strategie zijn vastgesteld en kenbaar gemaakt.

2.2.2 Verantwoordelijkheid nemen

Normenkader
Het bestuur neemt zijn verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de pensioenregeling.

Bevindingen
Het bestuur heeft het pensioenbeheer en vermogensbeheer uitbesteed aan DSM Pension Services (DPS). Doordat DPS onderdeel is van DSM en DPS uitsluitend werkzaam is voor PDN en SPF, is de relatie SPF en DPS in zekere zin bijzonder. Het bestuur is zich hiervan bewust en voldoet aan de normen die in dit kader gesteld zijn.

DPS heeft in het verslagjaar een robuustheidsonderzoek gestart waarbij aan de hand van diverse scenario's strategische opties voor DPS worden bepaald. Op deze wijze probeert DPS om te gaan met de onzekerheid die nu aan de orde is ten aanzien van de door sociale partners, PDN en SPF nog te maken keuzes in het kader het pensioenakkoord. Dit onderzoek was ultimo 2021 nog niet afgerond. De tussenrapportage is met het bestuur van SPF besproken. Duidelijk is al wel dat een nieuw pensioencontract vraagt om aanpassingen in het operating model van DPS. Zowel aan de kant van de pensioenadministratie, als aan de kant van de beleggingsadministratie en een mogelijk noodzakelijke koppeling hiertussen.

Aanbeveling
Geef prioriteit aan de dialoog met DPS en sociale partners over de uitvoering van het nieuwe pensioencontract. Inventariseer wensen, stel kaders en onderzoek mogelijkheden.

2.2.3 Integer handelen

Normenkader
Het bestuur bevordert een cultuur van integriteit en compliance.

Bevindingen
De normen in dit kader uit de code zijn door het bestuur nageleefd. Het fonds kent een Incidenten en klokkenluidersregeling en een gedragscode. De gedragscode weerspiegelt de gewenste cultuur. Borging hiervan vindt o.a. plaats door het jaarlijks aan de compliance officer laten verklaren van alle (mede-)beleidsbepalers dat zij de code hebben nageleefd. In reglementen van de gremia van het fonds is vastgelegd dat het lidmaatschap van een orgaan van het pensioenfonds niet verenigbaar is met het lidmaatschap van een ander orgaan binnen het fonds.

2.2.4 Kwaliteit nastreven

Normenkader
Het fonds stelt hoge kwaliteitseisen, voert daar beleid op en is een lerende organisatie.

Bevindingen
Het bestuur streeft naar hoge kwaliteitseisen en kijkt kritisch naar haar functioneren door onder andere zelfevaluatie. De zelfevaluatie en de individuele tweejaarlijkse functioneringsgesprekken vormen de basis voor het bespreken van het geschiktheids- en het opleidingsplan van het bestuur. De zelfevaluatie van het bestuur over 2021 heeft onder externe begeleiding plaatsgevonden in februari 2022. De resultaten daarvan zullen worden

gedeeld met de RvT, net zoals de RvT de resultaten van zijn zelfevaluatie heeft gedeeld met het bestuur en het VO. Verder is in het verslagjaar aandacht besteed aan collectieve opleidingen op het gebied van IT, themasessies rond het nieuwe pensioenakkoord en het duurzaamheidsbeleid van SABIC.

2.2.5 Zorgvuldig benoemen

Normenkader
Het fonds handelt zorgvuldig bij (her-)benoeming en ontslag, en zorgt voor geschiktheid, complementariteit en diversiteit in de samenstelling van de organen van het fonds.

Bevindingen
In norm 33 is vastgelegd: “In zowel het bestuur als in het VO of het BO is tenminste 1 vrouw en 1 man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om de diversiteit te bevorderen”. Uit de door het bestuur uitgevoerde analyse op de naleving van de Code Pensioenfondsen blijkt dat het fonds niet voldoet aan deze norm.

In het VO heeft momenteel geen vrouw zitting. Ook hebben het bestuur en het VO geen leden jonger dan 40 jaar. Het bestuur heeft de afwijking van deze norm toegelicht in het jaarverslag over 2021. Verder heeft het fonds een diversiteitsbeleid waarin terecht wordt aangegeven dat diversiteit over meerdere assen loopt dan puur man/vrouw en leeftijd. In het beleid is ook een actieplan opgenomen waarbij het bestuur zichzelf voorneemt om periodiek in overleg te treden met diverse stakeholders waaronder voordragende organisaties.

SABIC faciliteert de opleidingsklas van SPF voor invulling van vacatures in het bestuur. De RvT is verheugd dat een nieuwe opleidingsklas (SPF Academy) in het verslagjaar is gestart. Het actief benaderen van kandidaten door bestuursleden en het agenderen van de SPF Academy tijdens deelnemersbijeenkomsten heeft ertoe geleid dat de opleidingsklas een meer diverse samenstelling kent. Zo zijn er in het verslagjaar twee mannen onder de 40 jaar en twee vrouwen tot de SPF Academy toegetreden. De toegenomen diversiteit in de samenstelling van de opleidingsklas maakt de kans groter dat het bestuur in de nabije toekomst wel kan voldoen aan norm 33 van de Code Pensioenfondsen.

Ook is een formele succession planning voor bestuursleden in navolging van de eerdere aanbeveling van de RvT in 2021 vastgesteld.

Aanbeveling
- Monitor in 2022 de voortgang van het in het diversiteitsbeleid opgenomen actieplan.
- De overgang naar de nieuwe pensioenregeling vraagt om versteviging van kennis en competenties. Onderzoek als bestuur welke competenties en kennisgebieden dit betreft en werk hier aan.

2.2.6 Gepast belonen

Normenkader
Het fonds voert een verantwoord en beheerst beloningsbeleid, gericht op kwaliteit, continuïteit en consistentie.

Bevindingen
De normen in dit kader uit de code zijn door het bestuur nageleefd. In het verslagjaar zijn geen wezenlijke wijzigingen aangebracht in het beloningsbeleid van het fonds.

2.2.7 Toezicht houden en inspraak waarborgen

Normenkader
Het fonds waarborgt intern toezicht op de kwaliteit en integriteit van de bedrijfsvoering.

Bevindingen
De RvT constateert dat het bestuur op gedegen wijze een inventarisatie heeft gemaakt van de naleving van de normen uit de Code Pensioenfondsen. De RvT sluit zich aan bij de bevindingen van het bestuur hieromtrent. Naast de Code Pensioenfondsen betrekt de RvT ook de VITP toezichtcode bij haar werkzaamheden.

De RvT stelt zich zoveel mogelijk op als gesprekspartner van het bestuur en houdt voldoende afstand van de uitvoering. Goed toezicht vereist inzicht. De dialoog en informatie-uitwisseling met het bestuur en het VO is dit jaar verder gegroeid. Er vindt regelmatig afstemming plaats in een constructieve sfeer, waarbij aandacht is voor een goede taak- en rolverdeling. De overgang naar een nieuwe pensioenregeling vormt voor de komende jaren een onderwerp waar regelmatige afstemming van groot belang is.

2.2.8 Transparantie bevorderen

Normenkader
Het fonds streeft openheid na, communiceert over missie, strategie en risico's en legt verantwoording af over gevoerd beleid.

Bevindingen
De normen in dit kader uit de code zijn door het bestuur nageleefd. Het bestuur heeft in 2021 "Missie, visie en core beliefs" herijkt. De SFH Risicobeheer heeft vanuit de 2de lijn meegekeken en vastgesteld dat de wijzingen passen binnen de risicohouding van het fonds.
De website van het fonds ziet er verzorgd uit en biedt een uitgebreide waaier van allerhande informatie aangaande SPF, waaronder brochures, video's, presentaties, nieuwsbrieven, resultaten van deelnemersonderzoeken, etc. Ook de vastgestelde jaarverslagen van het fonds over de afgelopen jaren zijn te downloaden. Het actuele beleid van het fonds is beschreven in de ABTN, die echter niet op de website van het fonds is terug te vinden.

Aanbeveling
Overweeg het plaatsen van de actuele ABTN als download op de website van het fonds.

2.3 Specifieke aandachtpunten voor 2021

De specifieke aandachtspunten van de RvT voor 2021 waren:
1. De eigen risicobeoordeling (ERB).
2. De beheersing van ICT-en uitbestedingsrisico's.
3. Wet toekomst pensioenen.

Deze aandachtspunten worden hier verder uitgewerkt.

2.3.1 Thema: de Eigenrisicobeoordeling (ERB)

Normenkader

Het fonds is in verband met de implementatie van IORP II verplicht minimaal eenmaal per 3 jaar een Eigenrisicobeoordeling (ERB) uit te voeren, de resultaten hiervan schriftelijk vast te leggen en de schriftelijke vastlegging ervan met DNB te delen. De deadline voor de indiening van de ERB is begin 2022. De ERB vormt voor het fonds het sluitstuk van de herinrichting van de risk governance. De uitkomst van de ERB draagt bij aan een goede onderbouwing van de bestuurlijke besluitvorming.

Bevindingen

- Het bestuur van het fonds heeft op 18 juni 2021 de ERB-rapportage vastgesteld.
- De ERB 2021 is op een degelijke en gestructureerde wijze tot stand gekomen.
- De conclusies en managementacties zijn gezamenlijk bepaald en bekrachtigd in de bestuursvergadering van 18 juni 2021.
- Vervolgens is de ERB 2021 aan DNB gezonden.
- De follow-up van de managementacties vormt onderdeel van de kwartaalrapportage van de SFH Risicobeheer.
- De belangrijkste conclusie uit de ERB is dat het risicobeheer door het bestuur als effectief wordt beoordeeld.

Aanbeveling

Bespreek als bestuur welke scenario's aanleiding kunnen geven voor een tussentijdse ERB.

2.3.2 Thema: De beheersing van ICT-en uitbestedingsrisico's

Normenkader

Het fonds maakt in haar bedrijfsvoering gebruik van informatie- en communicatietechnologie (ICT). Daarnaast zijn, nagenoeg, alle werkzaamheden van het fonds uitbesteed aan derden. Het fonds moet de ICT en uitbestedingsrisico's daarom goed beheersen.

De beheersing van de ICT- en uitbestedingsrisico's dient regelmatig geagendeerd te worden op de commissie- en bestuursagenda's. Daarnaast is het good practice om het onderwerp meerdere keren per jaar terug te laten komen in de gesprekken met de uitbestedingspartners. Hierbij is het aan te bevelen, op de voor het fonds strategische risico's, naast self-assessments ook in te gaan op de toelichtingen en bewijsvoering.

Bevindingen

- Beheersing van ICT- en uitbestedingsrisico's wordt niet met een vaste regelmaat geagendeerd op commissie- en bestuursagenda's. Tevens zien wij dit niet structureel terugkomen in de gesprekken met DPS. Het wordt vooral ad hoc opgepakt.
- Het bestuur heeft ICT opgepakt door een externe consultant een assessment te laten uitvoeren op zowel DPS als de sturing en monitoring door het bestuur op de ICT-risico's.
- In de discussie en besluitvorming rond de investering in de beleggingsadministratie heeft het bestuur laten

Aanbevelingen

- Pak de aanbevelingen vanuit het IT assessment op en implementeer dit in het beleid.
- Gezien de (toenemende) complexiteit, het belang en het risico van ICT mede in de aanloop naar de Wet toekomst pensioenen is het een aanbeveling van de RvT om binnen het bestuur iemand als eerste verantwoordelijk te maken voor het onderwerp ICT. Dit zal zorgdragen voor meer countervailing power naar DPS en voor meer structuur in het agenderen van het onderwerp bij commissies en bestuur.
- Breng de mogelijkheden en de onmogelijkheden van DPS als uitvoerder en fiduciair in relatie tot de verwachtingen van het bestuur en de sociale partners met betrekking tot de Wet toekomst pensioenen in kaart. Op basis hiervan kan het bestuur een besluit nemen over de toekomst van het fonds bij DPS.

2.3.3 Thema: Wet toekomst pensioenen

Normenkader

Nadat het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de concept wetgeving in het kader van het pensioenakkoord voor consultatie heeft voorgelegd, zal in de komende periode een en ander nader in wetgeving worden uitgewerkt. Verwacht mag worden dat sociale partners bij SABIC op basis van de nieuwe wettelijke randvoorwaarden een nieuwe pensioenovereenkomst zullen sluiten. Hoewel de wetgeving nog niet van kracht is, brengen de beoogde tijdslijnen in dit kader met zich mee dat het bestuur en de uitvoerder DPS zich goed voorbereiden en dat het bestuur nauw contact onderhoudt met sociale partners.

Bevindingen

- Het bestuur heeft het pensioenakkoord actief geagendeerd bij de sociale partners en aangestuurd op een gezamenlijke projectorganisatie. Helaas heeft dit in 2021 nog niet geleid tot veel voortgang bij de sociale partners.
- Het bestuur heeft vooruitlopend op de pensioentransitie datakwaliteit geagendeerd en hiervoor met DPS een programma gestart.
- Samen met DPS heeft het bestuur een routekaart uitgewerkt inclusief de benodigde aanhaking van het VO en de RvT in het proces.

Aanbevelingen

- Het bestuur heeft in 2021 de missie, visie en core beliefs herijkt op basis van het huidige pensioenstelsel. In het nieuwe pensioenstelsel gaan veel zaken fundamenteel veranderen. De RvT doet de aanbeveling om in 2022 als bestuur te kijken of de in de 2021 herijkte missie, visie en core beliefs aanpassing behoeven in het licht van het nieuwe pensioenstelsel en de keuzes die de sociale partners gaan maken. Dit zal daarmee mede richting geven aan een discussie over de inrichting van de nieuwe pensioenregeling en de toekomstbestendigheid van het fonds.
- De RvT is verheugd over de aandacht die het bestuur heeft voor aanhaking van het VO en RvT in de routekaart, maar vraagt expliciet aandacht voor (tijdige) communicatie met de deelnemers. Wij adviseren om een apart communicatieplan voor de Wet toekomst pensioenen te maken waarbij aandacht is voor alle stakeholders.

2.4 Conclusie

Op grond van onze werkzaamheden zoals hiervoor beschreven komt de RvT tot de conclusie dat het bestuur in control is en dat het fonds goed wordt bestuurd.

3. Ten slotte

De RvT ziet het als zijn taak bij te dragen aan de kwaliteit en effectiviteit van de governance en de besturing van het pensioenfonds. De RvT wil dan ook te allen tijde als gesprekspartner van het bestuur functioneren en hoopt dat het bestuur dit ook zo ervaart.

Hieronder volgt tenslotte de opsomming van de in dit rapport opgenomen aanbevelingen:

1. Geef prioriteit aan de dialoog met DPS en sociale partners inzake de uitvoering van het nieuwe pensioencontract. Inventariseer wensen, stel kaders en onderzoek mogelijkheden.
   Breng de mogelijkheden en de onmogelijkheden van DPS als uitvoerder en fiduciair in relatie tot de verwachtingen van het bestuur en de sociale partners met betrekking tot de Wet toekomst pensioenen in kaart. Op basis hiervan kan het bestuur een besluit nemen over de toekomst van het fonds bij DPS.
2. Monitor in 2022 de voortgang van het in het diversiteitsbeleid opgenomen actieplan.
3. De overgang naar de nieuwe pensioenregeling vraagt om versteviging van kennis en competenties. Onderzoek als bestuur welke competenties en kennisgebieden dit betreft en werk hier aan.
4. Overweeg het plaatsen van de actuele ABTN als download op de website van het fonds.
5. Bespreek als bestuur welke scenario's aanleiding kunnen geven voor een tussentijdse ERB.
6. Pak de aanbevelingen vanuit het IT assessment op en implementeer dit in het beleid.
7. Gezien de (toenemende) complexiteit, het belang en het risico van ICT mede in de aanloop naar de Wet toekomst pensioenen is het een aanbeveling van de RvT om binnen het bestuur iemand als eerste verantwoordelijk te maken voor het onderwerp ICT. Dit zal zorgdragen voor meer countervailing power naar DPS en voor meer structuur in het agenderen van het onderwerp bij commissies en bestuur.
8. Het bestuur heeft in 2021 de missie, visie en core beliefs herijkt op basis van het huidige pensioenstelsel. In het nieuwe pensioenstelsel gaan veel zaken fundamenteel veranderen. De RvT doet de aanbeveling om in 2022 als bestuur te kijken of de in de 2021 herijkte missie, visie en core beliefs aanpassing behoeven in het licht van het nieuwe pensioenstelsel en de keuzes die de sociale partners gaan maken. Dit zal daarmee mede richting geven aan een discussie over de inrichting van de nieuwe pensioenregeling en de toekomstbestendigheid van het fonds.
9. De RvT is verheugd over de aandacht die het bestuur heeft voor aanhaking van het VO en de RvT in de routekaart, maar vraagt expliciet aandacht voor (tijdige) communicatie met de deelnemers. Wij adviseren om een apart communicatieplan voor de Wet toekomst pensioenen te maken waarbij aandacht is voor alle stakeholders.

Reactie van het bestuur

Het bestuur ontving van de Raad van toezicht (RvT) het Rapport van Bevindingen over het jaar 2021. De heldere opbouw van het rapport ondersteunt de visie en werkwijze van de RvT. De RvT sluit zijn rapport af met een negental aanbevelingen. Het bestuur heeft ervoor gekozen om op deze punten successievelijk te reageren.

Alvorens inhoudelijk in te gaan op het rapport dankt het bestuur de RvT voor alle inspanningen in 2021, de constructieve wijze van toezichthouden en overleg en zijn eindconclusie namelijk dat het bestuur in control is en dat het fonds goed wordt bestuurd. Bij belangrijke onderwerpen zoals het SimCorp-project heeft de RvT het bestuur met raad ter zijde gestaan. Het bestuur hecht waarde aan de ingebrachte inzichten. Met name een open blik van buiten helpt het bestuur bij het inzichtelijk maken van meerdere opties en het nog scherper wegen van belangen.

De aanbevelingen van de RvT en de opvattingen van het bestuur hierover zijn de volgende:

1. *Ga de dialoog aan met de sociale partners en DPS over uitvoering van de Wet toekomst pensioenen.*
   Het bestuur onderschrijft deze aanbeveling volledig. SPF staat voor een belangrijke opgave, namelijk het uitvoeren van een geheel nieuwe pensioenregeling in een stelsel dat voor alle fondsen en uitvoerders in Nederland nieuw is. Het is in het belang van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden dat deze transitie zorgvuldig en evenwichtig plaats vindt. Dat vereist een beheerste en integere bedrijfsvoering. Het bestuur oriënteert zich derhalve breed op de mogelijkheden om de overstap naar het nieuwe contract te maken. Daartoe zijn de eerste stappen reeds gezet. Hierbij is de dialoog met sociale partners van groot belang. Het bestuur zoekt de dialoog op en realiseert zich dat alle betrokkenen deze dialoog voeren vanuit hun eigen verantwoordelijkheid.
   Het bestuur zal niet nalaten om de RvT in dit dossier om raad te vragen.

2. *Monitor de vorderingen op het vlak van het Diversiteitsbeleid.*
   Voor een ondernemingspensioenfonds als SPF is de beschikbaarheid van paritaire leden in het bestuur en het VO essentieel. Vandaar dat SPF periodiek (voormalige) SABIC-medewerkers opleidt voor Geschiktheids-niveau A zodat (ex-)medewerkers klaar staan wanneer binnen SPF zich een vacature voordoet. Een nieuwe opleidingsklas is in 2021 gestart. Het bestuur is verheugd dat de diversiteit van de groep die deelneemt aan de SPF Academy groter is dan voorheen. Dat is het gevolg van het actieplan waarbij het gericht benaderen van kandidaten die kunnen bijdragen aan het vergroten van de diversiteit binnen de gremia voorop staat. Het bestuur onderschrijft de aanbeveling van de RvT.

3. *Onderzoek welke competenties en kennisgebieden nodig heeft in het kader van de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.*
   Het bestuur onderschrijft de aanbeveling van de RvT.
   Het bestuur zal in 2022 toetsen in hoeverre kennis en competenties van de bestuursleden versterkt kunnen worden om sturing te geven aan het ontwikkel- en transitietraject naar het nieuwe pensioenstelsel. Opleiding en training kunnen eventuele lacunes dichten.

4. *Plaats de ABTN op de website.*
   De Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) is een technisch-inhoudelijke nota. Het bestuur is van mening dat de ABTN geen antwoord is op de informatiebehoefte van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Daartoe zijn op de website andere documenten ruimschoots beschikbaar.

   E.e.a. laat onverlet dat het bestuur op de website kenbaar zal maken dat (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden bij Bestuursondersteuning de actuele ABTN kunnen opvragen.

5. *Bespreek welke scenario's aanleiding kunnen geven voor een tussentijdse Eigen risicobeoordeling (ERB).*
   In 2021 is de eerste ERB uitgevoerd. Recentelijk heeft De Nederlandsche Bank een document gepubliceerd met aanbevelingen naar aanleiding van de eerste opgestelde ERB's door pensioenfondsen in Nederland. De uitnodiging van de RvT om scenario's te bespreken sluit goed aan bij de opvattingen van het bestuur. Er kunnen zich onverwachte ontwikkelingen voordoen die voor het bestuur aanleiding zijn om een ERB op te starten.
   Het bestuur onderschrijft de aanbeveling van de RvT.

6. *Pak de aanbevelingen vanuit het IT Assessment op en implementeer dit in het beleid en*
7. *Benoem een eerstverantwoordelijke binnen het bestuur voor ICT.*
   Het bestuur heeft in 2021 het IT Assessment geïnitieerd. De conclusies zijn met de externe adviseur in December besproken. In het eerste kwartaal van 2022 is één bestuurslid aangewezen als IT-coördinator. Haar inzet zal leiden tot het expliciteren van de strategische doelstellingen van IT, aanpassing van de rapportage-afspraken met DPS en het versterken van IT binnen het bestuur. Het bestuur heeft de IT-coördinator mandaat gegeven om externe expertise in te schakelen indien dat nodig is voor het verder professionaliseren van het IT-beleid, -uitvoering en -monitoring van het fonds.

   Het bestuur onderschrijft de aanbevelingen van het bestuur.

8. *Herijk Missie, Visie en Core beliefs in het licht van het nieuwe pensioenstelsel.*
   Het bestuur heeft begin 2021 gewerkt aan een nieuw Missie- en visiestatement. Uitgangspunt waren de huidige pensioen- en uitvoeringsovereenkomst. Reden is dat deze – naar verwachting – nog tot en met 2023 van kracht zijn.

   Het bestuur zal in 2022 bezien in hoeverre nu al de noodzaak bestaat om Missie, Visie en Core beliefs te herijken.

9. *Stel een communicatieplan naar alle stakeholders toe op in verband met de Wet toekomst pensioenen.*
   Het bestuur onderschrijft de noodzaak om alle betrokkenen tijdig te informeren over en te betrekken bij de ontwikkelingen rondom de invoering van de Wet toekomst pensioenen. Het bestuur tekent daar wel bij aan dat de sociale partners primair aan zet zijn. Zodra zij gekozen hebben voor SPF als uitvoerder van de pensioenregeling kan een communicatieplan worden opgesteld dat ook uitgaat van de taakverdeling tussen werkgever, vakorganisaties en SPF. Alle betrokken partijen hebben namelijk een eigen verantwoordelijkheid

Het bestuur dankt de RvT voor haar constructieve benadering en de wijze waarop de RvT en het bestuur in 2021 de dialoog hebben gevoerd. Het is de inzet van het bestuur om in 2022 de relatie verder te versterken zodat het bestuur – in de volle breedte – nog meer de vruchten kan plukken van de inbreng van de RvT.

Het bestuur

10.2 Oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Algemene inleiding

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur, het door het bestuur gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst. In de beoordeling wordt ook betrokken of er naar de mening van het VO sprake is van evenwichtige belangenafweging.

Het dagelijks bestuur (DB) informeert het VO elk kwartaal over alle belangrijke beleidsonderwerpen. Vragen die het VO over het beleid en genomen besluiten heeft, worden dan door het DB beantwoord. Verder overlegt het VO in beginsel tweemaal per jaar met de raad van toezicht (RvT) over hun bevindingen. Eens per jaar vindt overleg plaats met de accountant en de actuaris alvorens het VO tot een oordeel komt over het door het bestuur gevoerde beleid over het afgelopen jaar.

Het VO hecht veel waarde aan het op peil houden van kennis binnen het eigen gremium. Indien mogelijk wordt de inhoudelijke bestuurlijke behandeling van onderwerpen gecombineerd met een kennissessie. Doorgaans worden deze verzorgd door DSM Pension Services (DPS) maar ook andere organisaties zoals de Pensioenfederatie of externe consultants kunnen bijdragen leveren.

Vanwege de pandemie was het bijwonen van fysieke kennissessies in 2021 nauwelijks mogelijk. Wel maakten leden van het VO veelvuldig van de mogelijkheid gebruik om webinars bij te wonen.

Het VO vormt zich een oordeel op basis van de beschikbare informatie. Daartoe behoren: de overleggen met het DB, het bestuur, de RvT, de sleutelfunctiehouders en de beschikbaar gestelde schriftelijke informatie. Een andere belangrijke bron is het Rapport van bevindingen dat de RvT opstelt.

Het oordeel van het VO wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, in het bestuursverslag opgenomen.

Daarnaast heeft het VO het recht om advies uit te brengen in de dossiers die in de Pensioenwet zijn benoemd.

Samenvattend oordeel

Het oordeel van het VO is positief. Belangrijke elementen die dat oordeel bepalen zijn:

- Het bestuur is proactief in het nemen van initiatieven ter voorbereiding van de invoering van het Pensioenakkoord. Daarbij is het wel afhankelijk van besluitvorming door de Sociale Partners.
- De governance is op orde, onder meer door beleid inzake succession planning. Ontstane vacatures worden op een goede wijze ingevuld. De sleutelfuncties zijn adequaat ingeregeld en functioneren goed. Tevens zijn dit jaar ook veel governance gerelateerde documenten geactualiseerd.
- In de pandemie heeft het bestuur vaste koers gehouden. Er zijn geen ad-hoc besluiten genomen om van koers te veranderen, maar er is weloverwogen vastgehouden aan het langetermijnbeleid.
- Ook op het vlak van ESG worden stappen gezet. Het bestuur heeft het duurzaamheidsbeleid vastgesteld en is gestart met het implementeren van beheersmaatregelen.

Goed pensioenfondsbestuur

- Missie, Visie en Core beliefs
  SPF voert de pensioenregelingen uit voor de Nederlandse vestigingen van SABIC. Tot voor kort verwoordde het bestuur in haar missionstatement de ambitie om pensioenaanspraken van deelnemers aan te passen aan de loonontwikkeling bij SABIC en pensioenuitkeringen van pensioengerechtigden en pensioenaanspraken van gewezen deelnemers (slapers) aan te passen aan de prijsontwikkeling. In haar oordeel over 2019 heeft het VO het bestuur geadviseerd om haar visie op pensioen en de missie en strategie tegen het licht te houden, met name omdat het fonds al vele jaren toeslagen niet of niet volledig heeft kunnen toekennen.

  In 2021 heeft het bestuur deze handschoen opgepakt en Missie, Visie en Core beliefs herschreven. In plaats van uit te gaan van het fonds, heeft het bestuur in het nieuwe missionstatement de deelnemer centraal gesteld. Het VO is positief over deze benadering. Het welvaarts- dan wel waardevast houden van aanspraken en pensioenen blijft een belangrijke doelstelling. De focus komt nu echter meer te liggen op die zaken die door het bestuur beïnvloed kunnen worden en die in lijn zijn met de ambitie om aanspraken en pensioenen welvaarts- en waardevast te houden.

- Governance
  In het verslagjaar is gewerkt aan het verder inregelen van de sleutelfuncties en het aanscherpen van de taakomschrijvingen van de commissies. Dit heeft ook zijn weerslag gekregen in de statuten en de reglementen van het bestuur, het DB, de commissies en de overige fondsgremia.

- Succession planning
  Het bestuur heeft ingezet op het vergroten van de diversiteit binnen en het zeker stellen van de continuïteit van de verschillende fondsgremia. Eén van de middelen om het beleid te realiseren is het periodiek organiseren van de SPF Academy. In 2021 is wederom een opleidingsklas gestart. Het VO is enthousiast over de diversiteit van de groep.

Jaarplan

In het Jaarplan 2021 richtte het bestuur zich op de volgende dossiers:

- Allereerst en bovenal de uitwerking van het Pensioenakkoord.
- De toekomstbestendigheid van de uitvoering.
- De herziening van Missie, Visie en de Core beliefs.
- De Eigenrisicobeoordeling (ERB).
- Informatietechnologie (IT).
- Het beleid inzake Maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) en engagement.
- Het bestuursmodel en de inbedding van de governance en riskmanagement.

Veel aandacht van het bestuur ging in 2021 uit naar het Pensioenakkoord. Zo werd tijd geïnvesteerd in verdere kennisontwikkeling. In de werkconferentie in oktober, waar ook de RvT en het VO aan deelnamen, werd de routekaart naar een nieuw pensioencontract besproken. Aan het einde van het jaar werd een interne Regiegroep gevormd die tot doel heeft binnen SPF alle activiteiten in dit dossier te coördineren. Tezamen met Sociale Partners zal het fonds stappen moeten zetten naar een nieuw pensioencontract. Het bestuur is daarin niet leidend.

Allereerst zullen Sociale Partners keuzes moeten maken ten aanzien van het type contract en de uitvoering. Daarbij past ook dat een beeld wordt gevormd van de toekomstbestendigheid van de huidige uitvoeringsorganisatie. Verwachting is dat in dit dossier in het eerste half jaar van 2022 stappen worden gezet. Dit dossier staat hoog op de prioriteitenlijst van het bestuur.

De dossiers Missie, Visie en Core beliefs en de ERB heeft het bestuur weten af te ronden.

De vraag hoe IT te verankeren in het bestuur bleek complex omdat mogelijke oplossingen de governance van het fonds raken. Vandaar dat een externe consultant is gevraagd om een assessment op dit onderwerp uit te voeren. Begin 2022 hebben de bevindingen en aanbevelingen geleid tot aanpassingen in de taakverdeling binnen het bestuur. Daarmee is de verwachting dat het fonds in dit dossier meer sturend naar de uitvoeringsorganisatie toe gaat opereren.

Op het vlak van MVB en engagement zijn keuzes gemaakt (klimaatverandering) die in 2022 tot uitvoering moeten komen.
In het verslagjaar zijn de laatste stappen gezet in het implementeren van IORP 2. De sleutelfuncties zijn volledig operationeel, de rapportagecyclus is gerealiseerd en het bestuur bespreekt de bevindingen. Door het gebruik van compacte en uniforme voorleggers worden bij ieder dossier relevante risico's benoemd en wordt de evenwichtigheid van voorstellen expliciet gemaakt.

Relatie met het bestuur
Elk kwartaal informeert het DB het VO over de voor het VO relevante dossiers die in de bestuursvergadering zijn behandeld. Het VO ontvangt daartoe de voorleggers uit de bestuursvergadering. Deze voorleggers bevatten onder andere een samenvatting van het onderwerp, een risico-inschatting, de nadere aanduiding van de evenwichtigheid van het besluit en het voorgestelde besluit aan het bestuur. De voorleggers bieden de leden van het VO de mogelijkheid om zich voor te bereiden op dossiers met als gevolg meer diepgang en focus op de voor het VO belangrijke aspecten in discussies.

Het overleg met het DB is open en transparant.

Uit de voorleggers blijkt wat de afwegingen van het bestuur zijn om te komen tot bepaalde besluiten. Daarbij gaat het erom wat de uitwerking is voor de verschillende belanghebbenden. Dat helpt het VO bij het vormen van zijn oordeel.
Het nog specifieker formuleren wat de gevolgen voor de diverse belanghebbenden zijn, zou daarbij behulpzaam zijn. Beleid kan voor deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden of bepaalde leeftijdscategorieën verschillend uitwerken. Het nog beter inzichtelijk maken van deze gevolgen en het onderbouwen waarom beleidskeuzes evenwichtig zijn, zou het VO helpen om te komen tot zijn oordeel.

Aandachtspunten van het VO
Voor 2021 heeft het VO met name aandacht gehad voor een viertal speerpunten: het Pensioenakkoord, de implementatie van IORP 2, de uitvoering van het IT Beleid en de wijze van onderbouwing van de evenwichtigheid bij bestuursbesluiten. Op deze onderwerpen wordt verder kort ingegaan.

De overgang naar een nieuw pensioencontract in de komende jaren is een complex proces. Het vergt in eerste instantie initiatief van de Sociale Partners. Zowel het bestuur als het VO volgen deze ontwikkelingen nauwgezet, ieder met zijn eigen aandachtspunten, en bereiden zich hierop ook voor door te investeren in kennisontwikkeling. Tijdens het periodieke overleg tussen VO en DB is het Pensioenakkoord een vast agendapunt. Aan de kennissessie over de routekaart naar het nieuwe pensioencontract, tijdens de werkconferentie in oktober, heeft ook het VO deelgenomen. Het VO is positief over het feit dat het bestuur een Regiegroep in het leven heeft geroepen die de coördinatie binnen het bestuur en naar Sociale Partners toe op zich neemt.

Daarnaast is het bestuur er zich van bewust dat een succesvolle implementatie van een nieuw contract staat en valt met de beschikbaarheid van juiste deelnemersgegevens. Vandaar dat in samenwerking met DPS gewerkt wordt aan het signaleren en oplossen van eventuele lacunes in de deelnemersadministratie. Hiervoor heeft DPS ook een externe consultant ingehuurd die ondersteunt bij het formuleren van beleid en het uitvoeren van audits. Datakwaliteit is in het belang van alle belanghebbenden, los van de keuze voor een toekomstig contract en los van de vraag waar de uitvoering in de toekomst wordt belegd. De conclusie van het VO is dat het bestuur actief betrokken is bij het proces en het VO goed informeert over de vorderingen.

Informatietechnologie (IT) neemt in toenemende mate aan belang toe op de bestuursagenda. Daarbij gaat het niet alleen om de dreiging van cybercriminaliteit, maar ook om de integriteit van systemen en data en de ontwikkelingsmogelijkheden van de staande IT-infrastructuur naar de toekomst toe. Het bestuur stelde zich de vraag of het voldoende “in control” is en heeft aan een externe consultant gevraagd dit uit te werken. Dit leidt tot een outside-in zicht op zowel de sterke als de verbeterpunten. Het VO beoordeelt deze stap als positief en ziet uit naar de wijze waarop het bestuur invulling geeft aan de bevindingen en adviezen. Gezien het belang van IT heeft ook het VO zich verdiept in het IT-beleid van SPF en deelgenomen aan een kennissessie.

De implementatie van IORP 2 heeft behalve tot andere verantwoordelijkheden tussen commissies geleid tot het aanstellen van Sleutelfunctiehouders (SFH). In januari besprak het VO de werking van risicobeheer met de SFH Risicobeheer, in december gebeurde dat met de SFH Interne Audit. Tijdens de jaarvergadering in mei overlegde het VO ook met de actuaris van het fonds, die tevens SFH Actuarieel is. Zo heeft het VO een goed beeld gekregen van taken, verantwoordelijkheden, rapportagelijnen en de interactie van SFH’s met o.a. het bestuur en de RvT. Het VO is van mening dat de opzet zodanig is dat de vereiste onafhankelijkheid van de SFH’s goed tot zijn recht komt en dat de SFH’s ook een goede invulling kunnen geven aan hun verantwoordelijkheden.

Als vierde speerpunt formuleerde het VO de wijze waarop het bestuur evenwichtige belangenafweging onderbouwt. Beleidsvoorstellen worden in commissies voorbereid voor het bestuur. De inhoudelijke voorstellen worden daarbij voorafgegaan door voorleggers. Zoals hiervoor aangegeven wordt in die voorleggers ook ingegaan op de vraag waarom het bestuur van mening is dat een besluit evenwichtig is. Dat borgt dat alle bestuursleden van die afweging kennis hebben kunnen nemen en het geeft het VO een beter zicht op de afwegingen die het bestuur heeft gemaakt. Vaak is evenwichtigheid niet expliciet te benoemen, maar er zijn ook besluiten die voor bepaalde groepen anders uit kunnen pakken: jong dan wel oud, nog werkend of al pensioengerechtigd, et cetera. Op het vlak van onderbouwing zijn in 2021 weer stappen gezet. Blijvende aandacht en wellicht aanscherping blijft echter van belang, ook met het oog op het naderende nieuwe pensioencontract.

Evenwichtigheid is ook belangrijk als het gaat om de premie die het fonds krijgt voor nieuwe pensioenopbouw.

Ook in eerdere jaren wees het VO erop dat de premiedekkingsgraad tot (ver) onder honderd procent was gedaald. Dat betekent dat het fonds minder premie binnenkrijgt dan nodig voor het financieren van de pensioenopbouw van deelnemers. Het tekort in de premie gaat ten laste van het vermogen en daarmee van de opgebouwde rechten en pensioenen en de mogelijkheid deze te indexeren.
Het bestuur informeerde Sociale Partners in het voorjaar van 2021 over de hoogte van de premiedekkingsgraad en in april sprak De Nederlandsche Bank met het bestuur hierover.

De evenwichtigheid van het besluit over de kostendekkendheid is genomen bij de start van de vigerende uitvoeringsovereenkomst. Het VO heeft begrip voor het standpunt van het bestuur dat de daling van de premiedekkingsgraad niet afdoet aan de constatering dat over een langere periode gezien het genomen besluit evenwichtig is.
Mocht verlenging naar een nieuw pensioencontract aan de orde zijn, dient naar de mening van het VO een heroverweging plaats te vinden.

Speerpunten van het VO in 2022
Het VO heeft voor het komend jaar de volgende speerpunten geformuleerd:

- Het Pensioenakkoord
  Alhoewel Sociale Partners in eerste instantie aan zet zijn, is een goed communicatieplan onontbeerlijk om alle deelnemers mee te nemen in de komende ontwikkelingen.
  Het VO wenst vinger aan de pols te houden over alle relevante aspecten van het Pensioenakkoord, temeer daar het VO uiteindelijk een oordeel zal worden gevraagd over de evenwichtigheid van de gekozen invulling.

- Het IT-beleid
  De concrete aanpassingen die leiden tot het verder bestuurlijk “in control” komen en de effectiviteit van de genomen maatregelen. Daarnaast hecht het VO bijzonder belang aan de resultaten van het project Datakwaliteit en de noodzakelijke verbeterstappen om goed voorbereid te zijn op de overgang naar het nieuwe pensioencontract.

- Maatschappelijk verantwoord beleggen
  Het VO beoordeelt in hoeverre SPF een eigen koers gaat varen dan wel aansluit bij ontwikkelingen bij de werkgever SABIC. Een ander belangrijk aandachtspunt is de impact van het beleid: in hoeverre zijn eventuele meerkosten voor MVB-beleid te verantwoorden?

- Evenwichtige besluiten
  De wijze van onderbouwing van de evenwichtigheid van bestuursbesluiten blijft een belangrijk punt van aandacht.

Verder zal het VO op basis van de Jaaragenda onderwerpen inplannen en zal het DB verzocht worden daarop in te gaan in het periodieke overleg.

Het VO en uitgebrachte adviezen
Eind 2020 eindigde de zittingstermijn van John van Moorsel. Per 1 januari 2021 is Van Moorsel lid geworden van het bestuur, op voordracht van de werkgever. Toine Jansen heeft per 1 januari 2021 zijn plaats in het VO ingenomen.

Begin 2021 nam Gerard Tummers afscheid van het VO. Het bleek dat hij zijn VO-activiteiten niet meer kon combineren met zijn dagelijkse werkzaamheden voor SABIC. Omdat hij gekozen was vanuit de geleding van deelnemers werden verkiezingen uitgeschreven. Er meldde zich één kandidaat: Herman Polderman. Omdat hij voldeed aan de profielschets werd hij door het bestuur benoemd op basis van een positief en bindend advies.

Medio 2021 nam Ben Jonker afscheid. Ben is minder gaan werken en kon daardoor zijn VO-activiteiten niet meer combineren met zijn werkzaamheden voor SABIC. Ook Ben was werknemerslid van het VO waardoor wederom een verkiezing werd uitgeschreven. De oproep leverde twee kandidaten op. Na verkiezingen bleek dat op René Witjes de meeste stemmen waren gevallen. Ook hij werd op bindende voordracht door het bestuur benoemd.

Het VO is John van Moorsel, Gerard Tummers en Ben Jonker veel dank verschuldigd voor hun inzet en betrokkenheid gedurende vele jaren.

Het VO heeft het afgelopen jaar nogmaals het Reglement van het VO getoetst en aangepast. Daarna heeft het bestuur het Reglement integraal goedgekeurd.

Behalve het periodieke overleg met het dagelijks bestuur hecht het VO veel waarde aan het uitnodigen van andere bestuursleden, adviseurs of medewerkers van DPS. Beschikbare schriftelijke documenten kunnen dan worden toegelicht en krijgen kleur. Onderwerpen die het afgelopen jaar in de VO-vergadering nader zijn toegelicht betreffen onder andere: het risicobeleid door de SFH Risicobeheer, het Pensioenakkoord, het duurzaamheidsbeleid en het auditproces door de SFH Interne Audit.

In 2021 adviseerde het VO positief over de profielschets in het kader van de herbenoeming van Kees Scheepens als lid van de RvT.

Het VO deed ook de bindende voordracht aan het bestuur om Scheepens te benoemen in die functie.

Afsluitend

Het VO dankt alle bij SPF betrokkenen en met name de leden van het bestuur en de RvT voor hun inspanningen om te komen tot uitvoering van de pensioenregeling. Ook in 2021 is weer enorm veel werk verzet. Graag wil het VO een bijdrage leveren aan de totstandkoming van een nieuw pensioencontract. De weg daarnaartoe zal van eenieder veel inzet en betrokkenheid vragen.

Sittard, 19 mei 2022

Jan Hellings
Toine Jansen
Rolf van Kouwen
Ed van Lamoen
Herman Polderman
René Witjes

Reactie van het bestuur

Het bestuur dankt het Verantwoordingsorgaan (VO) voor zijn Oordeel over het jaar 2021. Het VO komt tot de slotsom dat het oordeel positief is. Ter onderbouwing van dat oordeel refereert het VO aan het beleid in een viertal dossiers:

- Het Pensioenakkoord;
- De governance van het fonds;
- Vasthouden aan het langetermijnbeleid in lastige tijden;
- Het vormgeven van beleid inzake ESG.

Het bestuur herkent zich in de onderbouwing die het VO geeft.

Speerpunten in 2022

Terugkijkend geeft het VO aan ruimte voor verbetering te zien bij de onderbouwing van de evenwichtigheid van bestuursbesluiten. Dat betekent niet dat aan die evenwichtigheid getwijfeld wordt. Het VO vraagt echter om de evenwichtigheid nog steviger te onderbouwen. Het bestuur onderkent deze uitdaging. Bij veel dossiers speelt evenwichtigheid niet of nauwelijks. Bij een beperkt aantal is dat echter wel het geval. Bij de inhoudelijke behandeling van die dossiers binnen het bestuur speelt die evenwichtigheid altijd een rol. Het expliciet benoemen en vastleggen van de afwegingen is dan belangrijk. Ook met het oogmerk op de overstap naar een nieuw pensioencontract is evenwichtigheid essentieel. Voor het bestuur is dit aanleiding om in 2022 verdere stappen te zetten in het verwoorden van evenwichtigheid bij bestuursbesluiten.

Als nieuw speerpunt voor 2022 merkt het VO het IT-beleid aan. Terecht wijst het VO op het belang van datakwaliteit, met name ook met het oog op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Hoogwaardige data zijn evident, immers de overstap naar kapitalen in het nieuwe stelsel dient gebaseerd te zijn op de juiste deelnemersgegevens. Het bestuur hecht hier veel waarde aan en voelt zich gesteund door het VO bij het onderzoeken van en wellicht nog verbeteren van de pensioenadministratie.

Openheid en transparantie

Periodiek overleggen het VO en het dagelijks bestuur (DB) over de ontwikkelingen binnen het fonds en de door het bestuur genomen besluiten. In het belang van een juiste oordeelsvorming door het VO hecht het DB aan maximale openheid en transparantie over de in het bestuur gevoerde discussies en over de genomen besluiten. Het DB ervaart de dialoog met het VO over besluiten en de onderbouwing daarvan als waardevol. In het overleg worden ook weer zienswijzen ingebracht die uiteindelijk het bestuur verder helpen, hetgeen in het belang is van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.
Ook worden de leden van het VO steeds uitgenodigd voor de gezamenlijke kennissessies die het bestuur organiseert in het kader van de relevante thema's van het pensioenakkoord en de implementatie van de Wet toekomst pensioenen.

Tot slot

Het bestuur dankt alle leden van het VO voor hun inzet en betrokkenheid bij SPF. Het bestuur hoopt dat ook in 2022 tussen het DB en het VO de gedachtewisselingen weer met eenzelfde intensiteit en diepgang gevoerd gaan worden als het afgelopen jaar. Dit alles in het belang van onze deelnemers.

10.3 Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds SABIC te Sittard is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2021.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds SABIC, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 25.100.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 1.200.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- toereikende technische voorzieningen zijn vastgesteld met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen;

- het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen conform de wettelijke bepalingen zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten zijn, als geheel bezien, toereikende technische voorzieningen vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen, doch hoger dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds SABIC is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen.

De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Voor de volledigheid merk ik op dat, als op balansdatum in de rentetermijnstructuur rekening zou worden gehouden met de UFR-methodiek zoals deze door DNB in 2022 wordt toegepast, mijn oordeel over de vermogenspositie niet zou wijzigen.

In het kader van dit oordeel wijs ik tevens op de ontwikkelingen na balansdatum als gevolg van de Oekraïne crisis, zoals die door het pensioenfonds in het jaarverslag zijn toegelicht.

Apeldoorn, 30 mei 2022

W. Eikelboom AAG
verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

10.4 Rapportage Compliance Officer

Het Nederlands Compliance Instituut (NCI) heeft, in opdracht van het bestuur, gedurende 2021 de rol van externe compliance officer (ECO) voor Stichting Pensioenfonds Sabic (SPF) vervuld. Het NCI monitort onder andere de integere bedrijfsvoering van het Pensioenfonds waar het Integriteitbeleid en de Gedragscode een belangrijk onderdeel van uitmaken. Daarnaast treedt de ECO op als adviseur met betrekking tot compliance, integriteit, gedragsregels, belangenverstrengeling en incidentbehandeling.

In 2021 hebben we ons gericht op het uitvoering geven aan het Integriteitsbeleid en het compliance programma. Wij hebben hierbij een begeleidende, adviserende danwel monitorende rol vervuld. Onder andere ten aanzien van risicobeheersing, gedragsregels en incidenten.

Tijdens onze monitoring zijn geen inhoudelijke onregelmatigheden geconstateerd ten aanzien van de naleving van de Gedragscode door verbonden personen. Er zijn geen signalen van (potentiële) belangenverstrengeling of de schijn hiervan. Als incidentmeldpunt zijn bij ons geen meldingen gedaan van (potentiële) integriteitsincidenten. Wij constateren dat binnen SPF een integere bedrijfsvoering bestaat en dat haar Governance is gericht op adequate beheersing van integriteitrisico’s.

R.N.M. van der Mast

10.5 Personalia

(per 19 mei 2022)

Bestuur

Externe onafhankelijke voorzitter
Arnout Korteweg

Benoemd op voordracht van werkgever SABIC
Guido Croonen
Jos van Gisbergen
Leon Jacobs
John van Moorsel

Benoemd op voordracht van de Ondernemingsraden SABIC
Giselle Verwoort
Rudger Schiewer

Benoemd na verkiezing uit en door de pensioengerechtigden
Stuf Kaasenbrood
Willem Grin

Externe bestuursprofessionals
Angela Peters-Derksen
Marcel Roberts

Raad van Toezicht

Kees Scheepens (voorzitter)
Stephan Linnenbank
Willeke Ong

Verantwoordingsorgaan

Aangewezen door werkgever SABIC
Toine Jansen
Rolf van Kouwen

Benoemd na de verkiezing uit en door de deelnemers
Ben Jonker (tot 1 juli 2021)
Herman Polderman (vanaf 1 april 2021)
Gerard Tummers (tot 1 april 2021)
René Witjes (vanaf 1 juli 2021)

Gekozen uit en door de pensioengerechtigden
Ed van Lamoen
Jan Hellings

Adviseurs

Externe Adviseur Vermogensbeheer
Rob Heerkens

Externe Risicoadviseur
Ben Velzeboer

Functies en nevenfuncties

Bestuur

Arnout Korteweg (1959)

Functie in het bestuur:	Onafhankelijk Voorzitter (vanaf 1 mei 2020)
Relevante nevenfuncties:	Lid RvA PBM, DGA LAKOR b.v. Voorzitter adviescollege LifeTri

Guido Croonen (1972)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2010)
Relevante nevenfuncties:	Plaastsvervangend voorzitter Director Business Performance SABIC

Jos van Gisbergen (1964)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2015)
Relevante nevenfuncties:	Senior Manager Global Application Technology SABIC

Leon Jacobs (1963)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2017)
Relevante nevenfuncties:	Sustainability Leader Europe SABIC

Giselle Verwoort (1971)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2012)
Relevante nevenfuncties:	Senior Manager Finance & Support USG

Rudger Schiewer (1980)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Senior Business controller SABIC

Stuf Kaasenbrood (1951)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2019) Bestuurslid Vereniging Gepensioneerden SABIC Europe

Willem Grin (1948)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2015)

Angela Peters-Derksen (1973)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Aandeelhouder en directeur bij DFAP B.V. Bestuurder Centraal Beheer APF Associé VCHolland

Marcel Roberts (1966)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2015)
Relevante nevenfuncties:	Directeur Roberts vermogensbeheer-advies CIO bestuursbureau Pensioenfonds Medisch Specialisten Adviseur beleggingscommissie Stichting contractspelersfonds KNVB

John van Moorsel (1962)

Functie in het bestuur:	Bestuurslid (vanaf 2021)
Relevante nevenfuncties:	Senior Manager Control Site Geleen SABIC

Raad van Toezicht

Kees Scheepens (1965)

Functie in de RvT:	Voorzitter RvT (vanaf 2020)
	Lid RvT (vanaf 2018)
Relevante nevenfuncties:	Docent SPO
	Eigenaar Hofzicht Pensioen
	Bestuurslid Stichting Pensioenfonds Vervoer
	Lid RvT Stichting Pensioenfonds Recreatie
	Lid RvT Bpf Zuivelindustrie
	Lid commissie pensioenbeleid VNO-NCW
	Stichting Secretaris SFB
	Bestuurder Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector

Stephan Linnenbank (1964)

Functie in de RvT:	Lid RvT (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Consultant/eigenaar Making Strategy Work
	Voorzitter stadscommissie Utrecht van Stichting Giving Back
	Voorzitter RvC Aegon Cappital
	Lid RvT Pensioenfonds Capgemini
	Lid RvT Museum Speelklok

Willeke Ong (1964)

Functie in de RvT:	Lid RvT (vanaf 2018)
Relevante nevenfuncties:	Zelfstandig adviseur/eigenaar De Piedra B.V
	Directeur-eigenaar El Immobilario B.V.
	Lid RvT en voorzitter audit commissie - ROC Mondriaan
	Lid RvT en auditcommissie RondomWonen
	Lid RvT Bpf voor het Bakkersbedrijf
	Sleutelfunctiehouder Interne Audit Stichting Pensioenfonds Schilders
	Lid Geschillencommissie KiFiD

Verantwoordingsorgaan

Rolf van Kouwen (1962)

Functie in het VO:	Voorzitter VO (vanaf 2020)
Relevante nevenfuncties:	Global head of Internal Control – Corporate Finance SABIC

Jan Hellings (1951)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfuncties:	Voorzitter Vereniging van Gepensioneerden SABIC-IP

Toine Jansen (1963)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfuncties:	Specialist IT ERP Service HR SABIC

Ed van Lamoen (1945)

Functie in het VO:	Lid VO

Herman Polderman (1962)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfuncties:	Senior Sales Account Manager SABIC

René Witjes (1964)

Functie in het VO:	Lid VO
Relevante nevenfunctie:	Chemisch Operator / Shiftsupervisor SABIC-IP

Certificerend Actuaris
Willem Eikelboom
Willis Towers Watson

Accountant
Karin Leers
Ernst & Young Accountants LLP

Compliance Officer
Ruud van der Mast
Nederlands Compliance Instituut

Functionaris gegevensbescherming
William Gaemers
DSM Pension Services

Sleutelfunctiehouders

Actuariële functie	Willem Eikelboom (Willis Towers Watson)
Risicobeheer functie	Jos van Gisbergen
Interne Audit functie	Paul Bergers

Adresgegevens

Bezoekadres	Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen
Telefoon	045 - 5782016 of 045 - 5782240
Internet	www.spf-pensioenen.nl
E-mail	info.PensioenfondsSABIC@dsm.com

SUMMARY IN ENGLISH

11 SUMMARY IN ENGLISH

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) manages the pensions and pre-pensions of the employees, former employees, and their surviving dependents of van SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. and SHPP Global Technologies B.V.

SPF is managed by the board that consists of a minimum of 8 and a maximum of 10 members. The board has an independent chairman who is not a member of the board. Pension policy, monitoring and evaluation are prepared in two first-line committees, namely for pensions and communication and for asset management. The second-line risk and compliance committee supports the risk management key function holder independently forming his risk opinions.

January 19, 2019, all pension funds in the Netherlands must comply with the European IORP II directive. This directive lays down rules with regard to the governance structure of pension providers, communication to participants and the role of pension funds as investors (ESG criteria).

In line with the EU IORP II regulation, from 2020 on the three key function holders for Risk Management, Actuarial Services and Internal Audit are embedded in the SPF governance structure.

SPF outsourced all operational activities, such as pension management, asset management, financial administration, communications and board support to DSM Pension Services B.V. (DPS). In addition to these operational activities DPS, as a strategic partner of SPF, advises the pension fund board of SPF regarding overall strategy in the areas of pensions and communication, governance, risk management and asset management.

Financial position

The nominal funding level represents the financial position of a pension fund. The nominal funding level is calculated as the total fund assets divided by the pension liabilities. The nominal funding level of the fund increased from a level of 103.2% at the end of 2020 to 117.3% at the end of 2021. Due to the rising interest rates, the liabilities decreased during the year, increasing the nominal funding level. The policy funding level, which is indicative of whether the financial position of SPF is sufficient for indexation of the pensions and entitlements, was positively influenced by the increase of the interest rate. The policy funding level is an average of the nominal funding level of the past twelve months. The policy funding level increased in 2021 from 98.4% to 111,9% at the end of 2021. However, the financial position of the fund did not meet the required funding level. Therefore, the pension fund board revisited and renewed its recovery plan and submitted the plan to the Dutch National Bank.

Stichting Pensioenfonds SABIC (SPF) manages the pensions and pre-pensions of the employees, former employees, and their surviving dependents of van SABIC Limburg B.V., SABIC Europe B.V., SABIC Capital B.V., SABIC Innovative Plastics B.V., SABIC Global Technologies B.V., SHPP B.V., SHPP Sales B.V. and SHPP Global Technologies B.V.

SPF is managed by the board that consists of a minimum of 8 and a maximum of 10 members. The board has an independent chairman who is not a member of the board. Pension policy, monitoring and evaluation are prepared in two first-line committees, namely for pensions and communication and for asset management. The second-line risk and compliance committee supports the risk management key function holder independently forming his risk opinions.

January 19, 2019, all pension funds in the Netherlands must comply with the European IORP II directive. This directive lays down rules with regard to the governance structure of pension providers, communication to participants and the role of pension funds as investors (ESG criteria).

In line with the EU IORP II regulation, from 2020 on the three key function holders for Risk Management, Actuarial Services and Internal Audit are embedded in the SPF governance structure.

SPF outsourced all operational activities, such as pension management, asset management, financial administration, communications and board support to DSM Pension Services B.V. (DPS). In addition to these operational activities DPS, as a strategic partner of SPF, advises the pension fund board of SPF regarding overall strategy in the areas of pensions and communication, governance, risk management and asset management.

Financial position

The nominal funding level represents the financial position of a pension fund. The nominal funding level is calculated as the total fund assets divided by the pension liabilities. The nominal funding level of the fund increased from a level of 103.2% at the end of 2020 to 117.3% at the end of 2021. Due to the rising interest rates, the liabilities decreased during the year, increasing the nominal funding level. The policy funding level, which is indicative of whether the financial position of SPF is sufficient for indexation of the pensions and entitlements, was positively influenced by the increase of the interest rate. The policy funding level is an average of the nominal funding level of the past twelve months. The policy funding level increased in 2021 from 98.4% to 111,9% at the end of 2021. However, the financial position of the fund did not meet the required funding level. Therefore, the pension fund board revisited and renewed its recovery plan and submitted the plan to the Dutch National Bank.

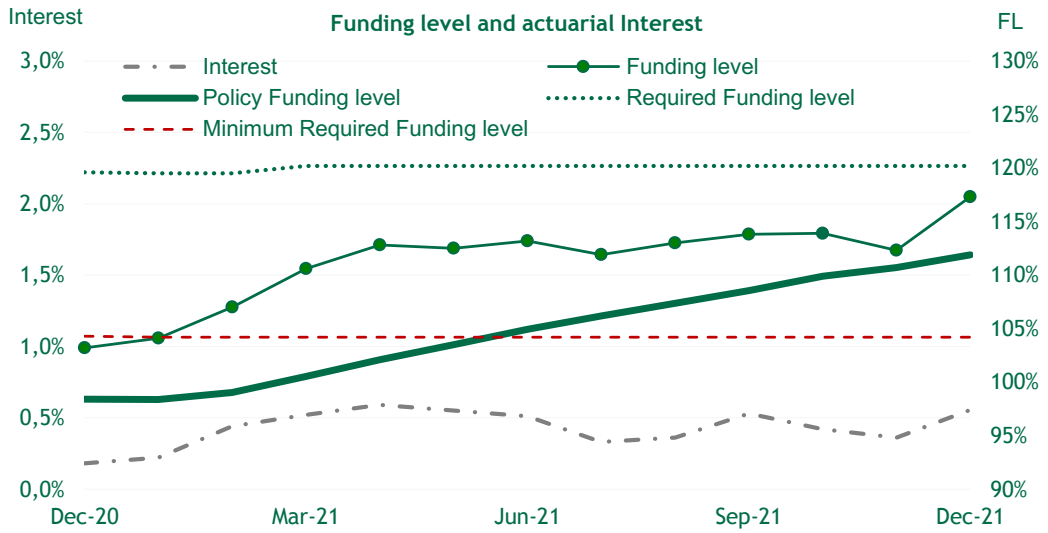

Indexation

The ambition of SPF is to provide all plan participants with an indexed pension on the long term. To this end, it is important that annual allowances are granted to adjust pension entitlements to wage and price increases. Based on the financial position of the fund, the pension fund board evaluated whether it was prudent to grant allowances to the plan participants. Based on the financial position of the fund, the board decided that partly indexation of pensions is possible per January 1st, 2022. For active members the pensions will be index with 0,55% and for former members and pensioners with 0,46%. Unfortunately, this meant that the fund did not realize its ambition of a fully indexed pension.

Investment policy

Based on the fund's objective, risk appetite, and long-term economic base scenario, the strategic asset allocation for the core portfolios (matching and return) were determined via an ALM study. The strategic hedging rates for nominal interest rate risk and currency risk were also determined in the ALM study. The fund has a dynamic strategic interest rate policy. A dynamic strategic interest rate policy means that the level of interest rate hedging depends on the level of interest rates. The pension fund expects that in the long-term interest rates will return to a higher interest rate level than the current, historically low level. This higher level will be determined by long-term economic growth and inflation. If the interest rate is higher than the equilibrium level, it is more likely that the interest rate will fall and vice versa. The investment plan was created based on an optimization of return and risk that was carried out by means of an extensive portfolio construction based on the new economic assumptions.

In the following table the market value and return of the assets of the fund over 2021 are shown. The delta in the following table shows the difference between the fund return and the benchmark return and is therefore a measure of the added value that SPF managed to realize in 2021.

Value and Return (in %) 2021	Value	Portfolio	Benchmark	Difference	Contribution
Matching portfolio	1.346,8	-5,5%	-7,2%	1,7%	-2,5%
Swap overlay (contribution)	-9,0	-109,3%	-102,6%	-6,6%	0,0%
Government bonds	552,6	-8,0%	-8,0%	0,0%	-1,6%
IL bonds	207,4	8,3%	8,4%	-0,1%	0,5%
Credits	261,5	-1,0%	-1,0%	0,0%	-1,6%
Mortgages	334,3	2,0%	-3,6%	5,6%	0,2%
Return portfolio	2.011,3	17,4%	15,5%	1,9%	9,5%
Valuta overlay (contribution)	-5,8	-2,5%	-2,5%	0,0%	-1,3%
Equity	1.136,1	24,1%	23,7%	0,4%	7,2%
Bonds	363,1	6,9%	5,9%	1,0%	0,7%
Real Estate (listed)	311,7	26,5%	26,7%	-0,2%	2,3%
Real Estate (non-listed)	78,2	10,0%	4,3%	5,7%	0,2%
Infrastructure	125,0	16,3%	5,1%	11,2%	0,3%
Private equity	3,0	4,5%	4,5%	0,0%	0,0%
Liquidity	-12,6	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Total	**3.345,5**	**7,0%**	**5,2%**	**1,8%**	**7,0%**

In 2021 a net return of 7.0% was realized on the total assets of SPF. The benchmark showed a return of 5.2%. Especially the categories equity and real estate had high returns in 2021.

Administration costs

Costs have a material impact on the pension benefit outcomes of the members. For this reason, the pension fund board takes costs closely into account when making strategic and operational decisions. A cost analysis is performed every year to benchmark the operational costs of the fund in the field of investment management and pension administration. SPF contracted LCP in 2021 to conduct an independent, in-depth cost analysis. Based on this cost analysis it was concluded that the investment management fees (42 bp) were higher than the peer group of comparable Dutch pension funds (34 bp). The pension administration costs per plan participant (€298) were higher than the peer group cost level (€272). These numbers are an average of the past three years (2018 – 2020).

The following table shows the key figures of SPF over the past five years.

(Ultimo year in € mln, unless stated differently)

Pensions	2021	2020	2019	2018	2017
Total number of Plan Participants	**8.565**	**8.482**	**8.396**	**8.298**	**8.193**
Members (active)	2.960	3.037	3.063	3.060	3.064
Pensioners	2.222	2.066	1.959	1.828	1.728
Deferred Members	3.383	3.379	3.374	3.410	3.401
Indexation					
Indexation active members	0,55%	0,0%	0,0%	0,4%	0,4%
Indexation pensioners and deferred members	0,46%	0,0%	0,0%	0,4%	0,3%
Arrears of unpaid supplements (incl. indexation on indexation) active members	29,05%	24,85%	24,85%	20,92%	19,56%
Arrears of unpaid supplements (incl. indexation on indexation) pensioners and deferred members	18,63%	15,38%	14,10%	12,16%	10,75%
Pension					
Contributions*	53,8	55,2	54,4	52,7	52,1
Cost-effective contribution (uncushioned)	92,1	79,6	66,5	61,4	65,1
Cost-effective contribution (cushioned)	47,5	48,6	47,0	40,3	41,4
Benefits	55,5	51,4	46,6	42,8	40,0
Pension management costs per participant (in €)	**295**	**285**	**296**	**313**	**283**
Financial position					
Pension fund assets	3.346,9	3.137,8	2.947,8	2.518,4	2.584,8
Pension fund liabilities	2.854,4	3.039,1	2.740,8	2.344,3	2.254,0
Pension fund reserve	492,5	98,7	207,0	174,1	330,8
Coverage ratio	**117,3%**	**103,2%**	**107,6%**	**107,4%**	**114,7%**
Policy Coverage ratio	**111,9%**	**98,4%**	**105,7%**	**113,2%**	**112,9%**
Minimum required coverage ratio	104,2%	104,2%	104,2%	104,3%	104,3%
Required coverage ratio	120,4%	119,6%	120,6%	122,2%	124,6%
Actuarial interest rate	0,6%	0,2%	0,7%	1,4%	1,5%
Investments					
Total investment	**3.345,6**	**3.138,7**	**2.947,3**	**2.520,0**	**2.585,8**
Matchingportfolio	1.336,3	1.402,3	1.311,2	1.078,2	1.010,5
Returnportfolio	1.880,0	1.634,5	1.534,7	1.417,5	1.565,0
Other investments	127,9	104,3	97,5	-	-
Cash	1,4	-2,4	3,9	24,3	10,3
Investment performance in % Net*					
Portfolio	7,0%	6,5%	16,9%	-2,8%	6,6%
Benchmark	5,2%	7,8%	16,8%	-2,9%	6,3%
Investment management costs (in basis points)	36,0	40,0	45,0	42,0	36,0
Trading expenses (in basis points)	5,0	9,0	6,0	5,0	8,0

* The return on assets reduced by all investment management costs and trading expense (including DPS) incurred during the period.

BIJLAGEN

12 BIJLAGEN

A. Afkortingen en begrippen

Afkortingen

ABTN	Actuariële en Bedrijfstechnische Nota
AFM	Autoriteit Financiële Markten
APF	Algemeen Pensioenfonds
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDC	Collective Defined Contribution
DNB	De Nederlandsche Bank
DPS	DSM Pension Services
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECB	Europese Centrale Bank
ERB	Eigen Risicobeoordeling
ESG	Environmental, Social & Governance
FTK	Financieel Toetsingskader
GIPS©	Global Investment Performance Standards
IBM	Integraal Balansmanagement
IORP	Institutions for Occupational Retirement Provision
IMF	Internationaal Monetair Fonds
IMVB	Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen
KPI	Key Performance Indicator
NPR	Nettopensioenregeling
PF	Pensioenfederatie
PPS	Prepensioenspaarregeling
RCA	Risk & Control Assessment
RvT	Raad van Toezicht
SFDR	Sustainable Finance Disclosure Regulation
SIRA	Systematische Integriteits Risico Analyse
SFH	Sleutelfunctiehouder
SFV	Sleutelfunctievervuller
SLA	Service Level Agreement
SPF	Stichting Pensioenfonds SABIC
SPO	Stichting Pensioen Opleidingen
TV	Technische Voorziening
UFR	Ultimate Forward Rate
VEV	Vereist Eigen Vermogen
VO	Verantwoordingsorgaan

Begrippen

Basispunt	1 basispunt, afgekort bp, bedraagt 0,01%.
Benchmark	De norm waarmee de gerealiseerde performance wordt vergeleken.
Bruto rendement	Het bruto rendement is het rendement voor aftrek van de beheervergoeding voor zover deze niet is verrekend in de net-asset-values van de beleggingen waarin wordt geparticipeerd. Transactiekosten alsmede de kosten van beheer in de net-asset-values zijn daarmee wel verrekend in het rendement.
CDC	Een Collective Defined Contribution regeling kenmerkt zich door het feit dat de verplichting van de werkgever beperkt is tot het betalen van een overeengekomen vaste bijdrage aan het pensioenfonds.
Commodities	Beleggingen in grondstoffen zoals agrarische producten, mineralen, energie en delfstoffen.
Contante waarde	De huidige waarde van toekomstige ontvangsten en uitgaven. Bij de berekening van de contante waarde wordt rekening gehouden met in de toekomst verwachte (of in het verleden gerealiseerde) disconteringsvoet.
Corporate Governance	Eind 2003 verscheen het rapport van de Commissie Tabaksblat over "Corporate Governance". Hierin werd pensioenfondsen onder meer geadviseerd zich actiever op te stellen bij het nemen van beslissingen tijdens aandeelhoudersvergaderingen van bedrijven waarvan zij aandelen houden.
Creditspread	Verschil tussen de risicovrije rente (staatsleningen) en risicovollere rente voor bedrijfsleningen.
Credit rating	Beoordeling van de kredietwaardigheid van een debiteur. Een Aaa rating is de hoogste waardering waarbij de kans op een faillissement het laagst is, terwijl een C of D rating het laagste is. Een rating van Baa of hoger wordt ook wel ‘investment grade’ genoemd.
Currency Overlay	Een strategie om op totaal portefeuille niveau wisselkoersrisico af te dekken middels valutatermijncontracten.
Custodian	De bewaarder van de effecten.
Dekkingsgraad	De verhouding tussen de waarde van het vermogen enerzijds en de pensioenverplichtingen anderzijds. Het gaat hier om de dekking van de verplichtingen voor risico van SPF. De dekkingsgraad is te berekenen door het pensioenfondsvermogen voor risico fonds te delen door de contante waarde van de pensioenverplichtingen voor risico fonds.
Derivaten	Afgeleide instrumenten waaronder bijvoorbeeld futures, opties, forwards en swaps worden verstaan. Dit zijn verplichtingen of rechten gebaseerd op een onderliggende waarde (zoals een index, aandeel of obligatie).
Emerging Markets	Landen die volgens de Wereldbank worden geclassificeerd als ontwikkelingslanden, maar die een duidelijke groeipotentie hebben. Voorbeelden zijn onder meer Brazilië, Rusland, India en China.
Franchise	De franchise is het bedrag dat per jaar of per maand in mindering van het pensioengevend inkomen (salaris) wordt gebracht. De franchise is afgeleid van de

	AOW-uitkering en is dat gedeelte van het pensioengevend loon waarover geen pensioen wordt opgebouwd.
FX Forwards	Valutatermijncontracten. Valuta contracten waarbij een bedrag in vreemde valuta over een vastgestelde termijn wordt geruild met een bedrag in eigen valuta. Hiermee kan valutarisico worden afgedekt.
Gewezen deelnemer	Slaper, die zijn deelnemerschap heeft beëindigd vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd en pensioenaanspraken heeft bij SPF.
Mixfonds	Beleggingsfonds dat belegt in een aantal verschillende beleggingscategoriën zoals aandelen, vastgoed en obligaties.
Outperformance	Een rendement dat hoger ligt dan de benchmark. In geval dat het rendement achterblijft, is sprake van underperformance.
Pensioenresultaat	Het pensioenresultaat wordt vastgesteld per scenario als percentage van het quotiënt met in de teller de som van de verwachte uitkeringen ouderdomspensioen (OP) en nabestaandenpensioen (NP) en in de noemer de som van de verwachte uitkeringen OP en NP zonder toepassing van vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten en met toepassing van de jaarlijkse toeslagverlening ter hoogte van de inflatie.
Renewable energy	Beleggingen in duurzame energie. Hieronder vallen windmolenparken en zonne-energie.
RJ 610	Richtlijn van de Raad voor de Jaarverslaggeving voor pensioenfondsen. De richtlijn heeft als doel om de jaarverslaggeving van pensioenfondsen te uniformeren.
Securities lending	Dit betreft financiële dienstverlening waarbij een instelling aan een andere instelling effecten uitleent. Net als bij een gewone geldlening gaat dit gepaard met rentevergoedingen en rentebetalingen alsmede met onderliggende zekerheden zoals onderpand.
Sociale partners	De werkgever en de vakorganisaties.
Swap (rente swap)	Een renteswap is een ruiltransactie waarbij partijen rentebetalingen gedurende de looptijd, of een deel van de looptijd van de renteswap, tegen elkaar ruilen. In de meeste gevallen wordt een vaste rente uitgeruild tegen een variabele rente.
Toeslag	Verhoging van de pensioenaanspraken in lijn met bijvoorbeeld de prijsinflatie of de algemene loonsverhogingen die de werkgever toe heeft gekend over een bepaald jaar.
Technische voorziening	De verplichtingen van SPF bestaande uit pensioenaanspraken van deelnemers en gewezen deelnemers. De technische voorziening wordt berekend als de contante waarde van de door de verzekerden tot de balansdatum verkregen pensioenaanspraken. Daarbij wordt uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen.

B. Checklist code pensioenfondsen

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
1-9	*Thema 1: Vertrouwen waarmaken*		
1	Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en heeft hiervoor de eindverantwoordelijkheid.	Ja, toegepast.	Het deelnemersbestand kan zich herkennen in de samenstelling van het bestuur. Het bestuur kan onafhankelijk opereren en bestaat uit goed opgeleide, geschikte en zelfdenkende individuen. Bij de in uitvoeringneming van de regeling wordt getoetst op de criteria van uitvoerbaarheid, rechtmatigheid en financierbaarheid. Dat gebeurt in de vorm van een opdrachtaanvaarding. In hoofdstuk 2 'governance' van het jaarverslag wordt hier over gerapporteerd. Ten aanzien van de beleggingen voldoet het fonds aan de prudent person vereisten. Voor wat betreft pensioenbeheer en vermogensbeheer zijn de uitvoerende taken uitbesteed aan DSM Pension Services. Het bestuur monitort de uitvoering op basis van een DVO met bijbehorende SLA en daarvan afgeleide KPI's. Het bestuur heeft een integraal risicomanagement model ingeregeld en toetst vanuit dit risicomanagement periodiek via audits en risico-analyses de uitvoering. In hoofdstuk 6 wordt daar nader op ingegaan.
2	Het bestuur is verantwoordelijk en zorgt voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het heeft een visie op die uitvoering, stelt eisen waaraan deze moet voldoen en bepaalt welk kostenniveau aanvaardbaar is.	Ja, toegepast.	Er is sprake van goede afstemming tussen het bestuur en de sociale partners. De beleidsruimte en visie van het bestuur om de pensioenregeling uit te voeren is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. Tevens is de beschikbare beleidsruimte verwoord in de ABTN ten aanzien van premiebeleid, toeslagenbeleid en beleggingsbeleid en zijn eenduidige grenzen geformuleerd via sturingsparameters. Het huidige kostenniveau is door het bestuur getoetst. De genoemde beleidsgebieden worden in hoofdstuk 3 van het jaarverslag besproken. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op uitvoeringskosten.
3	Het bestuur stelt een missie, visie en strategie op. Ook zorgt het voor een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Daarnaast toetst het bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zo nodig bij.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft missie, visie en core beliefs in 2021 opnieuw geformuleerd. Zij zijn vastgelegd in de ABTN. In het jaarverslag worden de doelstelling en missie van het pensioenfonds uiteengezet (hoofdstuk 1). Het fonds heeft een riscicomanagementmodel dat is ingebed in de beleids- en verantwoordingscyclus. De verschillende beleidsonderdelen worden periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De effectiviteit van het beleid wordt maandelijks bewaakt door het bestuur aan de hand van maandverslagen (hoofdstuk 6).

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
4	Bij alle besluiten legt het bestuur duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit is genomen.	Ja, toegepast.	Van elke bestuursvergadering wordt een verslag opgesteld, dat aan de bestuursleden wordt toegezonden en dat, na vaststelling door het bestuur, door de voorzitter en de plaatsvervangend voorzitter wordt ondertekend. Hierin zijn de afwegingen expliciet verwoord die het bestuur heeft gemaakt. Bij de bestuurlijke adviezen wordt een voorlegger bijgevoegd waarin de evenwichtige belangenafweging is opgenomen. Tevens wordt er een besluitenlijst opgesteld waar evenwichtige belangenafweging is vastgelegd.
5	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja, toegepast.	Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan (VO). Het bestuur publiceert het jaarverslag op het openbare deel van de website van het fonds, toegankelijk voor iedereen. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over belangrijke beleidsterreinen, zoals het bijdragenbeleid, duurzaamheidsbeleid inclusief verantwoord beleggen, toeslagbeleid, risicomanagement, herstelbeleid, kortingsbeleid, stembeleid, communicatiebeleid, uitbestedingsbeleid (toezicht op uitvoering), geschiktheidsbeleid waaronder deskundigheid/forward succession planning), diversiteitsbeleid en het beloningsbeleid. In het jaarverslag geeft het bestuur tevens inzicht in de risico's van het fonds op korte en lange termijn, de impact van deze risico's en de beheersmaatregelen om de risico's te mitigeren. In ALM studies wordt met "maatmensen" gewerkt om voor verschillende groepen de gevolgen van beleggings-, premie- en indexatiebeleid vast te stellen.
6	Het bestuur houdt rekening met de verplichtingen die het fonds is aangegaan en draagt daarbij zorg voor optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risico.	Ja, toegepast.	Het beleggingsbeleid en de risicobeheersing van het pensioenfonds zijn afgestemd op de verplichtingen van het fonds. Minimaal een keer per drie jaar wordt een ALM studie uitgevoerd. Het ALM proces wordt daarnaast opgestart wanneer door het bestuur vastgestelde sturingsparameters (triggers) worden geraakt. Rendement en risico worden daarbij bewust afgewogen. De resultaten hiervan worden verwerkt in een strategisch beleidsplan dat wordt vastgesteld door het bestuur. Jaarlijks wordt een beleggingsplan afgeleid van het strategisch beleidsplan dat wordt vastgesteld door het bestuur. De risicoacceptatie van het bestuur wordt afgetoetst met de risicohouding van de deelnemers voortkomend uit het deelnemersonderzoek. Dit proces wordt in hoofdstuk 3 en 6 van het jaarverslag samengevat.
7	Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.	Ja, toegepast.	In het deelnemersonderzoek wordt gevraagd naar de opinie van de deelnemers ten aanzien van verantwoord beleggen. In de besluitvorming omtrent verantwoord beleggen worden de resultaten hiervan meegewogen.

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
8	Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integrale risicomanagement adequaat georganiseerd is.	Ja, toegepast.	De cultuur van de fondsgremia sluit wat betreft risicobewustzijn nauw aan bij de cultuur binnen de aangesloten ondernemingen. SABIC is een chemisch bedrijf. Risicobewust opereren is geworteld in het DNA van de company en haar medewerkers. Bij elk inhoudelijk voorstel vindt impliciet of expliciet de afweging plaats of dit past bij de risicohouding van het fonds. Het bestuur heeft een integraal risicomanagementmodel ingericht. Hierbij sluit het fonds aan bij het COSO-model. Een brede, integrale risicobenadering wordt daarbij nagestreefd. Risicomanagement is ingebed op verschillende bestuurlijke en uitvoerende niveaus. Op strategisch niveau vindt jaarlijks een strategische risicoanalyse plaats. Uitkomst hiervan is een RMYP waarin risicogerelateerde acties en additionele beheersmaatregelen zijn geformuleerd voor uitvoering. In lijn met IORP II heeft het fonds een Sleutelfunctiehouder Risicobeheer aangesteld. Namens het bestuur ziet de Commissie Risk & Compliance toe op de voortgang en uitvoering van het RMYP. Op uitvoerend niveau worden process risk assessments uitgevoerd en worden interne en externe audits uitgevoerd door respectievelijk Corporate Operational Audit van DSM en de externe accountant. Het risicomanagementmodel is beschreven in hoofdstuk 6 van het jaarverslag.
9	Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen.	Ja, toegepast.	Het fonds heeft in 2021 de statuten aangepast aan de bepalingen uit de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen. Het fonds beschikt over bepalingen inzake belet en ontstentenis. Het fonds beschikt daarnaast over een crisisplan. In het crisisplan zijn de grenswaarden benoemd ten aanzien van de financiële positie van het fonds en zijn hier beleidsmaatregelen aan gekoppeld. Daarbij is de effectiviteit van de voornoemde maatregelen in kaart gebracht.
10-14	*Thema 2: Verantwoordelijkheid nemen*		
10	Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering en hierbij passende adequate sturings- en controlemechanismen voor de uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds.	Ja, toegepast.	In de ABTN en het uitbestedingsbeleid zijn de uitgangspunten vastgelegd met betrekking tot uitbesteding, uitvoering van werkzaamheden en rapportage door de uitvoerder. Uitbesteding vindt plaats via formele dienstverleningsovereenkomsten, mandaten en service-afspraken. In het jaarverslag wordt uiteengezet hoe afspraken met de uitbestedingspartijen zijn vastgelegd en hoe deze worden gemonitord. Dit wordt verder nog toegelicht in hoofdstuk 6 de risico-analyse in het jaarverslag.

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
11	Bij uitbesteding van taken neemt het bestuur in de overeenkomst met de dienstverlener adequate maatregelen op voor als de dienstverlener of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.	Ja, toegepast.	In de verschillende contracten met derden zijn voorwaarden aan de dienstverlening en kwaliteit daarvan gesteld. Daarbij is vastgelegd wat de aansprakelijkheid van deze derden is en wanneer deze van toepassing is. Voorts zijn exit-artikelen en opzeggingstermijnen benoemd.
12	Het bestuur zorgt dat het zicht heeft op de keten van uitbesteding.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft de uitvoering uitbesteed aan de full-service provider DSM Pension Services (DPS) en heeft hiermee een directe relatie. Bij onderuitbesteding van nieuwe beleggingsmandaten door de uitvoerder heeft het bestuur een right of refusal. Via diverse rapportages wordt het bestuur periodiek geïnformeerd over de prestaties van de externe managers. Daarnaast verschaft DPS op periodieke basis inzicht in de uitbestedingsketens.
13	Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of - indien van toepassing - via zijn aandeelhouderspositie.	Ja, toegepast.	Het beloningsbeleid van het fonds is verwoord in hoofdstuk 8 van het jaarverslag. Het fonds kent bijvoorbeeld geen variabel beloningsbeleid of andere constructies die aanmoedigen om risico's te nemen anders dan in het belang van de missie. Het fonds rapporteert transparant over de beloningen van bestuurders, adviseurs en fondsorganen. Het beloningsbeleid strekt zich ook uit tot een visie op de beloningen bij uitbestedingsrelaties zoals de uitvoerder en externe vermogensbeheerders
14	Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch en spreekt een dienstverlener aan als deze de afspraken niet of onvoldoende nakomt.	Ja, toegepast.	In de ABTN en het uitbestedingsbeleid is vastgelegd dat het bestuur minimaal een keer per jaar zal toetsen (of laten toetsen) of de uitvoerder de dienstverlening conform de afspraken en overeengekomen kwaliteitsniveaus uitvoert. Op kwartaalbasis beoordeelt het bestuur de uitvoering via een set aan KPI's. De evaluatie van de kosten in relatie tot de fondskenmerken en de kwaliteit van de dienstverlening wordt op jaarbasis getoetst. Jaarlijks stelt het bestuur een budget vast. De realisatie wordt periodiek gemonitord door het bestuur. Er wordt jaarlijks een benchmarkstudie besproken in het bestuur waarbij de kosten worden vergeleken met vergelijkbare pensioenfondsen. Na afloop van een kalenderjaar brengt het fonds bij haar bestuursleden en adviseurs de prestaties van DPS in kaart en bespreekt de resultaten met DPS.
15-22	*Thema 3: Integer handelen*		
15	Het bestuur legt de gewenste cultuur vast en stelt een interne gedragscode op.	Ja, toegepast.	Het bestuur is zich bewust van haar fiduciaire verantwoordelijkheid. Zij heeft integer gedrag hoog in het vaandel staan. Bij aanvang van elke vergadering wordt gevraagd naar mogelijke belangenverstrengeling. Het bestuur beschikt over een gedragscode die de gewenste cultuur weerspiegelt. De

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
			gedragscode wordt ondertekend bij in functie treden en jaarlijks herbevestigd. Jaarlijks tekenen alle betrokkenen een nalevingsverklaring.
16	De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het fonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring, en zij gedragen zich daarnaar.	Ja, toegepast.	Bij in functie treden en bij aanvang van elk kalenderjaar ondertekenen het bestuur en alle leden van de fondsorganen een gedragscode. Jaarlijks ondertekenen de leden van de verschillende fondsorganen een verklaring over het naleven van de gedragsregels.
17	Alle nevenfuncties worden gemeld aan de compliance officer.	Ja, toegepast.	In de gedragscode is opgenomen dat relevante nevenfuncties al dan niet betaald worden gemeld aan de compliance officer. Daarnaast vraagt de compliance officer jaarlijks via een vragenformulier proactief aan de (mede)beleidsbepalers voor ondertekening van de gedragscode of relevante nevenfuncties volledig zijn gemeld. Periodiek doet de compliance officer eigenstandig een uitvraag naar de relevante nevenfuncties bij de verschillende (mede)beleidsbepalers. In het jaarverslag wordt over de gedragsregeling gerapporteerd in hoofdstuk 2 en 3.
18	Tegenstrijdige belangen of reputatierisico's worden gemeld. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke bevoordeling of belangenverstrengeling. Zij laten zich op hun functioneren toetsen.	Ja, toegepast.	In de gedragscode is opgenomen dat (potentieel) tegenstrijdige belangen gemeld moeten worden. In de jaarlijkse verklaring tot naleving van de gedragscode wordt expliciet aan (mede)beleidsbepalers de vraag voorgelegd of gedurende het jaar sprake is geweest van belangenverstrengeling. Bij aanvang een bestuurs-of commissievergadering worden bestuursleden expliciet bevraagd of zij zich bezwaard voelen vanwege eventuele belangenverstrengeling.
19	Het lidmaatschap van een orgaan van het pensioenfonds is niet verenigbaar met het lidmaatschap van een ander orgaan binnen het fonds of van de visitatiecommissie.	Ja, toegepast.	Het tegelijkertijd bekleden van verschillende lidmaatschappen van fondsgremia is niet toegestaan. Momenteel bekleedt geen lid van enig fondsorgaan een andersoortige rol binnen een ander fondsorgaan.
20	Het bestuur zorgt dat onregelmatigheden kunnen worden gemeld en dat betrokkenen weten hoe en bij wie.	Ja, toegepast.	Fonds en uitvoerder beschikken over een incidenten- en klokkenluidersregeling, zie hiervoor hoofdstuk 3.6 van het jaarverslag. Daarnaast is een compliance officer aangesteld als vraagbaak voor integriteitgerichte vragen.
21	De organisatie kent een klokkenluidersregeling en bevordert dat ook externe dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. De organisatie zorgt ervoor dat men weet hoe en bij wie kan worden gemeld.	Ja, toegepast.	Zie de toelichting op norm 20. Fonds en uitvoerder beschikken over een incidenten- en klokkenluidersregeling. Daarnaast is een compliance officer aangesteld als vraagbaak voor integriteitgerichte vragen.
22	Het bestuur kent de relevante wet- en regelgeving en interne regels, weet hoe het fonds daar invulling aan geeft en bewaakt de naleving (compliance).	Ja, toegepast.	De wet- en regelgeving is een van de gedefinieerde kennisdisciplines met minimale vereisten voor de leden van het bestuur en het VO. Monitoring van wet- en regelgeving is uitbesteed aan DPS. Wetswijzigingen, ontwikkelingen in de regelgeving en de gevolgen daarvan worden via DPS en via de commissie in het bestuur besproken. Daarbij

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
			worden beleidsvoorstellen, te nemen stappen en aanpassingen in fondsdocumenten en processen en procedures voorgesteld om naleving van wet- en regelgeving zeker te stellen. Aanpassingen in fondsdocumenten worden via een voorlegger en via track changes met het bestuur doorgenomen alvorens de fondsdocumenten worden vastgesteld.
23-30	*Thema 4: Kwaliteit nastreven*		
23	Het bestuur is er collectief verantwoordelijk voor dat het zelf goed functioneert. De voorzitter is eerste aanspreekpunt; hij/zij is als eerste verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming en procedures.	Ja, toegepast.	De voorzitter maakt onderdeel uit van het dagelijks bestuur (DB) van het pensioenfonds. In de statuten en het reglement van het DB zijn de kerntaken van het DB vastgelegd. Hier maken het contact met andere fondsorganen en het toezien op het functioneren van de bestuurders onderdeel van uit. De evenwichtige belangenafweging is tevens verankerd in de bestuurssamenstelling (paritair) en is eveneens gekoppeld aan de besluitvorming waarbij evenwichtigheid (gedocumenteerd) per besluit wordt getoetst. In het jaarverslag wordt een samenvatting gegeven van de besluiten en de evenwichtige belangenafweging die het bestuur heeft gemaakt.
24	Het bestuur waarborgt dat de leden van het bestuur onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	Ja, toegepast.	Het bestuur kent een beheerst beloningsbeleid en heeft voldoende capaciteit in termen van kennis en tijd om zijn taak naar behoren uit te voeren. De bestuurders zijn onafhankelijk en het bestuur kan zonder last of ruggespraak opereren.
25	Ieder bestuurslid heeft stemrecht.	Ja, toegepast.	De stemverhoudingen en de toekenning van stemrecht is vastgelegd in de statuten. Hierin is vastgelegd dat ieder bestuurslid stemrecht heeft. Het fonds kent een externe onafhankelijke voorzitter die geen lid is van het bestuur en geen stemrecht heeft. Het bestuur en alle stakeholders hechten aan een belangrijke stem en inbreng van belanghebbenden in het bestuur. Dat is reden om de komende jaren het paritaire bestuursmodel te continueren. Omdat binnen een paritair bestuursmodel het aantal externe bestuurders wettelijk gemaximeerd is tot 2, heeft het bestuur gekozen voor een externe, onafhankelijk voorzitter zonder stemrecht.
26	Het bestuur zorgt voor permanente educatie voor zijn leden.	Ja, toegepast.	Bij de aanvaarding van de functie als bestuurder dient deze ten minste te beschikken over het geschiktheidsniveau A. Met alle bestuursleden is een persoonlijk ontwikkelplan overeengekomen. In dit ontwikkelplan zijn afspraken gemaakt over de deelname aan (externe) seminars of workshops en zijn voorgeschreven opleidingen opgenomen. Om de deskundigheid van ieder bestuurslid op peil te houden, wordt regelmatig tijdens de bestuursvergadering een themasessie gehouden waarin aandacht wordt besteed

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
			aan een actueel thema waarbij specifiek wordt stilgestaan bij voor het fonds relevante ontwikkelingen. In paragraaf 2.3 wordt ingegaan op opleidingen.
27	Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten	Ja, toegepast.	Het bestuur maakt gebruik van een integraal bevindingendocument waarin o.a. de bevindingen van het VO, de raad van toezicht (RvT), de externe accountant, de certificerende actuaris en de compliance officer zijn opgenomen. Over de afhandeling van de bevindingen wordt periodiek gerapporteerd aan het bestuur. Het bestuur kent een open en transparante houding. Voorts beoordelen de RvT en het VO of voorgestelde verbeteracties vanuit beide fondsorganen worden opgepakt en vertaald naar acties en beleid.
28	Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	Ja, toegepast.	Jaarlijks evalueert het bestuur het collectief. Periodiek wordt het individueel functioneren van de bestuursleden geëvalueerd en wordt de werking van het gekozen bestuursmodel beoordeeld. In 2020 zijn alle bestuursleden individueel beoordeeld. De collectieve beoordeling met externe ondersteuning is begin 2022 uitgevoerd. Ook de RvT heeft eind 2021 een zelfevaluatie uitgevoerd met ondersteuning van externen.
29	Het eigen functioneren is voor het BO een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekt het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	n.v.t.	Het fonds heeft geen belanghebbendenorgaan.
30	Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	Ja, toegepast.	Het VO heeft zichzelf voor het laatst in 2020 geëvalueerd. In het beleid is vastgelegd dat er eens in de 2 jaar wordt geëvalueerd.
31-40	*Thema 5: Zorgvuldig benoemen*		
31	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja, toegepast.	De fondsorganen wegen de benoemde aandachtspunten zowel bij de aanstellingsprocedure als tijdens de jaarlijkse evaluaties. De geschiktheid van de bestuursleden wordt periodiek gedurende het bestuurslidmaatschap getoetst. Het bestuur onderkent het belang van diversiteit en streeft dit na binnen de samenstelling van de verschillende fondsorganen. Het bestuur heeft diversiteitsbeleid en beleid inzake succession planning vastgesteld. De betrokken partijen (werkgevers, centrale ondernemingsraad en vereniging van gepensioneerden) worden actief gevraagd rekening te houden met diversiteit.
32	Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van	Ja, toegepast.	Het bestuur weegt de benoemde aandachtspunten uitdrukkelijk bij de aanstellingsprocedure (minimaal geschiktheidsniveau) en neemt deze mee in de jaarlijkse bestuurlijke evaluaties. De geschiktheid van de bestuursleden wordt

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
	bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap.		gedurende het bestuurslidmaatschap periodiek getoetst.
33	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er tenminste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Nee, wel toegelicht	Bij de samenstelling van het bestuur en het VO wordt gestreefd naar een diverse samenstelling. In het bestuur hebben twee vrouwen zitting. In het VO heeft momenteel geen vrouw zitting. Het fonds heeft de afwijking van de norm toegelicht in hoofdstuk 2 van het jaarverslag. Ook aan spreiding van leeftijden van de leden hecht het bestuur. Het bestuur en VO hebben geen leden jonger dan 40 jaar. Het fonds heeft de afwijking van de norm toegelicht in het jaarverslag.
34	De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en RvT is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de RvT maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	Nee, wel toegelicht	In de statuten is vastgelegd dat de zittingsduur van een bestuurslid, lid VO of RvT als volgt is: • Vier jaar voor paritaire leden van het bestuur, leden van het VO en leden van de RvT. • Drie jaar voor externe bestuursleden en de externe, onafhankelijk voorzitter. De zittingstermijnen zijn gelimiteerd: • Bestuursleden en leden van het VO: 12 jaar. • Leden van de RvT: 8 jaar. Een bestuurslid kan in een uitzonderlijke situatie voor een langere periode dan 12 jaar lid zijn. In hoofdstuk 2 wordt dit verder toegelicht.
35	Het bestuur, het BO en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft Diversiteitsbeleid vastgelegd. Bij het werven van nieuwe leden voor één van de fondsorganen wordt nadrukkelijk bepleit dat kandidaten moeten bijdragen aan het realiseren van het Diversiteitsbeleid.
36	Het bestuur, het VO of het BO en de RvT leggen bij de vacature de eisen voor de vacante functie vast. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de normen 31, 32 en 33 opgenomen eisen.	Ja, toegepast.	Bij de benoeming van de diverse leden is vastgelegd in de statuten dat de betreffende vacature aan een profielschets moet voldoen. Profielschetsen worden door de gremia zelf vastgesteld.
37	Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht (en/of actief opgeroepen om te zoeken) naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen. Het bestuur neemt hierover tijdig contact op met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de verkiezing van kandidaten.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft Diversiteitsbeleid vastgesteld. Bij de samenstelling van het bestuur en het VO wordt ernaar gestreefd om onder andere rekening te houden met geslacht en leeftijd. Het diversiteitsaspect wordt bij invulling van een vacature meegenomen. Daarbij geldt dat geschiktheid en beschikbaarheid de leidende criteria zijn.
38	Het bestuur en het BO toetsen voorgedragen kandidaten mede aan de hand van de diversiteitsdoelstellingen. Het VO bevordert dat in de procedure de competentievisie wordt meegenomen, inclusief de diversiteitsdoelstellingen.	Ja, toegepast.	Bij de aanstelling van leden voor de fondsorganen wordt uitdrukkelijk gestreefd naar diversiteit waarbij gekeken wordt normen als man/vrouw en leeftijd. Het bestuur hecht daarnaast aan bredere diversiteit zoals verschillen in competenties, karakters en professionele achtergrond.

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
39	Benoeming en ontslag worden uitgevoerd door belanghebbenden, zo mogelijk door het orgaan zelf, met betrokkenheid van een ander orgaan van het pensioenfonds. Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de RvT over de procedure. Een lid van de RvT of visitatiecommissie wordt benoemd door het bestuur na bindende voordracht van het VO en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het VO.	Ja, toegepast.	De procedures omtrent benoeming, ontslag en schorsing zijn vastgelegd in de statuten en de reglementen van de fondsgremia. De procedures zijn in lijn met de voorschriften vanuit de Code Pensioenfondsen.
40	Het bestuur zorgt ervoor dat in de statuten een schorsingsprocedure is vastgelegd.	Ja, toegepast.	In de statuten is een schorsingsprocedure vastgelegd.
41-45	*Thema 6: Gepast belonen*		
41	Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert.	Ja, toegepast.	Het pensioenfonds heeft geen eigen personeel in dienst. Het fonds heeft voor de verschillende fondsorganen en aan het fonds verbonden externe (beleggings)adviseurs een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Het bestuur en leden van fondsorganen kennen geen prestatiegerichte beloningen. De beloningen voldoen aan de hiervoor geldende standaarden. De vergoeding voor bestuursleden gekozen uit en door de pensioengerechtigden zijn gebaseerd op de Verordening vergoedingen Sociaal Economische Raad 2011-2012. De bestuursleden die worden voorgedragen door de werkgever en de ondernemingsraden ontvangen geen bezoldiging van het fonds. De beloning van de diverse fondsorganen wordt gepubliceerd in het jaarverslag.
42	De beloning staat in redelijke verhouding tot de gedragen verantwoordelijkheid, de aan de functie gestelde eisen en het tijdsbeslag.	Ja, toegepast.	De hoogte van de vastgestelde beloning is afgestemd op de zwaarte van de functie en de daarmee gemoeide capaciteitsinspanning. Marktconformiteit van het beloningsbeleid wordt periodiek getoetst.
43	Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatiegerelateerde beloningen. Prestatiegerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds.	Ja, toegepast.	Het bestuur en leden van fondsorganen kennen geen prestatiegerichte beloningen. De beloningen van het bestuur en de diverse fondsorganen zijn niet afhankelijk van de realisatie van specifieke vooraf gestelde doelstellingen.
44	Het bestuur voorkomt dat door de hoogte van de beloning van de leden van het intern toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.	Ja, toegepast.	De hoogte van de vastgestelde beloning is afgestemd op de zwaarte van de functie en is marktconform. De hoogte van de beloning staat daarmee een kritische houding van de leden van de RvT niet in de weg.
45	Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden.	Ja, toegepast.	Bestuurders en andere leden van fondsorganen ontvangen geen ontslagvergoeding.
46-57	*Thema 7: Toezicht houden en inspraak waarborgen*		

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
46	Intern toezicht draagt bij aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering.	Ja, toegepast.	De taken en verantwoordelijkheden van de RvT zijn vastgelegd in de statuten en Reglement van de RvT. De RvT bestaat uit onafhankelijke derden en rapporteert jaarlijks onafhankelijk aan het bestuur over de gedane bevindingen. De rapportage van de RvT wordt in hoofdstuk 10 van het jaarverslag opgenomen.
47	Het intern toezicht betrekt de naleving van deze Code bij zijn taak.	Ja, toegepast.	De RvT rapporteert in het Rapport van bevindingen over de naleving van de Code Pensioenfondsen. Zie daarvoor hoofdstuk 10.
48	Leden van het intern toezicht zijn betrokken bij het pensioenfonds, maar moeten zich zodanig onafhankelijk opstellen dat belangentegenstellingen worden voorkomen. Ze hebben daarbij het vermogen en de durf om zich kritisch op te stellen richting het bestuur.	Ja, toegepast.	De reglementen en profielen van de leden van de RvT zijn hierop ingericht. Bij in functie treden ondertekenen de leden van de RvT een gedragscode. Jaarlijks ondertekenen de leden van de RvT een verklaring over het naleven van de gedragsregels.
49	De raad van toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.	Ja, toegepast.	De RvT stelt zich niet alleen op als gesprekspartner van het bestuur, maar biedt dat ook aan. Het bestuur heeft periodiek overleg met de RvT.
50	Het bestuur weegt de aanbevelingen van de RvT of de visitatiecommissie af. Wil het bestuur afwijken van de aanbevelingen, dan moet het dit motiveren.	Ja, toegepast.	In hoofdstuk 10 van het jaarverslag geeft het bestuur een reactie op de aanbevelingen van de RvT. Daarnaast heeft het bestuur periodiek overleg met de RvT. In het jaarverslag geeft het bestuur een eigen reactie af op de bevindingen en aanbevelingen van de RvT.
51	Het belanghebbendenorgaan (BO) voert zijn taak uit als ‘goed huisvader’(m/v) voor alle belanghebbenden.	N.v.t	N.v.t
52	Het BO waarborgt dat de leden ten opzichte van de achterban en van elkaar onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	N.v.t	N.v.t
53	Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt	N.v.t	N.v.t
54	Het BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	N.v.t	N.v.t
55	Het bestuur gaat een dialoog aan met het VO dan wel het BO bij het afleggen van verantwoording.	Ja, toegepast.	Het DB vergadert minimaal vier keer per jaar met het VO en licht in die vergaderingen het gevoerde beleid toe. Het VO geeft in hoofdstuk 10 van het jaarverslag een oordeel over het handelen van het bestuur. Het oordeel van het VO omvat tevens een reactie van het bestuur.
56	Het bestuur draagt de accountant of actuaris die controle uitvoert in beginsel geen andere werkzaamheden op dan controle. Geeft het bestuur wel een andere opdracht, dan vraagt dit zorgvuldige afweging en een afzonderlijke opdrachtformulering.	Ja, toegepast.	Het bestuur verstrekt opdrachten aan de accountant dan wel de actuaris schriftelijk. Daarbij wordt bewaakt dat zich geen belangenverstrengeling kan voordoen en de onafhankelijkheid van de accountant en actuaris worden zeker gesteld. In het jaarverslag worden alle voor het fonds geleverde diensten door de accountant

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
			(inclusief de niet-controlewerkzaamheden) benoemd. De certificerend actuaris is ook de Sleutelfunctiehouder Actuarieel. Deze combinatie van functies is algemeen geaccepteerd, ook door de toezichthouder. De onafhankelijkheid van de Sleutelfunctiehouder Actuarieel t.o.v. het bureau waar hij partner is, is expliciet in het Reglement van de Sleutelfunctie vastgelegd.
57	Het bestuur beoordeelt vierjaarlijks het functioneren van de accountant en de actuaris en stelt het intern toezicht en VO of BO van de uitkomst op de hoogte.	Ja, toegepast.	De evaluatie van de accountant, de actuaris de compliance officer en de externe adviseurs vindt jaarlijks plaats. De beoordeling heeft plaats op basis van een aantal vooraf gedefinieerde criteria en wordt door de betreffende commissies voorbereid.
58-65	*Thema 8: Transparantie bevorderen*		
58	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja, toegepast.	In het jaarverslag worden de doelstelling en missie van het fonds uiteengezet. Zie ook de toelichting bij norm 2 en norm 3 over missie, visie en strategie.
59	Het bestuur geeft inzicht in het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.	Ja, toegepast.	Het bestuur legt verantwoording af aan het VO waar besluiten door het bestuur worden toegelicht. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en de realisatie daarvan in het bestuursverslag. Voorts worden alle belangrijke besluiten die in enig jaar genomen zijn in het jaarverslag benoemd. Deze besluiten zijn reeds op evenwichtigheid getoetst.
60	Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen	Ja, toegepast.	Er is sprake van goede afstemming tussen het bestuur en de sociale partners. De beleidsruimte en visie van het bestuur om de pensioenregeling uit te voeren is vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst. In het jaarverslag legt het bestuur verantwoording af aan de belanghebbenden over het gevoerde beleid en de resultaten hiervan. In het jaarverslag zijn alle strategische besluiten opgenomen inclusief een toelichting. Het jaarverslag wordt jaarlijks gepubliceerd op het openbare deel van de website. Het bestuur verstrekt aan de fondsorganen alle informatie die nodig is om de toegewezen taak adequaat uit te voeren. De bestuursvergaderingen worden genotuleerd. Het fonds heeft een gebruikersvriendelijke website met gelaagde communicatie (1-2-3), brochures, nieuwsbrieven etc.

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
61	Het bestuur legt gemotiveerd vast voor welke wijze van uitvoering is gekozen. Deze informatie is beschikbaar voor de belanghebbenden.	Ja, toegepast.	De stakeholders van het fonds hebben zich expliciet uitgesproken voor behoud van het ondernemingspensioenfonds. Redenen zijn: herkenbaarheid van bestuursleden en dicht bij de deelnemers staan. Verder is bewust gekozen voor de integrale dienstverlening door één pensioenuitvoeringsorganisatie. Dat maakt dat het zwaartepunt van bestuurlijke activiteit ligt bij beleidsvorming en minder bij coördinatie van de uitvoering. Het bestuur heeft een dienstverleningsovereenkomst gesloten inclusief SLA waarin diensten en kwaliteitsnormen zijn vastgelegd. Jaarlijks wordt de SLA geëvalueerd met de uitvoerder. In het bestuursverslag wordt toegelicht voor welke wijze van uitvoering is gekozen.
62	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden. Hierbij houdt het bestuur ook rekening met goed ondernemingsbestuur.	Ja, toegepast.	Verantwoord beleggen maakt deel uit van de investment beliefs die zijn vastgesteld door het bestuur. Het bestuur heeft ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen beleid vastgelegd. Inzake corporate governance is stembeleid vastgesteld. Beide documenten zijn online beschikbaar op de website. De toelichtingen ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen en corporate governance zijn opgenomen in het jaarverslag.
63	Het bestuur stelt beleid vast rond transparantie en communicatie. Het bestuur evalueert dit beleid periodiek en in ieder geval eens per drie jaar.	Ja, toegepast.	Het bestuur heeft een meerjarig communicatiebeleid opgesteld. De kernpunten van het communicatiebeleid zijn vastgelegd in hoofdstuk 3.5 van het jaarverslag. Ook de resultaten van de ingezette communicatiemiddelen worden verder toegelicht in het jaarverslag. Persoonlijke pensioeninformatie is voor de deelnemers via de pensioenplanner online beschikbaar. Daarnaast wordt in de individuele informatiebehoefte (telefoon en e-mail) van deelnemers voorzien via een pensioendesk. Via deelnemersdagen, nieuwsbrieven, brochures, persoonlijke gesprekken, pensioen 3-daagse en deelnemersonderzoeken wordt de dialoog over pensioen met de deelnemers gestimuleerd. Het communicatiebeleid wordt eens in de drie jaar geëvalueerd en opnieuw vastgesteld voor een periode van drie jaar.
64	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de gedragscode en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja, toegepast.	Het bestuur rapporteert in hoofdstuk 2 van het jaarverslag over de naleving van de Code Pensioenfondsen en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur. Het bestuur rapporteert ook over het integriteitsbeleid, inclusief de naleving van de gedragscode.
65	Het bestuur zorgt voor een adequate interne klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de	Ja, toegepast.	Het fonds beschikt over een klachten- en geschillenprocedure welke toegankelijk is via de website van het fonds. In het jaarverslag in hoofdstuk 2.4 en 3.5 wordt gerapporteerd dat een klachten en geschillenregeling is ingeregeld en hoeveel klachten in het

	Norm	Naleving 2021	Toelichting
	veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.		afgelopen jaar in behandeling zijn genomen en hoe deze zijn verwerkt.

Stichting Pensioenfonds SABIC
Het Overloon 1, 6411 TE Heerlen
Postbus 6500, 6401 JH Heerlen

T +31 (0)45 578 81 00
E info.PensioenfondsSABIC@dsm.com
I www.spf-pensioenen.nl